

දෙසවිය

පුවත් සඟරාව
2024 මැයි

නිරෝගී
ක්‍රියාශීලී

දිවුරු පරපුරක්

උමා දිය ජනනි

මහවැලි ව්‍යාපාරයෙන් පසුව මෙරට ක්‍රියාත්මක දැවැන්ත වාරි ව්‍යාපෘතිය වන 'උමා දිය ජනනි' බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපති රනිල් වික්‍රමසිංහ මහතා සහ ඉරාන ජනාධිපති ආචාර්ය ඊබ්‍රහිම් රයිසි මහතා විසින් 2024 අප්‍රේල් මස 24 දින ජනනා අයිතියට පත් කරනු ලැබූහ. ඒ, ඩිජිටල් තාක්ෂණය ඔස්සේ විදුලි ජනන යන්ත්‍ර පණ ගන්වා මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ කරමිනි. ඉරාන ජනාධිපතිවරයා මේ විවෘත කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියේ ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයාගේ ආරාධනයකට අනුව ය.

උමා ඔය ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ගිනිකොනදිග වියළි කලාපයේ පවතින ජල හිඟය සමනය කිරීමට පියවර ගැනීමයි. ඒ සඳහා උමා දේශීයේ පවතින වාර්ෂික සාමාන්‍ය ඝන මීටර් මිලියන 145(MCM)ක අතිරික්ත ජලය කිරිදි ඔය දෝණියට හැරවීම සිදු වේ.

පුහුල්පොල සහ ඩයරබා ජලාශ දෙක ඉදිකිරීම, ජලාශ දෙක සම්බන්ධ කරන කිලෝමීටර් 3.98 දිගකින් යුත් ජල ප්‍රවාහ උමග (සම්බන්ධක උමග), කිලෝමීටර් 15.2ක

දිගකින් යුත් ප්‍රධාන උමග, භූගත විදුලි බලාගාරය, සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගය සහ ඒ ආශ්‍රිත අනෙකුත් ඉදිකිරීම්වලින් උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය සමන්විත ය. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කර තිබෙන්නේ ඉරානයේ ෆරාබ් (FARAB) සමාගමයි. මෙහි සම්පූර්ණ කොන්ත්‍රාත් මුදල ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 514කි. එය 2010 මාර්තු 15 දින සිට බලාත්මක විය. ඉරානයේ අපනයන සංවර්ධන බැංකුව (EDBI) පළමු ව 2013 වසර වන තෙක් ඩොලර් මිලියන 50ක් අරමුදල් සම්පාදනය කළත් ඉරානයට එරෙහි ව එම කාලයේ පැනවුණු ජාත්‍යන්තර සම්බාධක හේතුවෙන් දිගට ම ව්‍යාපෘතියට මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීමට ඉරානයට නොහැකි විය. මේ නිසා සිදු වූයේ ෆරාබ් සමාගම සමග රජයේ අරමුදල් යොදා ගනිමින් ව්‍යාපෘතිය ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක කිරීම ය.

මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ නව ඉඩම් හෙක්ටයාර 4500කට පමණ සහ දැනට පවතින කෘෂිකාර්මික ඉඩම් හෙක්ටයාර 1500කට පමණ වාරි ජලය මෙන් ම බදුල්ල, මොණරාගල සහ හම්බන්තොට යන ප්‍රදේශවල පානීය හා කාර්මික ජල අවශ්‍යතා සඳහා ජලය ඝන මීටර් මිලියන 39(MCM)ක

ප්‍රමාණයක් මේ ව්‍යාපෘතියෙන් ලබා දෙයි. වාර්ෂික ව ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට ගිගා වොට් පැය 290(GWh)ක විදුලි ධාරිතාවක් එක් කිරීමත් මෙහි විශේෂත්වයකි.

විදුලිය උත්පාදනය කිරීමෙන් පසු එම ජලය උමගක් ඔස්සේ කිරිදි ඔය හරහා ඉදිකරන ලද අලිකෝට ආර ජලාශයට හරවා යැවේ. ඉන්පසු එම ජලය උමා ඔය ජලාශයේ වම් ඉවුරේ පිහිටි හදපානාගල ජලාශයට සහ ව්‍යාපෘතිය යටතේ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ වැල්ලවාය, මහාරගම, තණමල්විල, බලහරුත වැනි ප්‍රදේශවලට ජලය සැපයීම සඳහා උමා ඔය දකුණු ඉවුරේ ඉදි කෙරෙමින් පවතින නව කුඩා ඔය ජලාශයටත් හරවා යැවේ. මීටර් 60කට වැඩි දිගකින් යුත් වාරි පද්ධතියක් ද මෙහි ඉදිවෙමින් පවතින අතර මේ වාරි ක්‍රමයෙන් යල සහ මහ දෙකන්නයේ ම දැනට පවතින වගා බිම් හෙක්ටයාර 1500කට සහ අලුතින් සංවර්ධනය කරන ලද ඉඩම් හෙක්ටයාර 4500කට වාරි ජලය සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

වත්දන මාර්ගිංහ

දෙසතිය

පුවත් සඟරාව

වෙළුම 46, කලාපය 05,
2024 මැයි

රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව,
163, කිරුළපන ඇවිහිවි,
පොල්හේන්ගොඩ, කොළඹ 05.

සංස්කාරක මණ්ඩලය

දු. අ. 011 - 2513757 / 0112 - 513153

Email - desathiya@gmail.com

බෙදුනැර්මේ අංශය

දු. අ. 011 - 2514150

උපදේශක සංස්කාරක

දිනිත් විත්තක කරුණාරත්න

රජයේ ප්‍රවෘත්ති අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

අංශ ප්‍රධානී - දෙසතිය

ඩබ්. එම්. ශාන්තප්‍රිය

සංස්කාරක

මාලා මල්කාන්ති පරණගමගේ

රජ රටා සංස්කාරක

සංජීව පෙත්තාවඩු

විශේෂාංග ලේඛකයන්

රංගිකා අබේසේකර

ප්‍රවෘත්ති නිලධාරී

නිල්මිණි ප්‍රනාන්දු

ඡායාරූප

රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ

ඡායාරූප අංශය

බෙදුනැර්මේ සම්බන්ධීකරණය

ඉරේෂා අබේනායක

මුද්‍රණය

රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රකාශනය හා බෙදුනැර්ම

රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව

නිතවත් පාඨකයින්,

46 වසරක් ඔබ වෙත දැනුම ලබාදුන් 'දෙසතිය' පුවත් සඟරාව වෙත පාඨක ඔබගේ අදහස් කෙටියෙන් ලියා කැපැල් ලිපිනයට හෝ විද්‍යුත් කැපැල් ලිපිනයට හෝ යොමු කරන්න

සංස්කාරක

මෙහි පළ වන ඇතැම් ඡායාරූප අන්තර්ජාලයෙන් ලබාගත් ඒවා වන අතර ඒවායේ අයිතිය මුල් හිමිකරු සතු යි.

කවරයේ කතාව

නිරෝගී
ක්‍රියාශීලී

දරු පරපුරක්

03

හෙට
දවස

07

උතුර සංවර්ධනයට
හමුදාව

16

තුන් වැනි
ලෝක යුද්ධයක්?

35

ඔපන්හයිමර

40

නව පාපන්දු
සංස්කෘතියක්

දෛසනිය

පුවත් සඟරාව

ඔබ ළඟට ම
ගෙන්වා ගන්න.

පහත කුපනය පුරවා
අප වෙත එවන්න.

දෛසනිය

සඟරා ලැබිය යුතු නම හා ලිපිනය (ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන්)

Name

Address

ID NumberTel / Mobile

Signature Date

දෛසනිය

දෛසනිය සඟරා දායකත්වය වාර්ෂික / අර්ධ වාර්ෂික ලාභා ගැනීමට කැමැත්තෙහි ඒ සඳහා රු. 3,000.00/ රු. 1,500.00 වටිනාකමකින් යුත් අංකය.....

හා දින දරන චෙක්පත / මුදල් ඇණවුම එවීම.

වෙබ්සයිට්/ මුදල් ඇණවුම "ප්‍රවෘත්ති අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්" නමට ලියා, කැපුල් කාර්යාලය, කම්කරු මහ ලේකම් කාර්යාලය, නාරාහේන්පිට ලෙස සඳහන් කර කුපනයද පුරවා මෙම ලිපිනයට එවන්න.

දෛසනිය, බෙදාහැරීමේ කළමනාකරු, රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව, 163, පොල්හේන්ගොඩ, කොළඹ 05

පාරිසරික අර්බුදය හා මාධ්‍ය කලාව

ලෝක මාධ්‍ය නිදහස් දිනය 2024 මැයි 03 දින සමරන්නේ A Press for the Planet-Journalism in the face of the environmental crisis යන්න තේමා කර ගනිමිනි. එනම් 'පාරිසරික අර්බුදය හමුවේ පුවත්පත් කලාව' යන්න අවධානය යොමු කරමිනි.

1991 මැයි මස 03 දින නැමියාවේ වින්ඩ්හෝක් නගරයේදී රැස් වූ අප්‍රිකා මාධ්‍යවේදීන්ගේ සංගමය විසින් සෑම වසරක ම මැයි 03 දින ලෝක ජනමාධ්‍ය නිදහස් දිනය ලෙස ප්‍රකාශයට පත්විය යුතු බවට යෝජනා කරනු ලැබිණි. එය හැදින්වූයේ 'වින්ඩ්හෝක් ප්‍රකාශය' ලෙසයි. යුනෙස්කෝ මහා සම්මේලනයේ 26 වැනි සැසිවාරයේදී එය සම්මත කිරීමෙන් අනතුරු ව එහි නිර්දේශ සහිත ව එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු 1993 වසරේදී මහා මණ්ඩලය විසින් 'ලෝක ජනමාධ්‍ය නිදහස් දිනය' ප්‍රකාශයට පත් කෙරිණි. ඒ අනුව 31 වැනි ලෝක මාධ්‍ය නිදහස් දින සමුළුව මෙවර සන්නිවේදන විද්‍යා රජය සහ යුනෙස්කෝව එක් ව පවත්වනු ඇත.

යුනෙස්කෝව සඳහන් කරන පරිදි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක් ගොඩනැගීම සඳහා ගෝලීය පාරිසරික අර්බුදය සහ එහි ප්‍රතිවිපාක පිළිබඳ දැනුවත්භාවය සඳහා පුවත්පත් කලාවේ දායකත්වය අත්‍යවශ්‍ය වේ. එහිදී නීතිවිරෝධී පනත් කැණීම, දූෂණය, දඩයම් කිරීම, සතුන් ජාවාරම, වන විනාශය හෝ දේශගුණික විපර්යාස වැනි සමකාලීන ගැටලු පිළිබඳ තොරතුරු සෙවීමේදී සහ බෙදා හැරීමේදී මාධ්‍යවේදීහු සැලකිය යුතු අභියෝගවලට මුහුණ දෙති. පාරිසරික ගැටලු පිළිබඳ අසත්‍ය තොරතුරු මෙන් ම වැරදි තොරතුරු වාර්තා වීම එහිදී කැපී පෙනේ. ඩිජිටල් වේදිකාවල අසත්‍ය තොරතුරු හෝ වැරදි තොරතුරුවලට මුහුණදීමට සිදු වීම එයින් අදහස් කෙරේ. මේ නිසා මාධ්‍යවේදීන් පාරිසරික ගැටලු සහ ඒවායේ ප්‍රතිවිපාක මෙන් ම ගත හැකි විසඳුම් පිළිබඳ නිවැරදි ව කාලෝචිත හා පුළුල් ලෙස වාර්තා කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බව අවධාරණය කෙරේ. ඒ සඳහා ප්‍රකාශනයේ නිදහස, විද්‍යාත්මක පර්යේෂණවල නිදහස සහ ප්‍රධාන තොරතුරු මූලාශ්‍ර වෙත ප්‍රවේශය සහතික කිරීමත් පුවත්පත් කලාව ඔස්සේ අසත්‍ය තොරතුරුවලට එරෙහි ව සටන් කිරීමත් අවශ්‍ය ව ඇත.

තව ද ඩිජිටල් පරිසරයේ නියැලීමට සහ විවේචනාත්මක ව සිතීමට කුසලතා ඇති පරිශීලකයන් සවිබල ගැන්වීම සඳහා මාධ්‍ය සහ තොරතුරු සාක්ෂරතා වැඩසටහන් භාවිත කිරීමේ අවශ්‍යතාව යුනෙස්කෝව අවධාරණය කර ඇත. එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද තිරසර සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර විද්‍යා දශකය (2024-2033), විශේෂයෙන් පාරිසරික හා විද්‍යාත්මක මාධ්‍යවේදීන්ගේ මෙන් ම විද්‍යාඥයන්ගේ ප්‍රකාශනයේ නිදහස ඉස්මතු කිරීමට අවශ්‍ය මග පෙන්වීම සඳහා විශේෂිත කර ඇත.

මෙවැනි ගෝලීය රාමුවක සිට ක්‍රියා කිරීමේදී සැබවින් ම මාධ්‍යවේදීන්ට පැවරෙන්නේ අන්තල නොහැකි වගකීමකි. සිය ප්‍රකාශන අයිතිය සහ නිදහස රැක ගනිමින් සත්‍ය, නිවැරදි, කාලීන කොරතුරු පිළිබඳ දැනුවත් වෙමින් මාධ්‍ය ආචාරධර්ම පිළිපදිමින් මාධ්‍ය මෙහෙවර ඉටු කිරීමට ඔවුහු නිරන්තරයෙන් බැඳී සිටිති. එහෙත් මාධ්‍ය අභියෝගවලට හමුවේ තාක්ෂණික අභියෝග ජය ගැනීම ඔවුන් විසින් ම කර ගත යුත්තකි. ඉදිරියේදී මෙරට මාධ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ද ඒ පිළිබඳ කටිකාවක් ගොඩ නැගීම කාලෝචිත ය.

මාලා මල්ලිගේ

- සංස්කාරක -

හොට ද්‍රව්‍ය

රංගිකා අබේසේකර

'පවුර' සංසඳ පිහිටුවීමට අරමුණු සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වන ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති, ප්‍රජා පොලිස් සංචාරක සහ ආයෝජන නීතිඥ අසංග කරවිට; "පසුගිය කාලයේ පාසල ආශ්‍රිත ව මත්ද්‍රව්‍ය ජාවාරම්කරුවන් විසින් ආරක්ෂක හොඳින් මත්ද්‍රව්‍ය වර්ග (බාබුල්, තුල්, මදුනමොදුක, හාන්ස් දුම්කුඩු, අයිස්) හා මත්ද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කරන ලද ටොට්, වොක්ලට්, ලොලිපොප් ආදිය පාසල දුරුවන ඉලක්ක කරමින් විවිධ ක්‍රමවේද ඔස්සේ බෙදාහැරී තිබූ දැක්වීම ලැබුණා. ඒ පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් මේ සංසඳ ඔස්සේ මත්ද්‍රව්‍යයෙන් තොර අනාගත පරපුරක් ඇති කිරීමේ අරමුණින් මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන්නේ. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මේ වැඩසටහන සම්බන්ධයෙන් සියලු ම පාසල දැනුවත් කර තිබෙනවා. මේ වන විට ස්ථාපිත කර ඇති සමස්ත සංසඳ සංඛ්‍යාව 5202කි. ඒ, බස්නාහිර පළාතේ සංසඳ 679ක, මධ්‍යම පළාතේ සංසඳ 904ක, සබරගමු පළාතේ සංසඳ 487ක, උච්ච පළාතේ 515ක, දකුණු පළාතේ 624ක, හැගෙහිර පළාතේ සංසඳ 454ක, උතුරු පළාතේ 445ක, උතුරු මැද පළාතේ 409ක, වයඹ පළාතේ සංසඳ 685ක වශයෙනි." 'පවුර' සංසඳයේ සංයුතිය නිර්මාණයේදී සභාපති, උප සභාපති, ලේකම්, උපලේකම්, කැඳවුම්කරු ලෙස ප්‍රධාන තනතුරු 5ක් ස්ථාපිත කර තිබේ. එයට අමතර ව සාමාජිකයන් 13කි. මේ සංසඳයේ මූලික වගකීම ඇත්තේ සභාපතිවරයාට ය.

දීපව්‍යාප්ත ව පොලිස් කොට්ඨාස 45ක් කේන්ද්‍ර කරගනිමින් මෙය ක්‍රියාත්මක වේ. පොලිස් මූලස්ථානවලට වාර්තා වූ තොරතුරු අනුව පාසල ආශ්‍රිත ව මත්ද්‍රව්‍ය ව්‍යාප්තියක් සිදු ව ඇති බවට හඳුනාගැනීම මත මෙරට 10,155ක් වන පාසල අතරින් (පෞද්ගලික හා පිරිවෙන් පාසල හැර) පාසල් 5202ක 'පවුර' සංසඳ පිහිටුවා ඇත. ඉදිරියේදී සියලු ම පාසල් ආවරණය කිරීම මේ සංකල්පයේ ප්‍රධාන අභිප්‍රායක් වේ.

මත්ද්‍රව්‍ය ජාවාරම්කරුවන් හා පාතාලය මර්දනය කරමින් මහජනතාවට අපරාධ පිළිබඳ බියෙන් හා සැකයකින් තොර ව නිදහස් ව හා සාමකාමී ව ජීවත් විය හැකි සමාජයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ආරම්භ කළ මෙහෙයුම 'යුක්තිය' මෙහෙයුමයි. එහි තවත් එක් අංගයක් ලෙස පොලිස්පතිගේ අංක 2766/2024 වක්‍රලේඛය අනුව මත්ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් පාසල් මට්ටමින් උද්ගත ව ඇති ගැටලු සහ ව්‍යසන නිවාරණය හා පාලනය කිරීමේ උපායමාර්ගික ක්‍රමවේදයක් වශයෙන් 'හෙට දවස' සංකල්පය ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය ක්‍රියාත්මක කරයි.

දීපව්‍යාප්ත ව පොලිස් කොට්ඨාස 45ක් කේන්ද්‍ර කරගනිමින් මෙය ක්‍රියාත්මක වේ. පොලිස් මූලස්ථානවලට වාර්තා වූ තොරතුරු අනුව පාසල් ආශ්‍රිත ව මත්ද්‍රව්‍ය ව්‍යාප්තියක් සිදු ව ඇති බවට

මේ වැඩපිළිවෙලට අනුව පාසල් ආශ්‍රිත ව මත්ද්‍රව්‍ය විකුණන ස්ථාන හඳුනා ගැනීම කළ යුතුයි. එය සිදු කරනුයේ සංසඳ හෙවත් කමිටු ඔස්සේ ය. සංසඳයකට යම් ස්ථානයක මත්ද්‍රව්‍යක්

හෝ මන්ද්‍රව්‍ය යැයි සැක සහිත දෙයක් විකුණයි නම් හෝ විකුණන බවට තොරතුරක් ලදහොත් එම ප්‍රදේශයේ ප්‍රජා පොලිස් ඒකකයේ ස්ථානාධිපති විසින් පොලිස් ස්ථානාධිපති දැනුවත් කිරීමෙන් අනතුරු ව වැටලීම් කරයි. පාසල් ආශ්‍රිත ස්ථීර හෝ තාවකාලික හෝ වෙළෙඳ ස්ථානවලින්, බාහිර පුද්ගලයන්ගෙන් දරුවන් වෙත මන්ද්‍රව්‍ය ලැබීමට අවකාශ ඇත. එහි නීතිමය පසුබිම සම්බන්ධයෙන් සංසද සාමාජිකයන් දැනුවත් කිරීමට අපේක්ෂිත ය. එහි පළමු බලගැන්වීම 2024 අප්‍රේල් 25 දින කොළඹ ආනන්ද විද්‍යාලයේදී ආරම්භ කළ අතර අනෙක් පළාත් සඳහා ද මෙවැනි බලගැන්වීමේ වැඩසටහන් කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

වඩා වැදගත් වන්නේ මන්ද්‍රව්‍යවලට දරුවකු යොමුවීම වැළැක්වීම ය. එහිදී දෙමාපියන් නිරතුරු ව දරුවන්ගේ වර්ග කෙරෙහි පූර්ණ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. දරුවන් තනිවන අවස්ථාවලදී එහි ප්‍රයෝජන ලබා ගන්නේ මන්ද්‍රව්‍ය ජාවාරම්කරුවන් ය. ඔවුන් ඒ සඳහා දරුවන් යොමු කර ගන්නේ මන්ද්‍රව්‍යවල ඇති අවශ්‍යතාව පැහැදිලි කර දෙමින් නිසා දරුවන් ද ඒ සඳහා පහසුවෙන් යොමු වේ.

මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අපහසුතා පවතින බවත් ඇතැම් දෙමාපියන් මේ සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් නොමැති බවත් එහෙත් එම පාසල්වල විශාල දෙමාපිය පිරිසක් මේ වැඩසටහනට සිය කැමැත්තෙන් සහයෝගය ලබා දෙන බවත් නීතිඥ අසංග කරවිට පවසයි. අදහස් දක්වන ඔහු; “දැනට නිවැරදි ගණනය කිරීමක් කර නොතිබුණත් මේ වැඩසටහනේ සාර්ථකභාවය 60%කට වඩා වැඩි වනු ඇති බවයි මගේ අදහස. මේ සඳහා අපට මූල්‍යමය වැයවීමක් නැත. ශ්‍රී ලංකා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ දැනුම, ධුර්ධය, අත්දැකීම්, පළපුරුද්ද සහ නීතිපති, රජයේ රජ පරීක්ෂකගේ සහයෝගය යන සියල්ලන්ගේ ම ශ්‍රම දායකත්වය පමණයි මේ සඳහා වැය වන්නේ. මන්ද්‍රව්‍ය කෙරෙහි පාසල් දරුවන් ගොමු වීම වැළැක්වීමටත් ඒවාට ගොමු වී සිටින දරුවන් සමාජයේ අපහාසයට ලක් නොවන අත්දැකීම් නිවසේදී ම පුනරුත්ථාපනයට ලක්කිරීමට ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීමටත් නියමිතයි”

මේ වැඩසටහන සඳහා 5 ශ්‍රේණිය දක්වා ඇති ප්‍රාථමික පාසල් අදාළ නොවේ. ඉදිරියේදී ඒවා ද සම්බන්ධ කර ගනිමින් ජාත්‍යන්තර පාසල්, විශ්වවිද්‍යාල හා පාසල් නොවන

2006 අංක 27 දරන දුම්කොළ හා මධ්‍යසාර පිළිබඳ ජාතික අධිකාරී පනතේ පැහැදිලි ව සඳහන් කරන පරිදි වයස අවුරුදු 21ට අඩු පුද්ගලයකුට දුම්කොළ ආශ්‍රිත දේ විකිණීමට, විකිණීම සඳහා ඉදිරිපත්වීමට හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම තහනම් කර ඇත. එම නීතිමය තත්වයට යටත් ව පාසල් ආශ්‍රිත මේ ක්‍රියාවලියේදී එවැනි පුද්ගලයන් හසුවීමටත් ඔවුන්ට විරුද්ධ ව නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට හෙතෙක ප්‍රතිපාදන ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය සතු වේ.

උපකාරක පන්ති සඳහාත් වෙනස් ක්‍රමවේදයකට මෙවැනි වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අරමුණු කර ඇත. සංසද අතර සන්නිවේදනය කිරීමට වටිනාදායී සමූහ ක්‍රියාත්මක වේ. සෑම මාසයක් අවසානයේ ම මාසික වාර්තාවක් පොලිස් මූලස්ථානයට යොමු කිරීම අනිවාර්ය වන අතර ඒ ආශ්‍රයෙන් පාසල් ආශ්‍රිත ව කර ඇති වැටලීම් සංඛ්‍යාව, ලැබී ඇති තොරතුරු, එම තොරතුරු පදනම් කරගනිමින් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග මොනවාද යනාදී කාරණා රැසක් ‘පවුර’ සංසදවල ක්‍රියාත්මක වේ. එහිදී විශේෂයෙන් ඒ ඒ ප්‍රදේශවල පොලිස් ස්ථානාධිපතිට පූර්ණ වගකීම් පවරා තිබේ.

2006 අංක 27 දරන දුම්කොළ හා මධ්‍යසාර පිළිබඳ ජාතික අධිකාරී පනතේ පැහැදිලි ව සඳහන් කරන පරිදි වයස අවුරුදු 21ට අඩු පුද්ගලයකුට දුම්කොළ ආශ්‍රිත දේ විකිණීමට, විකිණීම සඳහා ඉදිරිපත්වීමට හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම තහනම් කර ඇත. එම නීතිමය තත්වයට යටත් ව පාසල් ආශ්‍රිත මේ ක්‍රියාවලියේදී එවැනි පුද්ගලයන්

හසුවීමහොත් ඔවුන්ට විරුද්ධ ව නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට හෙතෙක ප්‍රතිපාදන ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය සතු වේ.

‘පවුර’ වැඩසටහන සඳහා සහයෝගය ලබා දෙන්නේ ජාතික අන්තරායකර ඖෂධ පාලන මණ්ඩලයට අනුයුක්ත ව සේවය කරන මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ, ප්‍රතිකාර හා පුනරුත්ථාපන නිලධාරියා ය. සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයක ම පුහුණු නිලධාරියකු සිටීම මේ කාර්යයන්ගේදී වැදගත් වේ. සෘජු ව ම ඔහු හෝ ඇය ‘පවුර’ සංසද වෙත සහයෝගය ලබා දෙයි. ආයතනයේ කාර්යභාරය හා පවුර වැඩසටහනට ආයතනයක් ලෙස ලබාදෙන සහයෝගය පිළිබඳ ව අදහස් දක්වන ජාතික අන්තරායකර ඖෂධ පාලන මණ්ඩලයේ සභාපති ශක්‍ය නානායක්කාර; “ජාතික අන්තරායකර ඖෂධ පාලන මණ්ඩලය මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණය, ප්‍රතිකාරය හා මන්ද්‍රව්‍ය සැකසීම වැළැක්වීම යන කාර්යවල නිරත වනවා. ඒ යටතේ ග්‍රාමීය මට්ටමින්, ජාතික මට්ටමින් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරමින් මන්ද්‍රව්‍ය කෙරෙහි ඇති ආකර්ෂණය අඩු කිරීමටත් ඒ පිළිබඳ ඇති ධනාත්මක ආකල්පය පාසල් ශිෂ්‍යයන් ඇතුළු සමස්ත ප්‍රජාවෙන් ම බැහැර කිරීමටත් පුහුණු වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනවා. පාසල් පද්ධතියට ප්‍රබල බලපෑමක් කර ඇත්තේ දුම් නොහඟින දුම්කොළ භාවිතයයි. මෙරට දුම් නොහඟින දුම්කොළ භාවිත කරන්නන්ගේ ගණන ලක්ෂ 13කි. මේ යටතට ධුලුන් වීට සමග ආහාරයට ගන්නා දුම්කොළත් ඇත. පාසල් මට්ටමින්, ළමා සමාජ මට්ටමින් මන්ද්‍රව්‍යවල ඇති ශාරීරික හා සාමාජීය හානිය දරුවන්ට පෙන්වාදීම වැදගත්. මේ වසරේ ගත වූ මාස හතරේ මන්ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ ළමා අත්අඩංගුවට ගැනීම් සංඛ්‍යාව 15කි. හෙරොයින් මන්ද්‍රව්‍ය ලෙස තබා ගැනීමක් ද ඊට ඇත. අනෙක් ඒවා ගංජා මන්ද්‍රව්‍ය ලෙස තබා ගැනීම්. අප නිරන්තරයෙන් මේ වැඩසටහන සඳහා ශ්‍රී ලංකා පොලිසියට සහයෝගය ලබාදෙනවා. විශේෂයෙන් කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය, ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය හා ජාතික තරුණ සේවා සභාවේ තරුණ තරුණියන් පුහුණු කර පාසල් වෙත ගොස් පාසල් දරුවන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ද අප ක්‍රියාත්මක කරනවා.”

මන්ද්‍රව්‍යයෙන් තොර සමාජයක අවශ්‍යතාව හොඳින් ම දැනී ඇති යුගයක අනාගත පරපුර වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය ‘පවුර’ ඔස්සේ ගන්නා මේ ප්‍රයත්නය සඳහා සෑම පුරවැසියකු ම සහයෝගය ලබාදීම කළ යුත්තකි.

අලි

යන අලුත් වග

බිතු දිවාරා ගමගේ

ගොඩබ්ම විශාලතම සත්ත්වයා වන, අලියාට ප්‍රමාණවත් භූමියක් හා ආහාරපාන යනාදී වශයෙන් ජීවත් වීමට අවශ්‍ය පරිසරය සකස් කෙරෙනවා යනු සෛසු සියලු සතුන්ට ඊට සමගාමී ව නිරායාසයෙන් ම පහසුකම් සැපයෙනවා හා සමාන බව වනජීවී සංරක්ෂණයේදී වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ විශ්වාසයයි.

මානව ඉදිකිරීම් නිසා අලියාට තම දෛනික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට අවශ්‍ය භූමිය අඩු වී යාමත් තමන්ගේ ඵදිනෙදා වර්ශාව නිදහසේ පවත්වාගෙන යාමට බාධා එල්ල වීමත් සිදු වන්නකි. මානව ක්‍රියාකාරකම්වලට ඔවුන්ට හුරු වීමට සිදුවීමත් අද වන විට අලින් මුහුණපාන තවත් අභියෝගයකි.

සාමාන්‍යයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ අලි මිනිස් ගැටුම් වියළි දේශගුණයට උරුමකම් කියන පොළොන්නරුව, අනුරාධපුර හා නැගෙනහිර වනජීවී කලාපවලින් වැඩි වශයෙන් වාර්තා වෙයි. 2024 මාර්තු 15 වන විට වෙඩි තැබීම් නිසා අලි 16ක්, විදුලි සැර වැදීම නිසා අලි 15ක්, හක්ක පටස් අනතුරු නිසා අලි 06ක්, දුම්රිය අනතුරු නිසා එක් අලියකු මරණයට පත් වී ඇති බව වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රචාරක නිලධාරීන් හමිනි සරව්වන්ද පවසයි. 2023 වර්ෂයේදී ස්වාභාවික ව මෙන් ම මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසාත් සමස්තයක් වශයෙන් අලි මරණ 488ක්

වාර්තා විය. ඒ අනුව අලි මිය යාම්වලින් 5%ක් සිදුවන්නේ දුම්රිය අනතුරු නිසා බව වාර්තාවලින් අනාවරණය වේ. සෛසු අනතුරු හා සසඳන විට දුම්රිය ආශ්‍රිත අලි මරණ වාර්තා වීම් සාපේක්ෂ ව අඩු වුවත් වැඩි ජීවිත හා දේපළ හානියක් සිදුවිය හැකි නිසා මෙවැනි අනතුරු වළක්වා ගැනීම වඩා වැදගත් බව 'සුරකිමු ලංකා' ජාතික ව්‍යාපාරයේ සභාපති පූජ්‍ය පානියංගල ආනන්ද සාගර ස්වාමීන් වහන්සේගේ අදහසයි. දුම්රියේ ගැටීමෙන් එකවර අලි කිහිපදෙනකු මියගිය අවස්ථා පසුගිය කාලයේ මාධ්‍ය ඔස්සේ වාර්තා වීම මෙහි බරපතලකම තවත් අවධාරණය කරවන්නකි.

මෙලෙස දිනෙන් දින වර්ධනය වන අලි-දුම්රිය අනතුරුවලට විසඳුමක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු වනජීවී උමං දුම්රිය මාර්ගය ඉදි කිරීම ප්‍රවාහන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශයේ අධීක්ෂණය යටතේ මාර්තු මස 01 දින සිට ගල්ගමුව කාසිකොටේ, ගැටදිවුල ප්‍රදේශයේදී ආරම්භ විය. 'සුරකිමු දුම්රිය' ව්‍යාපාරයේ යෝජනාවකට අනුව ප්‍රවාහන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය හා ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව මූලිකත්වයෙන් සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශයේ අර්ධ පාර්ශ්වකත්වයෙන් මේ දුම්රිය උමං මාර්ග ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කෙරෙයි.

පසුගිය වසර කිහිපයේ දුම්රියේ ගැටීම් නිසා මිය ගිය අලි 16 දෙනාගෙන් වැඩි දෙනකුගේ මරණ වාර්තා

වූ අඹන්පොල හා ගල්ගමුව දුම්රිය ස්ථාන අතර ප්‍රදේශය ගම්මුත්ට අනුව කාලයක් තිස්සේ දුම්රිය මාර්ගය හරහා අලි මාරුවන අලිමංකඩක් බව හඳුනා ගැනෙයි. දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ මහාමාර්ග හා කර්මාන්ත අංශයේ ප්‍රධාන ඉංජිනේරු ප්‍රියන්ත දිගල පවසන පරිදි මේ වනවිට 150-200ක පමණ වන අලි ගහණයක් දකින්නට ලැබීමත් උමං මාර්ගය සකස් කිරීමට වඩාත් පහසු වන ආකාරයේ භූමියක් පැවතීම හෙවත් දුම්රිය මාර්ගයට පහළින් හස්තියකුට ගමන් කළ හැකි ආකාරයේ උසකින් පොළොව මට්ටමේ සිට දුම්රිය මාර්ගය පිහිටීමත් නිසා සෛසු පාරිසරික හා කාලීන තත්ත්ව පිළිබඳ සලකා බලමින් මේ ස්ථානයේ උමං මාර්ගයක් සකස් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

මහව-ඕමන්ත දුම්රිය මාර්ගය නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක මේ ව්‍යාපෘතිය ගල්ගමුව හා අඹන්පොල අතර ප්‍රදේශය මූලික කරගෙන සිදු වෙයි. අඹන්පොල සහ ගල්ගමුව දුම්රිය ස්ථාන අතර කාසිකොටේ නම් තේක්ක කැලය දුම්රිය මාර්ග ප්‍රදේශයේ වැඩිපුර අලින් ගැවසීම නිසා ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ දුම්රිය මාර්ගයට පහළින් ඒ හරහා අලින්ට ගමන් කළ හැකි විකල්ප උමංගත මාර්ගයක් (Underpass) නිර්මාණය කිරීමයි. ඉන්දියාවේ IRCON (Indian Railway Construction International Limited) සමාගම හා සම්බන්ධ ව ක්‍රියාත්මක කරන මේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා

අවශ්‍ය සැලසුම් සිදු වී අවසන් අතර ඉදිරි මාස කිහිපය අතුළත මෙහි ඉදිකිරීම් ඇරඹීමට නියමිත ය. පොසොන් පොහොය සඳහා මහව අනුරාධපුර දුම්රිය මාර්ගය විවෘත කිරීමේදී ව්‍යාපෘතියේ කාර්ය ද අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර ඇති බව ප්‍රියන්ත දිගල පවසයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය මාර්ග ඉදිවීමේ ඉතිහාසය බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සමය දක්වා දිව යන්නකි. සැලකිය යුතු වනාන්තර ප්‍රදේශයක් වන සතුන්ගේ වාසස්ථාන සඳහා ආරක්ෂා වී පැවතීමත් වනාන්තර ආශ්‍රයෙන් සතුන්ට තමන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ව ආහාර, ජලය පැවතීමත් වැනි කාරණා නිසා දුම්රිය මාර්ග ඉදිකිරීමෙන් අලි සංවරණයට බාධා ඇති වීම් හෝ අලි අනතුරු මුල් කාලයේදී වාර්තා වීම් සිදුවූයේ ඉතාමත් අවම මට්ටමකිනි. එහෙත් වර්තමානය වනවිට එම තත්වය වෙනස් වෙමින් පැයට කිලෝමීටර 30-40ක වේගයකින් ගමන් ගත් දුම්රිය අද වනවිට පැයට කිලෝමීටර 100ක පමණ වේගයකින් එම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත ව ගමන් කිරීම නිසා වන අලින්ට ඉන් සිදුවිය හැකි හානිය වැඩි වී ඇති බව පූජ්‍ය පාහියංගල ආනන්ද සාගර ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරයි.

ප්‍රියන්ත දිගල පෙන්වා දෙන පරිදි ලෝකයේ අලි-දුම්රිය අනතුරු වැළැක්වීම සඳහා විවිධ උපක්‍රම අනුගමනය කෙරෙයි. ඇතැම් රටවල් දුම්රිය මාර්ග හරහා අලි ගමන් ගන්නා ස්ථානවල හෙවත් අලිමංකඩ ආශ්‍රිත ව GPS tracking, විවිධ Digital Senses භාවිත කර දුම්රිය මාර්ග ආසන්නයට අලි පැමිණෙන විට ඒවා කල්තියා හඳුනා ගැනීමත් විදුලි වැට ඇදීම්, පොළොව මට්ටමින් වඩා ඉහළින් දුම්රිය මාර්ගය සකස් කිරීම් වැනි ක්‍රියාමාර්ගත් අනුගමනය කරයි. ඒ ඒ රටවලට ආවේණික හණ වගාව, දෙහි වගාව, මී මැසි වගාව ආදියෙන් අලි දුම්රිය මාර්ගවලට පැමිණීම මග හැරවීම් වැනි විවිධ සාම්ප්‍රදායික ක්‍රම අත්හදා බැලීමක් සිදුවෙයි. හමිනි සරව්වන්දට අනුව මුල්කාලීන ව මෙරට දුම්රිය ගමනාගමනය නිසා අලින්ට සිදුවන අනතුරු වළක්වා ගැනීම සඳහා අලි අනතුරු වැඩි වශයෙන් සිදුවන හතරැස් කොටුව, හබරණ, කන්තලේ වැනි ප්‍රදේශවල දුම්රිය ගමනාගමනයේදී දුම්රිය මාර්ගයට අලි පැමිණෙන විට ඒ පිළිබඳ කල්තියා හඳුනා ගැනීමට හැකි

වන පරිදි දුම්රිය පාලන මැදිරියේ වනජීවී නියාමකවරයකු නියුක්ත කිරීමක් සිදු ව ඇත. වර්තමානයේ ඒ වෙනුවට ඩිජිටල් සංවේදක යෙදවුම් (Digital Senses) යෙදවීම පිළිබඳ අත්හදා බැලීම් සිදුවෙමින් පැවතියත් ඒ සඳහා වැඩි පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවෙයි. එබැවින් ඒ වෙනුවට වඩා අඩු පිරිවැයකින් හා වන සතුන්ට ඒ ඔස්සේ සිදුවිය හැකි අවම හානිය පිළිබඳ සලකා බලමින් ගන්නා ලද පියවරක් වශයෙන් විකල්ප උමං මාර්ග සකස් කිරීම පෙන්වා දිය හැකි ය. වන සතුන්ට මේ උමං මාර්ගය හරහා ගමන් කිරීමට හුරු කරවීම සඳහාත් ඉදිරියේදී වැඩපිළිවෙළක් සකස් කරමින් සිටින බව දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව

සඳහන් කරයි. එහිදී හස්තීන්ගේ වර්ග ස්වභාවය හඳුනා ගනිමින් නව ඉදිකිරීමට දක්වන අනුවර්තනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර ස්වාභාවික ස්ථානයක් ලෙසින් අදාළ ඉදි කිරීම සතුන්ට දැනෙන්නට සැලැස්වීම එහි අරමුණයි. ඒ සඳහා ඉදි කිරීමේ කොන්ක්‍රීට් ආවරණය කොළ අතු, මඩ හෝ වෙනත් ස්වාභාවික ද්‍රව්‍ය ආලේපනයකින් වසා දැමීම, ඉදි කිරීම ආසන්නයේ ගස් වැවීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීමට නියමිත බව ප්‍රියන්ත දිගල පෙන්වා දෙයි.

දුම්රිය උමං මාර්ග ව්‍යාපෘතිය සිදුවන්නේ වන සංරක්ෂිත කලාපයක් වන ගල්ගමුව ප්‍රදේශයේදී බැවින් එවැනි ප්‍රදේශවල සිදුවන

ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය මාර්ග ඉදිවීමේ ඉතිහාසය බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සමය දක්වා දිව යන්නකි. සැලකිය යුතු වනාන්තර ප්‍රදේශයක් වන සතුන්ගේ වාසස්ථාන සඳහා ආරක්ෂා වී පැවතීමත් වනාන්තර ආශ්‍රයෙන් සතුන්ට තමන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ව ආහාර, ජලය පැවතීමත් වැනි කාරණා නිසා දුම්රිය මාර්ග ඉදිකිරීමෙන් අලි සංවරණයට බාධා ඇති වීම් හෝ අලි අනතුරු මුල් කාලයේදී වාර්තා වීම් සිදුවූයේ ඉතාමත් අවම මට්ටමකිනි.

ඉදිකිරීම් සඳහා පාරිසරික තත්වයන්ට හා වනජීවීන්ට හානියක් නොවන පරිදි සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් නිසි උපදේශනයක් අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීම සිදු කිරීමත් වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සිදු වේ. ඉදිරියේදී ඉදි වීමට නියමිත දුම්රිය මාර්ග සඳහා ද දුම්රිය හරහා මාරු විය හැකි මෙවැනි විකල්ප උමං මාර්ග යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරෙන අතර මේ වනවිට සිදුවන්නේ ඉදිකර තිබෙන දුම්රිය මාර්ගයක පිළිසකර කිරීම් හා සමගාමී ව මේ නියමු ව්‍යාපෘතිය සිදු කිරීම බව ඉප්තෝරු ප්‍රියන්ත දිගල සඳහන් කරන කාරණයකි. ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක කෙරෙන මහව-ගල්මය-ත්‍රිකුණාමල දුම්රිය මාර්ගයේ ඉදි කිරීම් සැලසුම් සඳහා ද මෙවැනි විකල්ප උමං මාර්ග අලිමංකඩ ආශ්‍රිත ව නිර්මාණය කරන්නට අපේක්ෂා කිරීම සැබවින් ම කාලෝචිත ක්‍රියාවකි.

දකුණු සංවර්ධනයට හමුදාව

සකුන්තලා ජයවර්ධන

‘යුද්ධය’ යන්න අප දකින්නේ සීමා මායිම්වල සිට විවිධ දෘෂ්ටිකෝණ ඔස්සේ ය. යුද්ධයට සෘජු ව නිරාවරණය වූ ජනතාවට අහිමි වූ දැ බොහෝ ය. නිවෙස්, දේපොළ, රැකියා, ජීවනෝපාය, දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය ආදී සියල්ල ඔවුන්ට අහිමි විය. සියලු අපේක්ෂා සුහුච්ඡුණු විය. එදා ඔවුන්ගේ ඒකායන අපේක්ෂාව වූයේ ජීවන බේරා ගැනීම පමණි. එවැනි ජනතාවට තම ජීවිත නැවත යථාවත් වීමට, කුමාල සුවපත් වීමට බොහෝ කාලයක් ගත වනු ඇත.

තිස් වසරක කාලයක් පැවැති යුද්ධය නිම වී 2024 වසරේ මැයි 18 දිනට වසර 15ක් සපිරේ. මෙවැනි මොහොතක පශ්චාත් යුද සමයේ උතුරේ ජනතාව අපේක්ෂා කළ සාමය, සංහිදියාව හා සංවර්ධනය කෙතරම්දුරට ළඟා කරගෙන ඇත්දැයි විමසා බැලීම කාලෝචිත ය. එහිදී විවිධ හැලහැප්පීම් ඔස්සේ ජනතා අපේක්ෂා යථාර්ථයක් බවට පත් කිරීමේ කාර්යය සිදුවන අයුරු නොබෝද (අප්‍රේල් 01-06) යාපනයේ කළ මාධ්‍ය සංචාරයේදී අපට දැක ගත හැකි විය. සාමය හා සංහිදියාවෙන් සංවර්ධනය කරා දිනෙන් දින ඉදිරියට යන ගමනේදී දේශපාලනික, ආර්ථික, සාමාජීය, සංස්කෘතික හා ආගමික වශයෙන් ජනතාව ජයග්‍රහණ රාශියක් අත්පත් කර ගනිමින් සිටියි. ඒ සඳහා උතුරේ ජනතාවට ක්‍රීඩිත හමුදාව නොමද සහයක් ලබාදෙන අතර ම ක්‍රීඩිත හමුදාව සහ ජනතාව අතර දක්නට ඇත්තේ අව්‍යාජ වූ අවියෝජනීය සබඳතාවකි. ජනාධිපති රනිල් වික්‍රමසිංහගේ මඟ පෙන්වීම මත යාපනය

ගාපනය
ආරක්ෂක සේනා ආඥාපති
මේජර ජෙනරාල්
විචදන වික්‍රමසිංහ

ආරක්ෂක සේනා ආඥාපති මේජර ජෙනරාල් විචදන වික්‍රමසිංහගේ ප්‍රධානත්වයෙන් හා උපදේශකත්වයෙන් යුතු ව වැඩසටහන් රාශියක් උතුරේ ක්‍රියාත්මක වේ.

යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ මුළු ජනගහනය 630,738ක් වන අතර එහි පවුල් 208,964ක් ජීවත් වේ. මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය වර්ග අක්කර 1,025කි. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 15ක්, මහ නගර සභා 1ක්, නගර සභා 3ක්, ප්‍රාදේශීය සභා 13ක් සහ ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාස 435ක් ආවරණය වන පරිදි ගම් 1,453ක් ලෙස යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ පරිපාලන ව්‍යුහය සමන්විත වේ.

උතුරේ ඉඩම් එහි මුල් අයිතිකරුවන්ට නිදහස් කිරීම රජයේ ප්‍රමුඛ කාර්යයකි. ජී.එස්.එම්. වාරලස් උතුරු පළාත්

ගාපනය දිස්ත්‍රික් ලේකම්
(වැඩබලන)
එම්. ප්‍රදීපන්

ආණ්ඩුකාරවරයාගේ මඟ පෙන්වීම මත දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල ඔස්සේ පරිපාලන හා ඉඩම් නිදහස් කිරීම විධිමත් ව හා ක්‍රමානුකූල ව සිදු කෙරේ. යාපනය දිස්ත්‍රික් ලේකම් (වැඩබලන) එම්. ප්‍රදීපන් පවසන පරිදි නිදහස් කිරීමට වෙන්කර ඇති ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 23,850.72කි. යුද්ධයට මැදිවුණු ජනතාවට අයත් ඉඩම්වලින් මේ වන විට අක්කර 21,226.43ක ප්‍රමාණයක් නිදහස් කර ඇත. 2024 මාර්තු 22දා ජනාධිපතිගේ ප්‍රධානත්වයෙන් උතුරේ වලිකාමම් ප්‍රාදේශීය කොට්ඨාසයේ අක්කර 234.8ක් වගා සඳහා මුදා හැරිණි. ජනතාව එම ඉඩම් භාවිත කරමින් තම ජන ජීවිතය යථාවත් කරගැනීම පමණක් නොව වගා කරමින් ජාතික ආර්ථිකයට මනා පිටුවහලක් ලබාදෙනු ඇත. නැවත පදිංචි කර ඇති පවුල් සංඛ්‍යාව 40,041කි. දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයා පැවසුවේ නැවත පදිංචි

කරන ජනතාව සඳහා නිවාස ලබාදීම අවශ්‍ය බවයි. මෙවර විමර්ශන අයවැය යටතේ යාපනයේ සංවර්ධන වැඩසටහන් සඳහා මිලියන 322ක් ලබාදී ඇති අතර අතර සංවර්ධන වැඩසටහන් 824ක් යෝජනා කර තිබේ.

ඉඩම් නිදහස් කර ගන්නා අතර ම උතුරේ කඳවුරු ඉවත් කිරීම ද සිදු වේ. යාපනය ආරක්ෂක සේනා ආඥාපති මේජර් ජෙනරාල් වන්දන වික්‍රමසිංහ පවසන පරිදි ඉඩම් අත්පත් කරදීමෙන් පසුව දැනට කඳවුරුවල ඉතිරි ව ඇති ආරක්ෂක අංශ සතු ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 2,927.69කි. එය මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් 0.04ක් තරම් අඩු ප්‍රමාණයකි. එහිදී කිසිසේත් ම ක්‍රමෝපායික හා මූලෝපාය මර්මස්ථානවල පිහිටි කඳවුරු ඉවත් නොකරන බවත් එය අන්තර්ජාතික ව ඕනෑ ම රටක පවතින තත්ත්වයක් බවත් රටක සාමය හා ආරක්ෂාව පවත්වාගෙන යාමට එය අනවශ්‍ය බවත් මේජර් ජෙනරාල් වන්දන වික්‍රමසිංහ පැවසී ය.

මෙහි සුවිශේෂ කාරණයක් වන්නේ කඳවුරු ඉවත් කිරීම සම්බන්ධ ව යාපනයේ බහුතර දෙමළ ජනතාව එතරම් කැමැත්තක් නොදැක්වීම ය. ඔවුන් පවසන්නේ වර්තමානයේ යහපත්, ආරක්ෂිත, සාමකාමී වතාවරණයක් පවතින බවත් යුද හමුදාව සිටින නිසා ඒ තත්ත්වය උදාවී ඇති හෙයින් යුද හමුදාවේ ආරක්ෂාව අතිශයින් වැදගත් වන බවත් ය. එම අදහස සනාථ කරමින් නාගදීපයේ විහාර අධිකාරී නවදගල පදුම කිත්ති නායක ස්වාමීන් වහන්සේ දෙමළ වැසියන් කිසිසේත් ත්‍රිවිධ හමුදාව උතුරෙන් ඉවත් වනවාට අකමැති යැයි පැවසූහ. ජනතාව ත්‍රිවිධ හමුදාව සමඟ ඉතා සුහදශීලී ව තම කාර්ය කරගෙන යන අතර ඔවුන් නිරන්තරයෙන් හමුදා ආරක්ෂාව හා සහය ඔවුන් අපේක්ෂා කරන බවත් උන් වහන්සේ පැවසූහ. ඇතැම් දේශපාලකයන් තම දේශපාලන වාසි ලබා ගැනීම සඳහා යම් යම් ප්‍රකාශ සිදු කරමින් බෙදීම් ඇති කිරීමට උත්සහ ගත්තත් සාමාන්‍ය ජනතාව අතිශයින් සාමකාමී හා සහජීවනයෙන් ක්‍රියා කරන බවත් ආගමික වශයෙන් ගත් කල ද ආගමික සංහිදියාව ඉතා උසස් අන්දමින් පවතින බවත් උන්වහන්සේ පැහැදිලි කළහ.

යුද හමුදාපති ලුතිනන් ජෙනරාල් වික්‍රම ලියනගේගේ උපදෙස් පරිදි යාපනය ආරක්ෂක සේනා ආඥාපති මේජර් ජෙනරාල් වන්දන වික්‍රමසිංහගේ අධීක්ෂණය යටතේ බිම් බෝම්බ ඉවත් කිරීම් ද ඉතා කාර්යක්ෂම ආකාරයෙන් සිදු කෙරේ. ඒ සඳහා නිලධාරීන් නිදෙනකු ඇතුළු 40කගෙන් සමන්විත කාන්තා බල ඇණියක් ද පිහිටුවා තිබේ. මේ වන

විට පලාලි බටහිර කොටසේ වර්ග මීටර 55,056න් වර්ග මීටර 26,560ක ප්‍රමාණයක බිම් බෝම්බ ඉවත් කර ඇත. එයින් වර්ග මීටර 12,336ක ප්‍රමාණය සිවිල් ජනතාවට නිදහස් කර ඇත. 2027 වසර වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින සියලු බිම් බෝම්බ ඉවත් කර බිම්බෝම්බවලින් තොර කලාපයක් බවට පත් කිරීම රජයේ අරමුණ වේ.

යාපනයේ ජනතාව ඉතා උනන්දුවෙන් වගාවල නියැලී සිටින අතර ව්‍යාපාර හා ධීවර ක්ෂේත්‍ර ආශ්‍රිත ව ද සිය අවධානය වැඩි වශයෙන් යොමු කර ඇත. එහිදී යුද හමුදාව විශාල සහයක් ඊට ලබාදෙන අතර හමුදාව ද වගා බිම් ඉතා සරුසාර අයුරින් අස්වද්දනු දක්නට ලැබේ. බටු, මිරිස්, මෑ කරල්, කෙසෙල් ආදී වශයෙන් විශාල කෙත් බිම් වගා ඒ අතර වේ.

නාගදීපයේ විහාර අධිකාරී නවදගල පදුම කිත්ති නායක ස්වාමීන් වහන්සේ

නිවාස හිමිකම පිරිනැමූ මොහොතක්

වගා බිම් ඉතා සරුසාර ව අස්වද්දන හමුදාව

උතුරේ ජනතාවට නිවාස 787ක් සදා නිම කර ලබා දී ඇති අතර එහි පූර්ණ ශ්‍රම දායකත්වය ලබා දී ඇත්තේ යුද හමුදාවයි. එම නිවාසලාභීන් අතර පුනරුත්ථාපනයට පත්වූ එල්.ටී.ටී.ඊ. සාමාජික සාමාජිකාවන් ද විම විශේෂත්වයකි. අප කළ පිළිසඳරකදී ඔවුන් කියා සිටියේ එකල තමන් යුද හමුදාව ගැන මෙන් ම රජය ගැන ඉතා වැරදි ආකල්පයක සිටි බවත් අද ඒම ආකල්ප වෙනස් වී ඇති බවත් අතිත සිදුවීම් ගැන අතිශයින් කනගාටුවන බවත් හමුදා නිලධාරීන්ට ඉතා ගරු කරන බවත් ය.

උතුරේ ජනතාව සිය දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය, ක්‍රීඩා කුසලතා පිළිබඳ පසු වන්නේ අපේක්ෂා පෙරදැරි ව ය. පන්සල්, කෝවිල් ආදී පුදබිම්වල මෙන් ම සංස්කෘතික කාර්යවලදී ද සියලු දෙනා කිසිදු හේදයකින් තොර ව එක් ව සිටින අයුරු දක්නට ලැබේ. මේ සියල්ල පිටුපස සැඟවී ඇත්තේ උතුරේ හමුදාව දක්වන මිත්‍රශීලී සහයයි.

යාපනය ආරක්ෂක සේනා ආඥාපතිගේ සංකල්පයක් මත යාපනය, කෝපායි ප්‍රදේශයේ ඉදිකරන ලද Cinik Park ක්‍රීඩාංගනය හා ළමා උද්‍යානය යාපනයේ ඉතා ආකර්ෂණීය ස්ථානයක් බවට පත්වී ඇත. කුඩා දරු දැරියන්ගේ දැනුම වර්ධනය කිරීමට පුස්තකාලයක් ද ඔවුන්ගේ ආකල්ප හා ක්‍රීඩා කුසලතා වර්ධනය කරගැනීමට ක්‍රීඩාංගනය ඉතා වැදගත් වේ. දරුවන් පමණක් නොව සවස් වරුවේ සිත් සේ නිදහසේ ගත කරන වැඩිහිටියන් ද දැක ගත හැකි ය. ජනතාවගේ ආකල්ප හා දැනුම වර්ධනය කිරීමට සතියකට වරක් සිදු කරන දේශන හා භාවනා ආධ්‍යාත්මික වැඩසටහන් සඳහා ජනතාව ඉතා උනන්දුවෙන් සහභාගි වීමත් විශේෂත්වයකි.

උතුරේ සෑම ජනවර්ගයක් ම ඉතා සාමකාමී ව එකිනෙකාට උදව් කරගනිමින් මෙලෙස සංවර්ධනය කරා පියවර තබමින් සිටින අතර අනාගතයේ අනවශ්‍ය දේශපාලන මැදිහත්වීමක් නොවන්නට යුද්ධයක සේයාවක් හෝ ඉදිරියේදී දක්නට නොලැබෙනු ඇත.

සහනාධාර අවශ්‍ය නොවන සමාජයක් අවශ්‍යයි

රජයක් වශයෙන් අපට මූලික ව ම අඩු ආදායම්ලාභීන් ශක්තිමත් කළ හැක්කේ සහනාධාරවලින්. මීට දෙවසරකට පෙර මෙරට සහනාධාර ලැබිය යුත්තන් වෙනුවෙන් සමෘද්ධිය ඇතුළු සහනාධාර වැඩසටහන්වලින් රුපියල් බිලියන 65ක් ලබාදුන්නා. එහෙත් 2024දී එලෙස ලබාදෙන මුදල රුපියල් බිලියන 205ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබෙනවා.

'සමෘද්ධි' වැඩසටහන යටතේ එක් අයකු ලැබූ වැඩි ම ප්‍රතිලාභය වූයේ මාසික ව රුපියල් 4500ක්. එහෙත් අස්වැසුමෙන් රුපියල් 15,000ක් ලැබෙනවා. එනම් ඒ ඔස්සේ ප්‍රායෝගික ව පවුලකට ජීවත් වීම සඳහා අවශ්‍ය වන අන්දමේ ආධාර, සැලසුම් සහගත ව ලබා දෙනවා. මේ වන විට සහල් කිලෝ 10 බැගින් මාස දෙකක්, පවුල් ලක්ෂ 32කට ලබාදීමේ ව්‍යාපෘතියක් ද ක්‍රියාත්මකයි. මේ වැඩසටහන් දෙක සඳහා රුපියල් බිලියන 13ක් වැය වනවා. මේ යුගයේ අඩු ආදායම්ලාභී පිරිස වෙත යොමු ව තිබෙන්නේ දැඩි අවධානයක්. එයට විශේෂ හේතුවක් තිබෙනවා. රටක ආර්ථික අර්බුදයක් ඇතිවන විට එයින් වැඩි ම තර්ජනයකට ලක්වන්නේ අඩු ආදායම්ලාභීන්. එසේ ම මධ්‍යම

රංජිත සියඹලපිටිය මුදල රාජ්‍ය අමාත්‍ය

සහල් බෙදාදීම සඳහා තෝරාගත් පවුල් ලක්ෂ 32න් ඉකුත් අප්‍රේල් මස අවසන් වන විට ලක්ෂ 22කට වැඩි සංඛ්‍යාවකට සහල් කිලෝ 10 බැගින් පළමු වටයේ සහල් ලබාදීම අවසන්. ස්ථාන කිහිපයක පාරිභෝජනයට හුසුදුසු සහල් ලබාදුන් බවට පැමිණිලි ඉදිරිපත් වී තිබුණත් ඒවා සැලකිය හැකිකේ ග්‍රාම සේවක වසම් 14 000ක සහල් බෙදුන විට ඇතිවන ප්‍රායෝගික ගැටලු වශයෙන්. රජය මෙතෙක් සඳහා වශයෙන් කළ මේ කාර්යයේදී යමකු නොසැලකිලිලෙන් ක්‍රියා කිරීම හෝ හිතාමතා වංචනික ව ක්‍රියා කිරීමක් සිදු වී තිබෙනවා.

ආදායම්ලාභීන් අතරින් සෑහෙන පිරිසක් ද එවැනි කාල වකවානුවකදී අඩු ආදායම්ලාභීන් බවට පත්වනවා.

මෙවැනි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී විවිධ අභියෝගවලට මුහුණපාන්නට සිදුවීම ද සාමාන්‍ය තත්ත්වයක්. 'අස්වැසුම' ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සැබෑවට ම ආධාර ලැබිය යුතු අය තෝරාගැනීමේදී අපට විශාල ප්‍රශ්නයකට මැදි වන්නට සිදු වුණා. සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය ආරම්භ කර මේ වන විට වසර 30කටත් ආසන්නයි. එහෙත් එහි අවසාන අරමුණ වන, ආධාර ලබන්නා ශක්තිමත් ආර්ථිකයක් ඇති අයකු බවට පත් කිරීමේ ප්‍රතිශතය තිබෙන්නේ ඉතාම අවම මට්ටමක. එයින් අදහස් වන්නේ ව්‍යාපෘතිය අසමත් බවක් නොවෙයි. සමෘද්ධි ව්‍යාපාරයෙන් විශාල සේවයක් සිදු ව තිබෙනවා. එහෙත් එහි අවසාන ඉලක්කය ළඟා කරගැනීම සම්බන්ධයෙන් නැවතත් සිතා බලන්නට වනවා.

ලෝක බැංකු වාර්තාවේ සඳහන් වන්නේ දේශපාලනිකරණය වීමෙන් 20%කට වැඩි නුසුදුස්සන් සංඛ්‍යාවක් සමෘද්ධි දීමනා ලබාගන්නා බව. ඒ නිසා ම අලුතින් 'අස්වැසුම' හඳුන්වා දීමේදී සැබෑ ම සුදුස්සන් තෝරා ගන්නේ කෙසේ ද? යන කාරණය සම්බන්ධයෙන් විශාල ප්‍රශ්නයක් පැන නැගුණා. 2002 සමාජ සුභ සාධන පනතේ වගන්ති දෙකක පැහැදිලි ව සඳහන් වනවා යමකුට සහනාධාර ලබාදීමට තොරතුරු රැස් කරන පුද්ගලයාත් තොරතුරු ලබාදෙන පුද්ගලයාත් එම තොරතුරු පිළිබඳ වගකීමට බැඳී සිටින බව. එහෙත් මේ වගකීම ගැනීමට රාජ්‍ය නිලධාරීන් කැමැති නොවූ නිසා ම අපට සිදු වූයේ වෙනත් ස්වේච්ඡා කණ්ඩායම් යොදාගෙන තොරතුරු රැස්කිරීමට. මේ අලුත් ක්‍රමයත් සමග 'අස්වැසුම' ලබාදීමට සුදුස්සන් තෝරාගැනීමේදී තවදුරටත් ප්‍රායෝගික ව උත්තර සෙවිය යුතු කාරණා රැසක් මතු වුණා. එවැනි කාරණා ක්‍රමයෙන් නිරාකරණය කරගෙනයි ඉදිරියට යන්නේ. අප මේ මුහුණ දෙන්නේ අවුරුදු 30ක් පවත්වාගෙන පැමිණි ක්‍රමයක් වෙනස් කිරීමට යන තත්ත්වයකට. ඒ අනුව ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඇතිවන ප්‍රායෝගික සංකීර්ණතාවලට පිළිතුරු

සොයමින් අස්වැසුම් ඇතැම් තැන් නිවැරදි කරමින් සිටිනවා.

සහල් බෙදාදීම සඳහා තෝරාගත් පවුල් ලක්ෂ 32න් ඉකුත් අප්‍රේල් මස අවසන් වන විට ලක්ෂ 22කට වැඩි සංඛ්‍යාවකට සහල් කිලෝ 10 බැගින් පළමු වටයේ සහල් ලබාදීම අවසන්. ස්ථාන කිහිපයක පාරිභෝජනයට නුසුදුසු සහල් ලබාදුන් බවට පැමිණිලි ඉදිරිපත් වී තිබුණත් ඒවා සැලකිය හැක්කේ ග්‍රාම සේවක වසම් 14 000ක සහල් බෙදන විට ඇතිවන ප්‍රායෝගික ගැටලු වශයෙන්. රජය මෙතෙක් සඳහා වශයෙන් කළ මේ කාර්යයේදී යමකු නොසැලකිල්ලෙන් ක්‍රියා කිරීම හෝ හිතාමතා වංචනික ව ක්‍රියා කිරීමක් සිදු වී තිබෙනවා. ඒ සම්බන්ධයෙන් දැඩි පරීක්ෂණයක් සිදු කර වැරදිකරුවන්ට දඩුවම් ලබාදීමට මෙන් ම යම් අයකුට නුසුදුසු සහල් ලැබී ඇත්නම් වහා ම සුදුසු සහල් ලබාදීමටත් තීරණය කර තිබෙනවා.

කනගාටුවට කරුණ නම් පවුල් ලක්ෂ 22කට සහල් බෙදා දීම පසෙක තිබියදී ස්ථාන කිහිපයක ඇති වූ ගැටලු සහගත තත්ත්වය පමණක් සමාජයේ කතාබහට ලක් ව තිබීම. මෙවැනි අභියෝගවලට ද මුහුණදෙමින් අප මේ ගමන යන්නේ.

සහනාධාර වැඩසටහන් ඔස්සේ රටේ ජනතාවට ලැබෙන්නේ ඉතා ම සෘජු ප්‍රතිලාභයක්. රටේ ආර්ථිකය 2022 වසරේදී 7%කට වැඩිය සෘණ ආර්ථිකයක් බවට පත් වුණා. අවසාන කාර්තුවේ පැවතියේ 12%කට වැඩි සෘණ ආර්ථිකයක්. එනම් සෑම කෙනකුගේ ම ක්‍රය ශක්තිය, පාරිභෝජනය, නිෂ්පාදනය විශාල වශයෙන් අඩු වුණා. සමස්ත සමාජයේ මේ තත්ත්වය 12%කින් අඩු වන විට අඩු ආදායම්ලාභියාගේ 50%ක් පමණ අඩු වන්නටත් පුළුවන්. රජයක් වශයෙන් අප ඔවුන් ජීවත් කරවිය යුතුයි. 'අස්වැසුම' වැනි වැඩසටහන් වහා වහා ක්‍රියාත්මක කළේ ඒ සඳහා.

2023 වසරේදී 'අස්වැසුම' ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ලෝක බැංකුවෙන් ආධාර ලැබුණත් 2024 වසරේදී ආධාර ලැබුණේ නැහැ. එහෙත් කෙසේ හෝ අප එම ව්‍යාපෘතිය පවත්වාගෙන යා යුතුයි. මේ සහනාධාර ව්‍යාපෘති පවත්වාගෙන යන්නේ බොහෝ බාධක, අභියෝග මැද බව

පැහැදිලියි. විශේෂයෙන් රටේ පවතින ආර්ථිකයත් සමග මේ වැඩසටහන්වලට මුදල් වෙන්කිරීම ම එක්තරා අභියෝගයක්. ලැබෙන ආදායම්, වියදම් කිරීම සම්බන්ධයෙන් පෙරට

වඩා හොඳ අනුපිළිවෙළක් සහ මූල්‍ය කළමනාකරණයක් අපට තිබෙනවා. එහිදී අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාවට මූලික ව ජීවත් වීමේ අයිතිය ලබාදීමට මුදල් වෙන් කිරීම අප සලකන්නේ ප්‍රමුඛ කාර්යයක් ලෙස. ඒ ආකාරයෙන් රටට ලැබෙන මුදල් ප්‍රවාහ වියදම් කිරීමේදී ප්‍රමුඛතාව දිය යුතු පිළිවෙළ අප හොඳින් හඳුනාගෙන සිටින නිසා අර්බුදයක් ඇති නොවන අයුරින් ක්‍රියා කරන්නට පුළුවන්.

මේ ව්‍යාපෘති සැලසුම් කර තිබෙන්නේ ඉදිරි වසර 3කට. වසරින් වසර මේවා සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචනයක් ද සිදු කෙරෙනවා. එම සමාලෝචනයේදී සලකා බැලෙන්නේ මේ වැඩසටහන් කොතෙක්දුරට පවත්වාගෙන යා යුතු ද යන්න. මීට සමගාමී ව අප බලාපොරොත්තු වන්නේ සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය ඔස්සේ ජීවනෝපාය සංවර්ධනය ද ඇති කිරීමට. සහනාධාර ලබාදීමෙන් පමණක් සෑහීමකට පත් වන්නට බැහැ. සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය විශාල සමාජ සම්බන්ධතාවක් සහිත දැවැන්ත ව්‍යාපාරයක්. විශාල අත්දැකීම් සම්භාරයක් ඇති නිලධාරීන් ඊට අනුයුක්ත ව සිටිනවා. අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාවගේ ජීවනෝපාය සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් ද එම ව්‍යාපෘතියට පැවරී තිබෙන්නේ කරහැරිය නොහැකි වගකීමක්. ඒ අනුව එක් අංශයකින් සහනාධාර ලබාදෙමින් ජනතාව ජීවත් කරවන අතර තවත් අංශයකින් සහනාධාරලාභීන් යම්කිසි සාධාරණ කාලයකදී ඔවුන් විසින් ම යම්කිසි සැලකිය යුතු අදායමක් උපයාගත හැකි පිරිසක් බවට පත්කිරීමට අවශ්‍ය මග පෙන්වීම, පහසුකම්, තාක්ෂණය, ආධාර, අවශ්‍ය වෙළඳපොළ සොයා දීම සමෘද්ධිය නම් ඒ දැවැන්ත ව්‍යාපෘතිය ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක කිරීමයි රජයේ සැලසුම. එනම් ක්‍රමානුකූල ව මෙවැනි සහනාධාර අවශ්‍ය නොවන සමාජයක් නිර්මාණය කරගැනීම රජයේ ඉලක්කයයි. එය දිනකින්, මාසයකින් හෝ අවුරුද්දකින් කළ හැකි දෙයක් නොවෙයි. එහෙත් අප මේ ගමන යන්නේ එවැනි පැහැදිලි ඉලක්කයක් සමග.

සහනාධාර වැඩසටහන් ඔස්සේ රටේ ජනතාවට ලැබෙන්නේ ඉතා ම සෘජු ප්‍රතිලාභයක්. රටේ ආර්ථිකය 2022 වසරේදී 7%කට වැඩිය සෘණ ආර්ථිකයක් බවට පත් වුණා. අවසාන කාර්තුවේ පැවතියේ 12%කට වැඩි සෘණ ආර්ථිකයක්. එනම් සෑම කෙනකුගේ ම ක්‍රය ශක්තිය, පාරිභෝජනය, නිෂ්පාදනය විශාල වශයෙන් අඩු වුණා. සමස්ත සමාජයේ මේ තත්ත්වය 12%කින් අඩු වන විට අඩු ආදායම්ලාභියාගේ 50%ක් පමණ අඩු වන්නටත් පුළුවන්. රජයක් වශයෙන් අප ඔවුන් ජීවත් කරවිය යුතුයි. 'අස්වැසුම' වැනි වැඩසටහන් වහා වහා ක්‍රියාත්මක කළේ ඒ සඳහා.

සාකච්ඡා කළේ **කාංචනා සිරිවර්ධන**

ප්‍රතිපත්තිකරණය විද්‍යාත්මක විය යුතුයි

ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ සමයකදී ඇතැම් දේශපාලන පක්ෂ රටේ ඉදිරි සංවර්ධනය පිළිබඳ විවිධ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශ ජනතාව හමුවට ගෙනෙනු දැකිය හැකි ය. ඇතැම් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශ දේශපාලන වේදිකාවේ පොරොන්දු ලෙස ඉදිරිපත් වේ. මහජනතාව ද පොරොන්දු ඉටු කරගනු වස් තමන් සතු බලය ඔවුන්ට ලබා දෙති. යම් වර්ධනයක් අත්පත් කරගන්න ද ශ්‍රී ලංකාව තවමත් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටකි. මේ නිසා මෑතකාලීන ව දැඩි ආර්ථික අර්බුදයකට මුහුණදුන් ශ්‍රී ලංකාවට දිගුකාලීන සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියක අවශ්‍යතාව මතු වේ. මේ, ඒ පිළිබඳ විද්වත් අදහස් දක්වමිනි.

මහාචාර්ය
ප්‍රියංශ දුනුසිංහ
ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

ප්‍රශ්නය

රටකට දිගුකාලීන සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියක් අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි? එවැනි ප්‍රතිපත්තියක වැදගත්කම කුමක් ද?

පිළිතුර

ඕනෑ ම රටකට සංවර්ධන අරමුණු නැතහොත් ඉටු කර ගැනීමට අපේක්ෂිත අවශ්‍යතා රාශියක් තිබෙනවා. මේ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේදී ඒ සඳහා ධනාත්මක අයුරින් බලපාන ශක්තීන් (Strength) සහ අවස්ථා (Opportunities) මෙන් ම එයට සාහායක ව බලපාන දුර්වලතා (Weaknesses) සහ තර්ජන (Threats) පවතිනවා. ආර්ථික සැලසුමක් සම්පාදනය වන්නේ මේ සිව් කාරණා පිළිබඳ විශ්ලේෂණයකින් පසුවයි. මෙහිදී දුර්වලතා සහ තර්ජන අවම කරගනිමින්, ශක්තීන් හා අවස්ථා උපරිම වශයෙන් උපයා මාර්ගික ව ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සිදු වනවා. එවැනි සැලසුම්සහගත

ගමන් මගක අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට පවතින්නේ වැඩි ඉඩකඩ. මේ නිසා රටකට සංවර්ධන සැලසුමක් අවශ්‍ය වන්නේ. සංවර්ධන සැලසුමක් තිබීම ම ප්‍රමාණවත් නැහැ. එය දිගුකාලීන සංවර්ධන සැලසුමක් ද විය යුතුයි. විටින් විට වෙනස්වන තාවකාලික සංවර්ධන සැලසුම් හෝ දිගුකාලීන වුවත් දැඩි අනම්‍ය සංවර්ධන සැලසුමක් ද රටකට අහිතකර වන්නට පුළුවන්. ඒ නිසා එය ලෝක වෙනස්වීම්වලට නම්‍යශීලී වූ දිගුකාලීන සංවර්ධන රාමුවක් වීම ද අවශ්‍යයි.

සංවර්ධිත රටවල් එවැනි සංවර්ධිත තත්ත්වයක් ළඟා කරගෙන තිබෙන්නේ දිගුකාලීන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක ක්‍රියා කිරීමෙන් බව එම රටවල සංවර්ධන ඉතිහාසය විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් තහවුරු කර ගන්නට පුළුවන්. දිගුකාලීන සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක රටක ප්‍රමුඛ අංශ හඳුනා ගැනෙනවා. මේ නිසා ආර්ථිකය ප්‍රවර්ධනය කළ යුත්තේ කුමන අංශ ප්‍රමුඛ කරගෙන ද යන්න කල්තියා දැන ගැනීමට හැකියාව ලැබෙනවා. දිගුකාලීන සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියක මැදිකාලීන හා ආංශික සංවර්ධන සැලසුම් ඇති වීමෙන් රටේ සමස්ත සංවර්ධනය සමග ම විවිධ අංශවල මෙන් ම භූගෝලීය වශයෙන් ද තුලනාත්මක සංවර්ධනයක් ඇතිවන පරිදි ක්‍රියා කළ හැකියි. රටේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය, ආයෝජන ප්‍රතිපත්තිය හා වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තිය රටේ සංවර්ධන අරමුණු සමග ගැලපෙන ආකාරයෙන් මෙහෙයවීමේ හැකියාව ද ලැබෙනවා.

දිගුකාලීන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක් රජයක් පවත්වාගෙන යාමෙන් පෞද්ගලික අංශයට (ආයෝජකයන්, නිෂ්පාදකයන්), රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට සහ

දිගුකාලීන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක රජයක් පවත්වාගෙන යාමෙන් පෞද්ගලික අංශයට (ආයෝජකයන්, නිෂ්පාදකයන්), රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට සහ මහජනතාවට රටේ ඉදිරි ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ පූර්ව දැනීමක් හා විශ්වාසයක් ඇතිවීමෙන් ඔවුන්ට ද තමන්ගේ පෞද්ගලික සැලසුම් ඒ අනුව විශ්වාසයකින් යුතු ව ක්‍රියාවට නැංවීමේ හැකියාව ලැබීමත් විශේෂ කරුණකි.

මහජනතාවට රටේ ඉදිරි ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ පූර්ව දැනීමක් හා විශ්වාසයක් ඇතිවීමෙන් ඔවුන්ට ද තමන්ගේ පෞද්ගලික සැලසුම් ඒ අනුව විශ්වාසයකින් යුතු ව ක්‍රියාවට නැංවීමේ හැකියාව ලැබීමත් විශේෂ කරුණකි. මේ සියල්ලේ ම අවසන් ප්‍රතිපලය වන්නේ මහජනතාවගේ අවශ්‍යතා එසේත් නැතහොත් රටේ සංවර්ධන අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීමත් එය ස්ථාවර ව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව ලැබීමත්. මේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් විය යුතු අතර ම එය පටු දේශපාලන අරමුණු සඳහා සකස් කරන ලද්දක් නොවීමත් වැදගත්.

ප්‍රශ්නය

දිගුකාලීන සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සංවර්ධන අරමුණු ළඟා කර ගැනීම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර අත්දැකීම් පිළිබඳ ඔබේ කියවීම කුමක් ද?

පිළිතුර

සංවර්ධන අරමුණු ළඟා කර ගැනීම සඳහා සැලසුම් සම්පාදනය මුල් කාලයේ දැකිය හැකි වූයේ සමාජවාදී රටවල. එහෙත් පසුකාලීන ව (1970 ගණන්වල) ධනවාදී රටවල ද මෙය භාවිතයට ගැනුණා. එය සමාජවාදී රටවල සංවර්ධන සැලසුම්වලට වඩා වෙනස් ස්වරූපයක් ගත්තා. මෙහිදී රාජ්‍ය අංශය මෙන් ම පෞද්ගලික අංශය, මහජනතාව ඍජු ව සහභාගි වීමෙනුයි සංවර්ධන සැලසුම් සම්පාදනය වන්නේ. විශේෂයෙන් නිදහසින් පසු කාලයේ නැගෙනහිර ආසියානු කලාපයේ රටවල්, අග්නිදිග ආසියානු කලාපයේ රටවල්, ඉන්දියාව, බංග්ලාදේශය, නේපාලය වැනි රටවල් සංවර්ධන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා දිගුකාලීන සැලසුම් ඉදිරිපත් කර තිබෙනවා. දකුණු කොරියාව, මැලේසියාව, සිංගප්පූරුව වැනි රටවල් මෙවැනි දිගුකාලීන ප්‍රතිපත්ති රාමුවකයි ආර්ථිකය සංවර්ධනය කිරීමට පියවර ගත්තේ. ඔවුන් දිගුකාලීන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක සිටිමින් ලෝක ආර්ථික ප්‍රවණතාවලට

ද නමාශීලි වන අයුරින් ක්‍රියා කළා. මෙවැනි දිගුකාලීන ප්‍රතිපත්තියක මැදිකාලීන ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් ද ඇතුළත්. නිදසුනක් ලෙස ඉන්දියාව 13 වැනි පස් අවුරුදු සැලසුම, බංග්ලාදේශය 7 වැනි අවුරුදු සැලසුම අනුවත් ක්‍රියා කරමින් සිටිනවා. ඉන්දුනීසියාව 2045 වසර දක්වා වන සැලසුමක් මත සහ වියට්නාමය 2035 වසර දක්වාත් බංග්ලාදේශය 2041 වසර දක්වාත් වන සැලසුමක් අනුවයි ක්‍රියා කරමින් සිටින්නේ.

රටක සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියේ රටේ අවශ්‍යතා, මහජනතාවගේ අවශ්‍යතා අන්තර්ගත වීම වරදක් නොවෙයි. විය යුතු වන්නේ ද එයයි. එහෙත් එම අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා පදනම් කරගන්නේ කුමන කරුණු ද යන්න කෙරෙහි සැලකිලිමත් විය යුතුයි. මූලික ව නිවැරදි දත්ත මත පදනම් වූ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයටත් එම ප්‍රතිපත්ති දිගුකාලීන ව ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් ක්‍රියා කළ යුතු වනවා. දිගුකාලීන ප්‍රතිපත්තියක ආර්ථිකයේ විවිධ අංශ කෙරෙහි වන සැලසුම් සහ ඒ සඳහා වූ මැදිකාලීන සැලසුම් ද අන්තර්ගත විය යුතුයි.

මේ ආකාරයට ලෝකයේ සෑම රටක් ම පාහේ හඳුනාගෙන තිබෙනවා දිගුකාලීන සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති රාමුවක ඇති වැදගත්කම.

ප්‍රශ්නය

ශ්‍රී ලංකාවේ කලින් කලට මෙවැනි ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශ මැතිවරණ කාලවලදී එළිදක්වා තිබෙනවා. එම බොහෝ ප්‍රතිපත්ති දිගුකාලීන ව ක්‍රියාත්මක වූයේ නැහැ. මේ සඳහා හේතු වූ කරුණු මොනවා ද?

පිළිතුර

නිදහසින් පසුව 1970 ගණන් වන තුරු ශ්‍රී ලංකාව පස් අවුරුදු සැලසුම්වල ක්‍රියාත්මක වුණා. 1977දී ආර්ථික ලිහිල්කරණයත් සමග සැලසුම් සම්පාදනය සම්පූර්ණයෙන් ම පාහේ අත්හැර දැමුණා. ඒ වෙනුවට මැතිවරණ කාලයකදී මහජනතාවට දේශපාලන පක්ෂ ඉදිරිපත් කරන මැතිවරණ පොරොන්දු පත්‍රය දිගුකාලීන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය බවට සලකන්නට පටන් ගත්තා. එම ප්‍රතිපත්තිය බොහෝ විට ගොඩ නැගෙන්නේ තොරතුරු මත පදනම් වූ විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයක් විදියට නොවෙයි. මැතිවරණ සමයේදී තම පක්ෂයට සහයෝගය දක්වන විද්වතුන් හා ඒ හා සමාන පිරිස්වල අදහස් අනුව ගොඩනැගෙන ප්‍රතිපත්ති රාමුවකුයි මෙහි ඇත්තේ. ඒ අනුව අයවැය ද සකස් කෙරෙනවා. කලින් කලට බලයට පත්වන ආණ්ඩුවල මේ පොරොන්දු පත්‍රිකාව එකිනෙක වෙනස්. මේ නිසා සිදු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවට විද්‍යාත්මක පදනමක් මත බිහිවුණු දිගුකාලීන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක් මත ක්‍රියා කිරීමට ඇති අවස්ථාව අහිමිවීම. රටේ සමස්ත සංවර්ධනයට ආර්ථිකයේ විවිධ අංශවල දායකත්වය නිසියාකාරයෙන් ලැබුණේ නැහැ වගේ ම එම අංශ අතර පරස්පරතා ද හට ගත්තා. මේ නිසයි අද වන විට ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට විදේශ රැකියා වෙළෙඳපොළ වෙත වැඩි වශයෙන් පිවිසීමට සිදු ව ඇත්තේ.

ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික අර්බුදයකට ඇද වැටුණේ දිගුකාලීන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක් නොමැතිවීමෙන් යැයි මා විශ්වාස කරනවා. එවැන්නක් තිබුණානම්

ආර්ථිකයේ මතු විය හැකි ගැටලු පිළිබඳ පූර්ව දැනුමක් ලබා ගැනීමටත් මතු වන ගැටලු සඳහා යම් ආකාරයක පූර්ව සූදානමක් සහ විසඳුම් සෙවීමක් ද කළ හැකි ව තිබුණා. සැලසුමක් නොමැති ආර්ථිකයක ගමන් මාර්ගයේ අවසන් පලය අර්බුදකාරී තත්ත්වයක් ඇති වීම මිස අන් කවරක් ද?

ප්‍රශ්නය

දිගුකාලීන සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියක් සම්පාදනයේදී විද්‍යාත්මක ක්‍රමයකට අනුව එය සිදු විය යුතු බව ඔබ පවසනවා. ඔබ පවසන විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයේ පදනම කුමක් ද?

පිළිතුර

රටක සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියේ රටේ අවශ්‍යතා, මහජනතාවගේ අවශ්‍යතා අන්තර්ගත වීම වරදක් නොවෙයි. විය යුතු වන්නේ ද එයයි. එහෙත් එම අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා පදනම් කරගන්නේ කුමන කරුණු ද යන්න කෙරෙහි සැලකිලිමත් විය යුතුයි. මූලික ව නිවැරදි දත්ත මත පදනම් වූ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයටත් එම ප්‍රතිපත්ති දිගුකාලීන ව ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් ක්‍රියා කළ යුතු වනවා. දිගුකාලීන ප්‍රතිපත්තියක ආර්ථිකයේ විවිධ අංශ කෙරෙහි වන සැලසුම් සහ ඒ සඳහා වූ මැදිකාලීන සැලසුම් ද අන්තර්ගත විය යුතුයි. එවැනි දිගුකාලීන සැලසුමකදී ආර්ථිකයක කුඩා ම ඒකකය ද ඒ අනුව තමන්ගේ සැලසුම් පූර්ව විශ්ලේෂණයන්වකින් යුතු ව ක්‍රියාත්මක කරනු දැකිය හැකියි. එය රටේ සමස්ත ආර්ථිකයේ සංවර්ධනයට අවශ්‍ය පදනම සපයනු ඇති.

ප්‍රතිපත්තිකරණයේ පදනම විය යුතු වන්නේ නිවැරදි තොරතුරුයි. ඒ සඳහා ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ හෝ මහබැංකුවේ හෝ තොරතුරු මත පමණක් පදනම් ව ක්‍රියා කිරීමට වඩා පුළුල් පරාසයක නිවැරදි තොරතුරුවල අවශ්‍යතාවක් තිබෙනවා. එහිදී මූලික වශයෙන් පවතින්නේ ශුද්ධ විශ්ලේෂණයකට

ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කළ යුත්තේ ඒ සඳහා රටක ස්ථායී කර තිබෙන විධිමත් ආයතනයක්. පවතින ආයතනික ව්‍යුහය සහ සංවිධාන ව්‍යුහය ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත්. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ රටේ ක්‍රියාත්මක වීමේදී මේවායේ ගැටලුකාරී තත්ත්වයක් පවතින බව පෙනී යනවා. බොහෝ විට ඇතැම් සැලසුම් අදාළ ආයතනය ම සිදු කරන්නේ නැහැ. අදාළ ආයතනයෙන් පරිබාහිර පිරිසක් ඒ සඳහා පත්කරනවා. එයින් මා අදහස් කළේ දේශපාලන අධිකාරිය හෝ විශේෂඥ පිරිස් මේ සඳහා මැදිහත් නොවිය යුතු ය යන්න නොවේ. දේශපාලන අධිකාරියෙන් විය යුත්තේ රටේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා අනුව ඒ සඳහා වූ ආයතනික ව්‍යුහය නිවැරදි දිශානතියට යොමු කිරීමට අවශ්‍ය මගපෙන්වීම. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම, මෙහෙයවීම හා අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය අදාළ ආයතනය සිදු කළ යුතුයි. ඒ සඳහා ස්වාධීන ව ක්‍රියා කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් එම ආයතනවලට ලබාදිය යුතුයි. අසල්වැසි ඉන්දියාවේ NITI (National Institute Transforming of India) නමින් පිහිටුවා තිබෙන ආයතනය සිදු කරන්නේ මෙවැනි කාර්යයක්. මුල්කාලීන ව එම ආයතනය හැදින්වූයේ National Planning Commission ලෙසයි. එම ආයතනය සඳහා අවශ්‍ය විශේෂඥ දැනුමින් යුතු දක්ෂ නිලධාරීන් පත් කර, එය ස්වාධීන ආයතනයක් බවට පත් කළා. ශ්‍රී ලංකාවේ ද ජාතික ප්‍රතිපත්තිකරණ කාර්යය ඒ සඳහා පිහිටුවා ඇති ආයතනවලට නීත්‍යානුකූල ව ලබා දිය යුතු අතර ස්වාධීන ව ක්‍රියාත්මක වීමට අවශ්‍ය පරිසරය ද සකස් කළ යුතුයි. ප්‍රතිපත්තිකරණය දේශපාලන යාන්ත්‍රණයෙන් ඉවත් කර, ඒ සඳහා පුහුණුවක් සහිත විශේෂඥයන් අතට පත් කිරීමයි කළ යුතු වන්නේ.

(SWOT Analysis) අවශ්‍ය තොරතුරු අවශ්‍යතාවක්. ඒ ඔස්සේ ආර්ථිකයේ පවතින තත්ත්වය පිළිබඳ නිවැරදි තක්සේරුවක් ලබා ගත හැකියි. මූලික ව මේ සඳහා සාර්ව මට්ටමේ පවතින දත්ත භාවිත කරන්නට පුළුවන්. ඉන්පසුව සියලු ම පාර්ශ්ව සම්බන්ධ වන ආකාරයෙන් ඊට වැඩි තොරතුරු ලබා ගන්නට පුළුවන්.

ප්‍රශ්නය

ඔබ පවසන විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සිදු කළ යුත්තේ කවුරුන් ද? ඒ සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ නීති රාමුව සහ ආයතනික පද්ධතිය ප්‍රමාණවත් ද?

පිළිතුර

ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කළ යුත්තේ ඒ සඳහා රටක ස්ථායී කර තිබෙන විධිමත් ආයතනයක්. පවතින ආයතනික ව්‍යුහය සහ සංවිධාන ව්‍යුහය ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත්. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ විට ක්‍රියාත්මක වීමේදී මේවායේ ගැටලුකාරී තත්ත්වයක් පවතින බව පෙනී යනවා. බොහෝ විට ඇතැම් සැලසුම් අදාළ ආයතනය ම සිදු කරන්නේ නැහැ. අදාළ ආයතනයෙන් පරිබාහිර පිරිසක් ඒ සඳහා පත්කරනවා. එයින් මා අදහස් කළේ දේශපාලන අධිකාරිය හෝ විශේෂඥ පිරිස් මේ සඳහා මැදිහත් නොවිය යුතු ය යන්න නොවේ. දේශපාලන අධිකාරියෙන් විය යුත්තේ රටේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා අනුව ඒ සඳහා වූ ආයතනික ව්‍යුහය නිවැරදි දිශානතියට යොමු කිරීමට අවශ්‍ය මගපෙන්වීම. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම, මෙහෙයවීම හා අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය අදාළ ආයතනය සිදු කළ යුතුයි. ඒ සඳහා ස්වාධීන ව ක්‍රියා කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් එම ආයතනවලට ලබාදිය යුතුයි. අසල්වැසි ඉන්දියාවේ NITI (National Institute Transforming of India) නමින් පිහිටුවා තිබෙන ආයතනය සිදු කරන්නේ මෙවැනි කාර්යයක්. මුල්කාලීන ව එම ආයතනය හැදින්වූයේ National Planning Commission ලෙසයි. එම ආයතනය සඳහා අවශ්‍ය විශේෂඥ දැනුමින් යුතු දක්ෂ නිලධාරීන් පත් කර, එය ස්වාධීන ආයතනයක් බවට පත් කළා. ශ්‍රී ලංකාවේ ද ජාතික ප්‍රතිපත්තිකරණ කාර්යය ඒ සඳහා පිහිටුවා ඇති ආයතනවලට නීත්‍යානුකූල ව ලබා දිය යුතු අතර ස්වාධීන ව ක්‍රියාත්මක වීමට අවශ්‍ය පරිසරය ද සකස් කළ යුතුයි. ප්‍රතිපත්තිකරණය දේශපාලන යාන්ත්‍රණයෙන් ඉවත් කර, ඒ සඳහා පුහුණුවක් සහිත විශේෂඥයන් අතට පත් කිරීමයි කළ යුතු වන්නේ.

සාකච්ඡා සටහන
දීප්ත කුමාර ධර්මසේන

භාරත ඡන්ද

නිහාල පිරිස

ලෝකයේ විශාලතම ඡන්ද පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණය ආරම්භ වී තිබේ. ඒ, ඉන්දියාවේ මහා මැතිවරණයයි. 2024 අප්‍රේල් 19 දින ආරම්භ වූ මේ අපූරු මැතිවරණය සති 06ක කාලයක් පැවැත්වෙන්නේ අදියර 7ක් යටතේයි. ඡන්ද විමසීම අවසන් වීමට නියමිත ව තිබෙන්නේ ජුනි 01 දිනයි. ජුනි 04 දින ප්‍රතිඵල නිකුත් වීමට නියමිත ව ඇති මේ මැතිවරණයේ අදියර 07න් කිහිපයක් මේ වනවිට අවසන් ව තිබේ.

ඉන්දියාවේ මැතිවරණය ලෝකයේ විශාලතම මැතිවරණය ලෙස සැලකෙන්නට එක් හේතුවක් වන්නේ අතිවිශාල ඡන්දදායකයන් සංඛ්‍යාවක් එහිදී ඡන්දය භාවිත කිරීමයි. මෙවර මිලියන 969ක ඡන්දදායකයන් පිරිසක් ඡන්දය භාවිත කිරීම සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇත. එය බිලියනයකට ආසන්න සංඛ්‍යාවකි.

ඉන්දියාව ඉතා විශාල රටක් බව ද රහසක් නොවේ. එහි භූමි ප්‍රමාණය වර්ග කි.මී. මිලියන 3කට වැඩි ය. වනාන්තරවලින් වැසුණු ප්‍රදේශ ද කාන්තාර ප්‍රදේශ ද කඳු සහිත ඉතා දුෂ්කර ප්‍රදේශ ද මේ භූමියේ පිහිටා තිබේ. මෙවැනි විශාල රටක දුර බැහැර ගම් නියමිතවල ඡන්දදායකයන් පවා සහභාගි කර ගනිමින් මැතිවරණයක් සාර්ථක ව පැවැත්වීම සැබැවින් ම අභියෝගයකි.

තනි ඡන්දදායකයකු පමණක් සිටින ගම්මාන පවා තිබෙන බව සඳහන් ය. 2019 වසරේ පැවැති මැතිවරණයේදී ගුජරාත් ප්‍රාන්තයේ ඉතා ඈත ගම්මානයක ඡන්ද මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවා තිබුණේ එක ම එක ඡන්දදායකයකු වෙනුවෙනි. මෙවර මැතිවරණයේදී ද අරුණාවල් ප්‍රදේශ ප්‍රාන්තයේ ගම්මානයක වාසය කරන එක ම එක කාන්තාවකගේ ඡන්දය ලබා ගැනීම සඳහා මැතිවරණ නිලධාරීන් කි.මී. 40ක් දුර ගෙවාගෙන යන බවක් මාධ්‍ය සඳහන් කර තිබිණි. හිමාලය ආසන්නයේ පිහිටි හිමාවල් ප්‍රදේශ ප්‍රාන්තයේ අඩි 15,000ක් ඉහළින් පිහිටි ටාමිගංගේ නැමැති ගම්මානයක ද ඡන්ද මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවන අතර ලෝකයේ උසින් ම පිහිටුවන ඡන්ද මධ්‍යස්ථානය එයයි. ඉන්දියාවට අයත් දූපත් කිහිපයක ද ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවයි.

ඇතැම් කාන්තාර ප්‍රදේශවල මැතිවරණ කාර්ය සඳහා නිලධාරීන් ඔටුවන් වැනි සතුන් පිටේ ද ගමන් කරන බව පැවසේ. බෝට්ටුවලින් සහ හෙලිකොප්ටර්වලින් ගමන් කරන්නට සිදුවන අවස්ථා ද ඇත. මෙවර මැතිවරණයේදී පිහිටුවන ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන ගණන ලක්ෂ 10කට වැඩි ය. මැතිවරණ නිලධාරීහු සහ ආරක්ෂක නිලධාරීහු මිලියන 15කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් මැතිවරණ ක්‍රියාවලියට සහභාගි වෙති.

මැතිවරණයට තරග කරන ප්‍රධාන පක්ෂ දෙක වන්නේ භාරතීය ජනතා පක්ෂය සහ ඉන්දීය ජාතික කොංග්‍රසයයි. තවත් පක්ෂ රැසක් මේ පක්ෂ සමග සන්ධානගත ව ද සිටියි. අගමැති නරේන්ද්‍ර මෝදි අයත් වන භාරතීය ජනතා පක්ෂය නායකත්වය දෙන සන්ධානය ජාතික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සන්ධානයයි. සෝනියා ගාන්ධි, රහුල් ගාන්ධි, ප්‍රියංකා ගාන්ධි වැනි නායකයන් අයත් වන ඉන්දීය ජාතික කොංග්‍රසය

නායකත්වය දෙන්නේ INDIA (Indian National Developmental Inclusive Alliance) නැමැති සන්ධානයටයි.

මැතිවරණය ආසන්නයේ පවත්වන ලද ජනමත සමීක්ෂණවලින් හෙළි වී තිබුණේ භාරතීය ජනතා පක්ෂය අයත් සන්ධානය මැතිවරණයෙන් ජයගනු ඇති බව ය. එහෙත් INDIA සන්ධානය ද ප්‍රාන්ත මට්ටමින් ඉතා ජනප්‍රිය පක්ෂ රැසක් අයත් වන සන්ධානයකි. ඒ නිසා ඔවුන්ගෙන් භාරතීය ජනතා පක්ෂය ප්‍රමුඛ සන්ධානයට ප්‍රබල අභියෝගයක් එල්ල වීමට ඉඩ තිබේ.

මෙවරත් භාරතීය ජනතා පක්ෂය මැතිවරණයෙන් ජය ගතහොත් එය ඔවුන් අඛණ්ඩ ව ලබන තුන් වැනි මැතිවරණ ජයග්‍රහණය වනු ඇත. 2014 සහ 2019 වසරවල පැවැති මහා මැතිවරණවලින් ජය ගත්තේ ද එම පක්ෂයයි. 2014 වසරේ මුල්වරට අගමැති පදවියට පත් වූ නරේන්ද්‍ර මෝදි එයින් වසර 10කට පසුවත් තවමත් ප්‍රබල තත්ත්වයක පසුවෙයි. මෙවර ඔහු තුන් වැනි වරටත් අගමැති ධුරයට පත්වනු ඇති බව බොහෝ දේශපාලන නිරීක්ෂකයන්ගේ අදහස වී තිබේ.

මෝදිගේ නායකත්වය යටතේ ඉන්දියාව ආර්ථික වශයෙන් ඉදිරි ගමනක නිරත වූ බව රහසක් නොවේ. එමෙන් ම

ජාත්‍යන්තර කරළියේ ද කැපී පෙනෙන බලවතකු ලෙස ඉදිරියට ඒමට මේ වනවිට ඉන්දියාව සමත් ව සිටියි. විද්‍යාව, තාක්ෂණය වැනි ක්ෂේත්‍රවල ද බොහෝ ජයග්‍රහණ හිමි කරගන්නට පසුගිය කාලයේ ඉන්දියාවට හැකි විය. අභ්‍යවකාශ ගවේෂණය වැනි ක්ෂේත්‍රවල පවා ඔවුන් වේගවත් ගමනක නිරත ව සිටිනු දැකිය හැකි වේ.

රටේ විරැකියාව ඉහළ යාම වැනි කාරණා ගැන භාරතීය ජනතා පක්ෂයේ විරුද්ධවාදීහු පෙන්වා දෙති. ගොවියන් වැනි කණ්ඩායම්වලට ද යම් යම් ප්‍රශ්න පවතින බව පසුගිය කාලයේ පැවැති ගොවි විරෝධතාවලින් ද දැකගත හැකි විය.

මෝදිගේ පාලනය යටතේ ඉන්දියාව ඒකාධිපතිවාදයක් කරා ගමන් කරමින් සිටින බවට ද විරුද්ධ පක්ෂ වෝදනා කරයි. විරුද්ධ පක්ෂවල නායකයන්ට විවිධ වංචා දූෂණ වෝදනා එල්ල වනු පසුගිය කාලයේ දැකිය හැකි විය. ඇතැම් නායකයන් මේ වනවිට සිටින්නේ බන්ධනාගාරවල ය. මෝදිගේ ප්‍රබල ම දේශපාලන විරුද්ධවාදියකු වන දිල්ලි මහ ඇමැති අර්වින්ද්‍ර කේජ්රිවාල් මෙයට හොඳම උදාහරණයයි. මෙලෙස විරුද්ධවාදීන් මර්දනය කිරීම සඳහා භාරතීය ජනතා පක්ෂය රාජ්‍ය ආයතන යොදා ගනිමින් සිටින බවට ද වෝදනා එල්ල වෙයි.

භාරතීය ජනතා පක්ෂ පාලනය යටතේ ඉන්දියාවේ සුළු ජාතිකයන්ට විවිධ ගැටලුවලට මුහුණදීමට සිදු ව ඇතැයි යන්න ද එම පක්ෂයේ ප්‍රතිවාදීන් නගන තවත් වෝදනාවකි.

මහා මැතිවරණය පැවැත්වෙන්නේ ඉන්දීය පාර්ලිමේන්තුවේ ලෝක සභාවේ නියෝජිතයන් තෝරා ගැනීම සඳහායි. එරට පාර්ලිමේන්තුවේ ලෝක සභාව සහ රාජ්‍ය සභාව ලෙස මන්ත්‍රී මණ්ඩල දෙකක් ඇත. රාජ්‍ය සභාවට නියෝජිතයන් තෝරා ගන්නේ ජනතා ඡන්දයෙන් නොවේ. එම නියෝජිතයන් පත් කර ගැනෙන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් ම ප්‍රාන්ත සභා මන්ත්‍රීවරුන්ගේ ඡන්දයෙනි.

මහා මැතිවරණයේදී ලෝක සභාවේ ආසන 543ක් සඳහා නියෝජිතයන් තෝරා ගැනේ. තනි ව ම ආණ්ඩුවක් පිහිටුවීම සඳහා පක්ෂයක් හෝ සන්ධානයක් ආසන 272කට වඩා ගත යුතු ය. 2019 වසරේ පැවැති පසුගිය මැතිවරණයේදී භාරතීය ජනතා පක්ෂය ප්‍රමුඛ ජාතික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සන්ධානය ආසන 352ක් දිනා ගත්තේ ය. ඔවුන් පවසමින් සිටින්නේ මෙවර ඊටත් වැඩි ආසන ගණනක් දිනාගන්නා බවයි.

ජනප්‍රිය නළු නිළියෝ දෙතුන් දෙනෙක් ද මෙවර මැතිවරණයේදී ක්‍රියාකාරී ව සිටිති. සම්මානනීය නිළියක වන කන්ගනා රනවුත් භාරතීය ජනතා පක්ෂයෙන් මැතිවරණයට තරග කරයි. කමල් හසන් ද මැතිවරණයේ ක්‍රියාකාරී ව සිටින තවත් කලාකරුවෙකි. ඔහු මැතිවරණයට තරග නොකළත් තමිල්නාඩුවේ ප්‍රබල ම පක්ෂයක් වන ද්‍රවිඩ මුන්නේත්‍ර කණගම් පක්ෂයේ ජයග්‍රහණය වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරමින් සිටියි. එම පක්ෂය මෝදි විරෝධී පක්ෂයකි. කලක් තමිල්නාඩු දේශපාලනයේ දවැන්තයකු වූ ඒම්. කරුණානිධි අයත් වූයේ ද මේ පක්ෂයටයි.

අගමැති නරේන්ද්‍ර මෝදි

රහුල් ගාන්ධි

තුන් වැනි

ලෝක යුද්ධයක්?

සුගන්දිය කුලකුංග ආරච්චි

ඒ අනුව යමින් අප්‍රේල් 19 දින ඊශ්‍රායලය ඉරාන හමුදා ස්ථාන වෙත ප්‍රතිප්‍රහාර මිසයිල ප්‍රහාර මාලාවක් දියත් කළේ ය.

ලෝකයට ම ඉතා දරුණු ලෙස බලපෑ හැකි ලෝක යුද්ධයක ගිනිපුපුරු අළු යට දැලුම් නිබේ. ලෝක නායකයෝ තුන් වැනි ලෝක යුද්ධයක් ඇවිළ යාමට හේතු විය හැකි හු දේශපාලනික ගිනි පුපුරු නිවා දමන්නට හැකි සෑම පියවරක් ම ගනිමින් සිටිති. එහෙත් ලෝකය ම නාෂ්ටික අනතුරක ගොදුරු බවට පත්වීමේ දරුණු අවදානම දිනෙන් දින ම ඉහළ යමින් පවතී. මේ දරුණු අනතුරුදායක සමය ලෝකය වෙත ළඟා කර දුන්නේ ඉරානය සහ ඊශ්‍රායලය අතර වසර 45කට පසුව ප්‍රථම වතාවට මුහුණට මුහුණ ඇවිළී ගිය ගැටුමයි.

ඉරාන ජෙනරාල්වරුන් දෙදෙනෙකු ඇතුළු 12 දෙනෙකුට මරු කැඳවමින් 2024 අප්‍රේල් 01 දින සිරියාවේ පිහිටි ඉරාන තානාපති කාර්යාල පරිශ්‍රයට ඊශ්‍රායල ප්‍රහාරයක් එල්ල වීම මේ ගැටුම ඇරඹීමට ලද ආසන්නතම පෙළඹවීමයි. මෙයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් 2024 අප්‍රේල් 13 දින ඉරානයේ පළිගැනීමේ ප්‍රහාරය දියත් විය. ඉරාන හමුදා ශාඛාවක් වන ඉස්ලාමීය විප්ලවවාදී ආරක්ෂක බලකාය (IRGC) ඊශ්‍රායලයට ඩ්‍රෝන සහ මිසයිල ප්‍රහාර මාලාවක් එල්ල කළේ ය.

ඊට ඉරාකයේ සන්නද්ධ කණ්ඩායම්, ලෙබනනයේ හිස්බල්ලා සහ යේමනයේ හවුති සංවිධානය ද එක් වූ බව වාර්තා විය. ප්‍රහාරය ඊශ්‍රායලය අත්පත් කර ගත් ගෝලාන් කඳුකර ප්‍රදේශයට ද එල්ල විය. මේ මෙහෙයුම 'Operation True Promise' යන සංකේත නාමයෙන් හඳුන්වා තිබුණි.

ඊශ්‍රායලය මෙහිදී එක්සත් ජනපදය, එක්සත් රාජධානිය, අසල්වැසි ජෝර්දානය සහ අනෙකුත් මිත්‍ර ජාතීන්ගේ සහාය ඇති ව මිසයිල සහ ඩ්‍රෝන සියල්ල ම පාහේ සාර්ථක ව මැඩලී ය. 1979දී ඉරාන ඉස්ලාමීය ජනරජය පිහිටුවීමෙන් පසු ඉරානය-ඊශ්‍රායලයට එල්ල කළ පළමු සාප්‍ර ප්‍රහාරය අප්‍රේල් 13 කළ මේ ඉතිහාසගත ප්‍රහාරයයි.

ඉරාන ප්‍රහාරයට සුදුසු ප්‍රතිචාරයක් ගැන සලකා බැලීමට ඊශ්‍රායල යුද කැබිනට් මණ්ඩලය අප්‍රේල් 15 දින රැස් විය. අප්‍රේල් 17 දින බෙන්ජමින් නෙතන්යාහු ප්‍රකාශ කළේ ඉරානයට එරෙහි ව ප්‍රතිප්‍රහාර එල්ල කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ ඊශ්‍රායලය 'තමන්ගේ ම තීරණයක් ගන්නා' බව ය.

ඉන් එක් ප්‍රහාරයක් ඉරාන මර්මස්ථානයක් වන ඉස්ෆහාන් අසලට එල්ල විය. ටෙහෙරාන් අගනුවරට සැතපුම් 217ක් දකුණින් පිහිටි ඉස්ෆහාන්හි ඉරානයට අයත් ප්‍රධානතම ගුවන් හමුදා කඳවුරක් ඇති අතර මේ කලාපයේ ඉරාන නාෂ්ටික මර්මස්ථාන කිහිපයක් ද පිහිටා ඇත. ඉරානයේ යුරේනියම් බලගැන්වීමේ වැඩසටහනේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් වන නටාන්ස් නගරය ද පිහිටා ඇත්තේ මීට ආසන්න ව ය.

ඊශ්‍රායලයේ සිට එන 'කුඩා ම ආක්‍රමණයක්' සඳහා වුව ද 'දැවැන්ත හා දරුණු' ප්‍රතිචාරයක් ලැබෙනු ඇතැයි ඉරාන ජනාධිපතිවරයා අනතුරු අඟවා තිබුණේ මේ අතර ය. ජනාධිපති ඊබ්‍රහිම් රයිසි එරට පැවැති වාර්ෂික හමුදා පෙළපාලියකදී මේ බව කීවේ ය. වෙනදා අධිවේගී මාර්ගයක ප්‍රසිද්ධියේ පැවැති මේ පෙළපාලිය මෙවර ටෙහෙරාන් අගනුවරට උතුරින් පිහිටි සැඟවුණු බැරැක්කයකට සීමා කිරීමට රජය ක්‍රියා කර තිබුණි. රාජ්‍ය රූපවාහිනිය පවා එය පෙර වසරවල මෙන් සජීවී ව විකාශනය කළේ ද නැත.

මේ අතර ඉරාන ජනාධිපති ඊබ්‍රහිම් රයිසිගේ ආසියානු සංචාරයක් ද සිදු

විය. එය ඇමරිකාව අවුස්සාලීමට සමත් ව තිබුණි. ඉරාන ජනාධිපති පාකිස්තානයේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ නිල සංචාරයක යෙදුණු අතර පාකිස්තානය සහ ඉරානය අතර අවබෝධතා ගිවිසුම් 8ක් අත්සන් කෙරිණි. දෙරට අතර වෙළෙඳාම ඩොලර් බිලියන 10ක් දක්වා වැඩි කිරීමට ද ඉන් යෝජනා වී තිබුණි.

2024 වසර මුලදී ඉරානය සහ පාකිස්තානය ගැටුණු අතර ඉරාන ජනාධිපතිවරයා අප්‍රේල් 22 දින පාකිස්තානයට පැමිණ තිබුණේ මේ ගැටුම නිරාකරණය කර දෙපාර්ශ්වය අතර අවබෝධතාව වර්ධනය කර ගනිමින් කලාපයේ සහයෝගිතාව

ප්‍රධාන ලෙස ම මෙබඳු යුද්ධයක් කලාපීය තෙල් ආරථිකයට සහ ලෝක වෙළෙඳපොළට අහතුරුදායක ලෙස බලපෑ හැකි ය. ගුවනින් මෙන් ම සාගරයෙන් ද සිදුවන ලොව භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය අඩාල වනු ඇත. ලොව ආහාර හිඟය, දුර්භික්ෂය ඒ හා අත්බැඳුණ දූෂණය, කොලරය, ලෙඩ රෝග සහ සාපරාධී මරණ ඉහළ යනු හිසකක ය. එය මිනිසා මෙතෙක් මුහුණදුන් අතීත ලෝක යුද්ධ කිසිවෙකටත් අසමාන දැකිතර විනාශයක් ළඟා කර දෙනු හිසකක ය.

දෙපාර්තමේන්තුව සිදු කළ ඒ අනතුරු ඇඟවීමෙන් තරවටු කර තිබුණේ ඉරානය සමග වෙළෙඳ ගනුදෙනු සිදු කරන රටවලට සම්බාධකවලට මුහුණදීමට සිදුවනු ඇති බවට ය.

මැදපෙරදිග කලාපීය බලවතුන් ලෙස සිය භූමිකාව රැක ගැනීමට ඉරානය මෙන් ම ඊශ්‍රායලය ද එය බිහි වූ දින සිට ම පසමිතුරු ගැටුමකට මුලපුරා සිටී. 1948 මැයි 14 දින යුදෙව් මහජන කවුන්සිලය ඊශ්‍රායල රාජ්‍යය පිහිටුවීමට ප්‍රකාශයට පත් කළේ ය. එහෙත් ඊශ්‍රායලය වෙත ම රාජ්‍යයක් සේ පිළිනොගත් ඉරානය එය පලස්තීන භූමියේ හටගත් පිළිකාවක් ලෙස සැලකුවේ ය. මේ නිසා ම පලස්තීන විමුක්තිකාමීන් වෙත සිය ආධාර උපකාර ලබා දුන්නේ ය. 1985 වසරේ සිට ඉරානය සහ ඊශ්‍රායලය මැදපෙරදිග භූ දේශපාලනයට බෙහෙවින් බලපෑමක් ඇති කළ තිරයෙන් පිටුපස අඛණ්ඩ ගැටුමක නිරත වී සිටියේ ය. ඒ අතර 2006 ලෙබනන් යුද්ධය වැනි ඉරාන සහ ඊශ්‍රායලේ හිතවාදී සංවිධාන අතර සෘජු මිලිටරි ගැටුම් ද වාර්තා විය. එහෙත් අතුරු මිලිටරි සංවිධාන වෙනුවට ඉරාන රජයේ හමුදාව ම මුල් වී ප්‍රහාරයකට අත ගැසූ මෑතකාලීන මුල් ම අවස්ථාව වූයේ මෙයයි.

ලොව 14 වැනි ස්ථානයේ සිටින ප්‍රබලතම හමුදාවක් සහිත ඉරානය කිසිවිටෙකත් යුද්ධය සිය රටට කැඳවා ගත්තේ හෝ සෘජු අතපෙවීම් සඳහා සිය ආරක්ෂක හමුදා යොදා ගත්තේ හෝ නැත. ඒ වෙනුවට තමන්ට හිතැති සංවිධාන රැසක් මැදපෙරදිග ව්‍යාප්ත කරවා තිබීම ඔවුන්ගේ උපායශීලී යුද උපක්‍රමය වී තිබේ. ලෙබනනයේ ෂියා ව්‍යාපාරය වන හිස්බුල්ලා, යේමනයේ හවුතිවරු, පලස්තීනයේ හමාස් සහ පලස්තීන ඉස්ලාමීය ජිහාද් කණ්ඩායම, බහරේනයේ අල් අෂ්තාර් කණ්ඩායම වැනි සංවිධාන ඊට අයත් ය. මෑත වසරවලදී ඉරානය සිය අන්‍යෝන්‍ය සතුරන්ට එරෙහි ව වඩාත් ඒකාබද්ධ 'ප්‍රතිරෝධක අක්ෂයක්' (axis of resistance) පිහිටුවීම සඳහා මේ

තමන් වෙත දිනා ගැනීමට බව පැහැදිලි විය. ඉරාන ජනාධිපතිවරයා කාශ්මීර ගැටලුව සුබවාදී ව නිමා කර ගැනීමට පාකිස්තානයට අනුබල දීමට ද ඉදිරිපත් ව තිබුණි.

ඉරාන ජනාධිපති ආචාර්ය ඊබ්‍රහිම රයිසිගේ ශ්‍රී ලංකා ගමන බටහිර

ඉවුරෙන් ඇමරිකාව හා චීනය, ඉන්දියාව වැනි රටවලත් දැඩි අවධානයට යොමු ව තිබුණි. ආසියා සංචාරයෙන් වැඩියෙන් සිත රිදවාගෙන තිබුණේ ඇමරිකාව ය. ඒ අනුව ඉරානය සමග ගනුදෙනු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඇමරිකාව තදබල අනතුරු ඇඟවීමක් නිකුත් කර තිබුණි. ඇමරිකා රාජ්‍ය

බලවේග අතර සහයෝගිතාව වැඩිදියුණු කිරීමට උත්සාහ කර ඇති බව විශේෂඥයෝ පවසති.

ප්‍රධාන ලෙස ම මෙබඳු යුද්ධයක් කලාපීය තෙල් ආර්ථිකයට සහ ලෝක වෙළෙඳපොළට අනතුරුදායක ලෙස බලපෑ හැකි ය. ගුවන් මෙන් ම සාගරයෙන් ද සිදුවන ලොව භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය අඩාල වනු ඇත. ලොව ආහාර හිඟය, දුර්භික්ෂය ඒ හා අත්බැඳගත් දූෂණය, කොල්ලය, ලෙඩ රෝග සහ සාපරාධී මරණ ඉහළ යනු නිසැක ය. එය මිනිසා මෙතෙක් මුහුණදුන් අතීත ලෝක යුද්ධ කිසිවෙකටත් අසමාන දැඩිතර විනාශයක් ළඟා කර දෙනු නිසැක ය. ලෝක නායකයන් මේ සටන ඇවිල යාම වළක්වන්නට තැත් දරන්නේ මේ පළවිපාක ගැන මනා පූර්ව දැක්මකිනි.

හමුදා බලය සම්බන්ධ ව ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව ඉරානය 14 වැනි ස්ථානයේ පසුවන අතර ඊශ්‍රායලය 17 වැනි ස්ථානයේ පසු වේ. සන්නද්ධ හමුදා දෙකේ සෘජු සැසඳීමක් ද මේ දර්ශකයට ඇතුළත් කර ඇත. පිරිස් බලය අතින් ඊශ්‍රායලයට වඩා ඉරානය උසස් ය. සක්‍රීය හමුදාව අනුව මැදපෙරදිග විශාලතම සන්නද්ධ හමුදා ව ඉරානය සතු ය. ඉරානයේ මිලිටරි බලකාය ආසන්න වශයෙන් ක්‍රියාකාරී රාජකාරියේ යෙදී සිටින පුද්ගලයන් 587,000කින්, 200,000ක සංචිත සහ පුහුණු පුද්ගලයන්ගෙන් සමන්විත වේ.

ලෝක ආර්ථිකයේ හිස එසැවීමේදී සමාන ගැටලුවලට මුහුණපා සිටින

හමුදා බලය සම්බන්ධ ව ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව ඉරානය 14 වැනි ස්ථානයේ පසුවන අතර ඊශ්‍රායලය 17 වැනි ස්ථානයේ පසු වේ. සන්නද්ධ හමුදා දෙකේ සෘජු සැසඳීමක් ද මේ දර්ශකයට ඇතුළත් කර ඇත. පිරිස් බලය අතින් ඊශ්‍රායලයට වඩා ඉරානය උසස් ය. සක්‍රීය හමුදාව අනුව මැදපෙරදිග විශාලතම සන්නද්ධ හමුදා ව ඉරානය සතු ය. ඉරානයේ මිලිටරි බලකාය ආසන්න වශයෙන් ක්‍රියාකාරී රාජකාරියේ යෙදී සිටින පුද්ගලයන් 587,000කින්, 200,000ක සංචිත සහ පුහුණු පුද්ගලයන්ගෙන් සමන්විත වේ.

හෙයින් ම සම පාක්ෂිකයන් බවට පත් ව සිටින චීනය, ඉන්දියාව මෙන් ම ලොව න්‍යෂ්ටික බලවතා විරුදාවලිය ලත් රුසියාවේ ආධාරය ද ඉරානයට පක්ෂ ව සිටියි. ලොව බලගතු ම හමුදාව දරන ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය ප්‍රමුඛ යුරෝපා රාජ්‍ය ද ඇමරිකා හිතවාදී සවුදියේ සහාය ද ඊශ්‍රායලයට පක්ෂපාතී ව සිටියි. න්‍යෂ්ටික බලය අතින් සහ තාක්ෂණික හැකියාව අතින් ඊශ්‍රායලය බලවත් රටක් ලෙස පිළිගන්නන් බටහිර සම්බාධක මැද ඉරානය ද තර්ජනාත්මක මට්ටමකට සිය න්‍යෂ්ටික බල ගැනවීම් සිදුකර හමාර බව වාර්තා වේ.

මේ අන්දමට ඉරාන සහ ඊශ්‍රායල ගැටුම දුරදිග ගියහොත් ඊශ්‍රායලයට සිය රටේදී ම සටනකට මුහුණදීමට සිදු වන අතර ම සිය මිත්‍ර ජාතීන් හා එක් ව රටින් පිට පෙරමුණු කිහිපයක යුද්ධ මාලාවකට ද මුහුණදීමට සිදුවනු නියත ය. මෙවැනි ඉවසුම් නොදෙන පීඩාකාරී එක් අඳුරු මොහොතක ඊශ්‍රායලයේ හෝ ඉරානයේ හෝ ඔවුන්ගේ මිත්‍ර පාර්ශ්වයක හෝ අතරතු පැහැති න්‍යෂ්ටික බොක්කම වෙත දිගු විය හැකි ය. ඒ දවසට නොස්තුවාමුස්, බාබා වන්ගා වැනි ප්‍රකට අනාගත වක්තෘන් පුන පුනා කියා ඇති න්‍යෂ්ටික විනාශය ලොව වෙත ළඟා කරවීමට මේ අර්බුදය හේතුවක් වනු ඇත. මේ අනතුරුදායක අනාගතය පෙර දැකීම හේතුවෙන් ඉරානය හා ගැටුම ගාසා තීරයේ ගැටුම නිමා කරලීමට ලද පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සංඥාවක් සේ සැලකීමට ඊශ්‍රායලයට බල කෙරෙනු ඇත

නිරෝගී ක්‍රියාශීලී

දරු සරසුරක්

නිරෝගී දොඹගහගේ

උගත්, බුද්ධිමත් මානව සම්පතක් යනු රටක සංවර්ධන ක්‍රියාවලියෙහි තීරණාත්මක සාධකයකි. මානව ප්‍රාග්ධන දර්ශකය ඉහළ නැංවීමේදී රටක පුරවැසියන්ගේ සෞඛ්‍ය සම්පන්නතාවය ඉතා වැදගත් වේ. ඒ අනුව හොබොලා (මාර්තු 25) ජනාධිපති රනිල් වික්‍රමසිංහ මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් හා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ජයවර්ධන ජයවර්ධන මහතාගේ සහභාගිත්වයෙන් 'නිරෝගී ක්‍රියාශීලී දරු සරසුරක්' තේමාව යටතේ වන 'පාසල් පෝෂණ වැඩසටහන-2024' සැලකිය හැක්කේ මෙරට මානව සම්පතෙහි ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට කරන අනාගත ආයෝජනයක් ලෙස ය. මෙවර 'දෛසනිය' කවරයේ කතාවෙන් සිදු වන්නේ අරමුදායක් පසු කරමින් සිටින පසුබිමක වුවත් මෙවැනි ජාතික වැඩසටහනක් ක්‍රියාවට නැංවීමෙන් රජය අපේක්ෂා කරන අරමුදා සාධනයෙහිලා පවතින වැදගත්කම විමසීමට ලක් කිරීමයි.

ගෝලීය ළමා පෝෂණ පදනම (Global Child Nutrition Foundation-GCNF) විසින් එක්සත් ජනපද කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ද මූල්‍ය සහය ඇති ව 2021 වර්ෂයේදී ලෝක පාසල් ආහාර වැඩසටහන් පිළිබඳ සිදුකරන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව හෙළි වී ඇත්තේ අඩු ආදායම්ලාභී, මධ්‍ය ආදායම්ලාභී සහ ඉහළ ආදායම්ලාභී වර්ගීකරණ සියල්ල නියෝජනය වන පරිදි රටවල් 125ක පාසල් පෝෂණ ප්‍රතිපත්තියක් තිබෙන බවයි. ඒ අනුව රටක ආදායම සහ පාසල් පෝෂණ ප්‍රතිපත්තිය අතර සම්බන්ධයක් නොමැති බව පෙනී යයි. ලෝක පාසල් ආහාර වැඩසටහන් අතරින් 93%ක් ම මේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අරමුණක් ලෙස වාර්තා කර තිබුණේ දරුවන්ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතා හා සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම ය. තරබාරුකම වැළැක්වීම හෝ අවම කිරීම හෝ ඉලක්කයක් ලෙස වාර්තා කර ඇත්තේ වැඩසටහන්වලින් 35%කි.

බොහෝ රටවල පාසල් ආහාර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන්නේ දිළිඳුකම පදනම් ව දරුවන්ට ආහාර වේලක් ලබා ගැනීමට ඇති නොහැකියාව නිසා ම නොවේ. ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙලේ (World Food Programme) ශ්‍රී ලංකා කාර්යාලයේ පෝෂණය සහ පාසල් පාදක වැඩසටහන් ප්‍රධානී වෛද්‍ය කලන පීරිස් පවසන්නේ විශේෂයෙන් ඇමරිකාව, එංගලන්තය, ජපානය වැනි රටවල් පවා තම රටේ පාසල් යන වයසේ දරුවන්ට ආහාර වේලක් ලබාදීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන බවයි.

වෛද්‍ය කලන පීරිස්; "කැනඩාව මෑතකදී පාසල් දරුවන්ට ආහාර වේලක් ලබා දීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමට තීරණය කළා. පාසල් ආහාර වේලක් වෙනුවෙන් ඩොලරයක් ආයෝජනය කිරීමෙන් එරට දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට ඩොලර් 16ක

ප්‍රතිලාභයක් නැවත ලැබෙන බව ගණන් බලා තිබෙනවා. ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර වේලක් සඳහා රුපියලක් වැය කළහොත් රුපියල් 16ක් දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට නැවත එක්වනවා. මේ පාසල් ආහාර වැඩසටහන සඳහා ආයෝජනය කරන රුපියල් බිලියන 6ත් වසර 5-6ක් ඇතුළත අපට ලැබෙන්නේ බිලියන 96ක ප්‍රතිලාභයක්.”

රජයේ මැදිහත්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් දරුවන්ට ආහාර ලබාදීමේ වැඩසටහනක් මුලින් ම ආරම්භ වී ඇත්තේ 1931 වර්ෂයේදී ය. එතැන් සිට කලින් කලට ක්‍රියාත්මක ක්‍රමවේදය විවිධ වෙනස් වෙනස්කම්වලට ලක් වෙමින් එය ක්‍රියාත්මක වී ඇත. එහිදී ප්‍රධාන අභියෝග ලෙස

වත්මන් රජය ක්‍රියාත්මක කරන ‘නිරෝගී ක්‍රියාශීලී දුරු පරපුරක්’ තේමාව යටතේ වන ‘පාසල් ළමයින් සඳහා ආහාර ලබාදීමේ රජයේ පෝෂණ වැඩසටහන- 2024’හි විශේෂත්වය වන්නේ දීප ව්‍යාප්ත සියලු රජයේ පාසල්වල ප්‍රාථමික අංශයේ 1-5 ශ්‍රේණිවල සියලු දරුවන්ට උදාසන ආහාර වේලක් ලෙස මේ ආහාර වේල ලබාදීමයි. රජයේ පාසල් 9,134ක ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල සිසුන් මිලියන 1.6ක් මෙහි ප්‍රතිලාභීන් වෙති.

හඳුනාගත හැකි වන්නේ සම්පත් හිඟ බව හා වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමට නිශ්චිත ක්‍රමවේදයක් හඳුනාගැනීමට අපහසු වීමයි. මුල් යුගයේදී විදේශ ආධාර ලෙස ලැබුණු බිස්කට් වර්ග, සුප් යනාදී විවිධ ආහාර වර්ග කලින් කලට පාසල් දරුවන්ට ලබා දී තිබේ.

පෝෂණ ගැටලුව අවම කිරීම, දේශීය ආහාර ප්‍රවර්ධනය හා යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු ප්‍රවලිත කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් 2002 වර්ෂයේදී යම් යම් නිර්ණායක මත පදනම් ව තෝරාගත් රජයේ පාසල්වල පළමු ශ්‍රේණියේ සිසුන්ට ආහාර ලබා දීමට පියවර ගැනිණි. පාසල් ළමයින් සඳහා ආහාර ලබාදීමේ රජයේ වැඩසටහන, ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ සහ ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙලේ සහය ඇති ව ක්‍රියාත්මක වූ ‘අධ්‍යාපනය සඳහා ආහාර වැඩසටහන’ සහ පෝෂණ අතිරේකයක් ලෙස නැවුම් කිරි විදුරුවක්/කිරි පැකට් ලබාදීමේ වැඩසටහන ලෙසින් එම වැඩසටහන අංශ 03ක් යටතේ වර්ධනය වී ඇත. එම වැඩසටහන්වලින් එක් වැඩසටහනක් පමණක් තෝරාගත් පාසල්වල ක්‍රියාත්මක වී ඇත.

හා පෝෂණ වැඩසටහන යටතේ පාසල් 7,926ක සිසුන් 1,081,927ක් සඳහා ලබා දී ඇත්තේ පෝෂණය ආහාර වේලකි.

පෝෂණ අවශ්‍යතාව

2023 ජූලි මස ක්‍රියාත්මක කෙරුණු ජාතික පෝෂණ මාසය නිමිත්තෙන් පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාංශය එළිදැක්වූ සංක්ෂිප්ත වාර්තාවට අනුව මෙරට වයස අවුරුදු 05ට අඩු දරුවන්ගේ අඩු බර 17.1%කි. එය 2022 වර්ෂයේදී 15.3%කි. 2023 වසරේ ඉහළ ම අඩු බර 26.4%ක් ලෙස නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වී ඇත. 2022 වර්ෂයට සාපේක්ෂ ව නාගරික, වතු හා ග්‍රාමීය යන සියලු අංශවල දරුවන්ගේ බර අඩුවීමේ වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කිරීම නොසලකා හැරිය නොහැකි ය.

2015 වර්ෂයේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය වාර්ෂික කාර්යසාධන වාර්තාව අනුව පාසල් 7,948ක සිසුන් 1,098,802ක් වෙනුවෙන් ආහාර ලබා දී ඇති අතර පාසල් 352ක සිසුන් 84,843ක් සඳහා කිරි ලබාදීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කර තිබේ. 2017 වර්ෂයේ දත්ත අනුව පාසල් 7,871ක සිසුන් 1,105,605ක් සඳහා ආහාර ලබා දී තිබෙන අතර පාසල් 414ක සිසුන් 112,088ක් සඳහා කිරි ලබාදීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක විය. 2019 වර්ෂයේ කාර්යසාධන වාර්තාව දක්වන පරිදි පාසල් සිසුන් 1,067,465ක් සඳහා දිවා ආහාරය ලබා දී ඇති අතර සිසුන් 406,257ක් සඳහා කිරි විදුරුවක් ලබා දී තිබේ. 2021 වර්ෂයේදී පාසල් සෞඛ්‍ය

වයස අවුරුදු 05ට අඩු දරුවන්ගේ උසට අදාළ බර අඩුවීම හෙවත් කෘෂ බව 2023 වර්ෂයේදී 10%ක් ලෙස වාර්තා වී ඇත. 2022 වර්ෂයේ එය 10.1%කි. කෘෂ බව ඉහළ ම අගයක් (12.6%) වාර්තා වී ඇත්තේ පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයෙන් වන අතර පිළිවෙලින් අනුරාධපුර (12.1%) හා මාතලේ (11.8%) දිස්ත්‍රික්කවල මේ තත්ත්වය වැඩි වශයෙන් වාර්තා වී ඇත. මේ වයස් කාණ්ඩයට අයත් දරුවන් අතර 2023 වර්ෂයේ ජුනි මාසයේදී වාර්තා වී ඇති උග්‍ර කෘෂ බවෙන් හෙවත් උග්‍ර තීව්‍ර මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන දරුවන් සංඛ්‍යාව 15,763ක් හෙවත් 1.2%කි. 2022 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මාසයේදී මේ අගය

වාර්තා වී ඇත්තේ 18,420ක් (1.4%) ලෙසිනි. 2022 වර්ෂය හා සසඳන කල කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ජාතික සෞඛ්‍ය විද්‍යායතන ප්‍රදේශය (NIHS) පමණක් උග්‍ර තීව්‍ර මන්දපෝෂණයේ වැඩිවීමක් (2022-0.87%, 2023- 0.98%) වාර්තා කර ඇත.

මේ වාර්තාවෙහි දිවයිනේ සියලු දිස්ත්‍රික්කවල වයස අවුරුදු 05ට අඩු දරුවන්ගේ වයසට සරිලන උස නොමැතිකම හෙවත් මිටි බව 2022 වර්ෂය හා සසඳන කල ඉහළ ගොස් ඇත. මිටි අදාළ වැඩි ම ප්‍රතිශතය වාර්තා වී ඇත්තේ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයෙනි. ඒ, 2022 වර්ෂයේ 22.8%ක්, 2023 වර්ෂයේ 25.2%ක් වශයෙනි. සමස්තයක් ලෙස ගත් විට නාගරික, වතු හා ග්‍රාමීය යන සියලු අංශවල දරුවන්ගේ මිටි බව 2022

163,002ක් මේ සමීක්ෂණයට භාජනය කර ඇති අතර එම සමීක්ෂණ වාර්තාවට අනුව පාසල් දරුවන්ගේ ස්ඵුලතාව ද 1.4% සිට 2.7% දක්වා වර්ධනය වී ඇත. ඔවුන්ගේ අධි බර තත්ත්වය 2022 වර්ෂයට සාපේක්ෂ ව වැඩිවීමක් පෙන්නුම් නොකරන අතර එම අගයෙහි ම (6.1%) පවතී.

පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාංශය සඳහන් කරන්නේ පසුගිය වකවානුවේ උද්ගත වූ ආහාර උද්ධමනය හේතුවෙන් දීර්ඝකාලීන ව සම්බල ආහාර වේලක් නොලැබීම මෙසේ දරුවන් අතර සෞඛ්‍ය ගැටලු මතු වීමට හේතු වන්නට ඇති බවයි. මේ ගැටලු අවම කර ගැනීමට දරුවන්ගේ දෛනික ආහාරයේ පෝෂණ විවිධත්වය වැඩි කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම, එම ප්‍රදේශවල සුලබ සහ අඩු වියදම් ආහාර වර්ග ප්‍රවලිත කිරීම

නිරෝගී ක්‍රියාශීලී දරු පරපුරක්

වත්මන් රජය ක්‍රියාත්මක කරන 'නිරෝගී ක්‍රියාශීලී දරු පරපුරක්' තේමාව යටතේ වන 'පාසල් ළමයින් සඳහා ආහාර ලබාදීමේ රජයේ පෝෂණ වැඩසටහන-2024'හි විශේෂත්වය වන්නේ දීප ව්‍යාප්ත සියලු රජයේ පාසල්වල ප්‍රාථමික අංශයේ 1-5 ශ්‍රේණිවල සියලු දරුවන්ට උදැසන ආහාර වේලක් ලෙස මේ ආහාර වේල ලබාදීමයි. රජයේ පාසල් 9,134ක ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල සිසුහු මිලියන 1.6ක් මෙහි ප්‍රතිලාභීහු වෙති. මේ සඳහා රජය විසින් රුපියල් මිලියන 16,600ක අයවැය ප්‍රතිපාදන සෘජු ව ම පළාත් සභා වෙත වෙන් කරනු ලැබ ඇත.

වර්ෂයට සාපේක්ෂ ව ඉහළ ගොස් තිබේ. 2022 වර්ෂයේදී මේ සමීක්ෂණයට ලක් වූ දරුවන් 2023, 2024 වර්ෂවලදීත් අනෙක් කණ්ඩායම් ඉදිරි වර්ෂවලදීත් පාසල් පෝෂණ වැඩසටහනෙහි ප්‍රතිලාභීහු ලෙස පාසල්වලට ඇතුළත් වෙති.

මෙරට පාසල් දරුවන්ගේ කෘෂ බව 2022 වර්ෂයට සාපේක්ෂ ව 2023 වර්ෂයේදී 19.5% සිට 21% දක්වා වර්ධනය වී ඇති බව පෙනී යන්නකි. මේ දත්ත ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ සියලු දිස්ත්‍රික්කවල 1,4,7,10 ශ්‍රේණිවල පාසල් දරුවන් සම්බන්ධයෙනි. 2022 වර්ෂයේදී ඉහත ශ්‍රේණිවල දරුවන් 245,281ක් සහ 2023 වර්ෂයේදී දරුවන්

සඳහා වැඩසටහන් දියත් කිරීම, ආහාර සහනාධාරවලට පෝෂණ විවිධත්වයෙන් යුතු ආහාර ද්‍රව්‍ය ඇතුළත් කිරීම සහ ආහාර සහනාධාර සඳහා පෝෂණ අවදානමක් ඇති කණ්ඩායම් ඉලක්ක කිරීම යනාදී ක්‍රියාමාර්ග පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාංශය නිර්දේශ කර ඇත. පාසල් දිවා ආහාර වැඩසටහන තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමේ වැදගත්කම සලකමින් ඒ සඳහා අඛණ්ඩ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාදිය යුතු බවට ද එම වාර්තාව නිර්දේශ කරයි. ඒ අනුව පාසල් ළමයින් සඳහා ආහාර ලබාදීමේ රජයේ පෝෂණ වැඩසටහන 01-05 ශ්‍රේණිවල සියලු පාසල් දරුවන්ට උදැසන ආහාර වේලක් ලබාදෙමින් මෙරට ක්‍රියාත්මක වේ.

ලෝක ආහාර වැඩසටහන (WFP), එක්සත් ජනපද කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව (USDA), සේව් ද චිල්රන් (Save the Children) ආදී පාර්ශ්ව මේ වැඩසටහනට දායකත්වය දක්වයි. එක්සත් ජනපද කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 32.5ක වටිනාකමක් සහිත සබලකරණය කරන ලද සහල් (යකඩ සහ ෆෝලික් අම්ලය මිශ්‍ර කර සකස් කළ සහල්-(Fortified Rice), වටානා පරිප්පු හා රෝස සැමන් ඇතුළත් වියළි ආහාර ප්‍රදානය කර තිබේ. එම ආයතනය සමග ඉදිරි වසර 05ක කාලයකට පාසල් පෝෂණ වැඩසටහන සඳහා සහය ලබාගන්නා සය (06) පාර්ශ්වීය අවබෝධතා ගිවිසුමකට

ද එළඹී ඇත. සේවි ද විල්රන් අධ්‍යක්ෂ (අධ්‍යාපන) රුමිකා ඩයස් පවසන්නේ මේ වැඩසටහන සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා සවිබල ගැන්විය යුතු ප්‍රධාන පාර්ශ්වයක් වන ආහාර සැපයුම්කරුවන්ගේ ධාරිතා වර්ධනය කෙරෙහි ඔවුන්ගේ විශේෂ අවධානය යොමුවන බවයි. අදහස් දක්වන ඇය; “ආහාර වේලක වැදගත්කම, ආහාර සුරක්ෂිතතාව, සෞඛ්‍ය සම්පන්න ව ගබඩා කිරීම හා පෝෂක කොටස් සුදුකෙන අයුරින් ආහාර වේල පිළියෙල කිරීම, ආරක්ෂිත ව ප්‍රවාහනය කිරීම යනාදී කරුණු සම්බන්ධයෙන් දැනුම සැපයුම්කරුවන් වෙත ලබා දීම අපේ කාර්යයකි. 1200ක් පමණ වන සැපයුම්කරුවන් අප සමග එක් ව සිටිනවා. ප්‍රාදේශීය වශයෙන් මේ වැඩසටහනේ ගුණාත්මකභාවය අධීක්ෂණය කරන්නේ සේවි ද විල්රන්ගේ නියෝජිතයන්.”

පාසල් සිසුන් අතර පෝෂණ ගැටලු අවම කිරීම, දෛනික පාසල් පැමිණීම වර්ධනය කිරීම, යහපත් ආහාර පුරුදු හා සෞඛ්‍ය පුරුදු වර්ධනය, අධ්‍යාපන සාධන මට්ටම් වර්ධනය සඳහා දායක වීම සහ දේශීය ආහාර සංස්කෘතිය ගොඩනැගීම යන අභිමතාර්ථ මේ වැඩසටහන ඔස්සේ මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට අපේක්ෂිත ය. මෙවැනි තත්ත්වයක මෙරට පාසල් දරුවන් අතර පවතින පෝෂණ ගැටලු හඳුනා ගැනීම මෙන් ම ගැටලු පැන නැගීමට හේතු පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ.

පාසල් දරුවන්ට සමබල ආහාරයක් ලැබීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ පැහැදිලි කරන ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙලේ පාසල් පාදක ප්‍රතිපත්ති වැඩසටහන් නිලධාරී අධ්‍යාපනඥ රේනුකා පීරිස්; “ළමයකුට තිබෙනවා සංයුක්ත චිත්තතාවධියයි, වියුක්ත චිත්තතාවධියයි ලෙස අවධි දෙකකි. අවුරුදු 10ට පෙර කාලය සංයුක්ත චිත්තතාවධිය ලෙස හඳුන්වනවා. මේ කාලයේදී දරුවන් තුළ වර්ධනාත්මක වෙනසක් ඇති කළහොත් එය දිගුකාලීන ව පවත්වාගෙන යන්නට පුළුවන්. විශේෂයෙන් ප්‍රාථමික අංශයේ දරුවන්ට ආහාර ලබාදීමට මේ තත්ත්වයන් එක් සාධකයකි. පාසලේ සහයෝගයෙන් ආහාර වේල ලබා ගැනීමෙන් දරුවාගේ සාධන මට්ටම, මනක ශක්තිය වර්ධනය වීම සිදු වනවා. මේ නිසා දරුවන් කුඩා

කල සිට ම නිවැරදි ආහාර රටාවකට හුරු පුරුදු කිරීමෙන් දිගුකාලීන ප්‍රතිලාභ ලබා ගන්නට පුළුවන්.”

පෝෂණවේදීන්ගේ නිර්දේශ ද සලකමින් පෙරවරු 7.30-8.30 අතර කාලයේ මේ ආහාර වේල ලබා දීමට සැලසුම් කර ඇත. ආහාර වේල පෝෂ්‍ය පදාර්ථවලින් හා සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බවින් ඉහළ මට්ටමක පවත්වාගෙන යෑමට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් හඳුන්වා දී තිබේ. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් 2023.05.19 දිනැති ව නිකුත් කර ඇති අංක 24/2023 හා ‘පාසල් ළමයින් සඳහා ආහාර ලබාදීමේ රජයේ පෝෂණ වැඩසටහන’ මැයෙන් වන වක්‍රලේඛයෙන් වැඩසටහන පාසල්වල පවත්වාගෙන යා යුතු ආකාරය සම්බන්ධයෙන් උපදෙස් ලබා දී ඇත. පළාත් සභා යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පාසල් මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මුදල් කොමිෂන් සභාව නිකුත් කර ඇති 2022.12.21 දිනැති FC\$PDP/01/01/2023 මාර්ගෝපදේශයට අනුගත ව ක්‍රියා කළ යුතු වේ.

පළාත් සහ කලාප මට්ටමින් මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කර නියාමනය කිරීමේ වගකීම පාසල් සංවර්ධන සමිතිය වෙත පවරා ඇත. පාසල් සංවර්ධන සමිතියෙහි අනු කමිටුවක් ලෙස ‘පාසල් ආහාර කමිටුව’ පත් කර ගත යුතු අතර කමිටු ප්‍රධානී වන්නේ විදුහල්පතිවරයා ය. ප්‍රදේශයේ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයා, පාසල් සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන භාර ගුරුවරයා සහ පාසල් සංවර්ධන සමිති නියෝජිතයකු මෙන් ම අවම සාමාජිකයන් 06ක් වන ලෙසින් උපදෙස් ලබා දී ඇති පරිදි ආහාර කමිටුව සමන්විත විය යුතු ය. එක් දරුවකුගේ ආහාර වේලක් සඳහා මෙතෙක් ලබා දුන් රුපියල් 85ක මුදල මේ වසරේ සිට රුපියල් 110 දක්වා වැඩි කර තිබේ.

ආහාර වේල සම්පාදනයේදී ආහාර වට්ටෝරු සකස් කර ඇත්තේ පාසල් දරුවන්ගේ දෛනික කැලරි හා පෝෂණ අවශ්‍යතා කෙරෙහි විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වමින්, අවම වශයෙන් එම අවශ්‍යතාවෙන් 1/3ක්වත් සපිරෙන පරිදි වීම විශේෂත්වයකි.

සෞඛ්‍යයට අහිතකර අධික ලෙස තෙල්,

ලුණු, සීනි දැමූ ආහාර හා කෘත්‍රීම රසකාරක සහිත ආහාර ප්‍රවර්ධනය නොවන අයුරින් ආහාර පිළියෙල කර ලබා දිය යුතු ය. සතියේ දින පහ සඳහා ආහාර වට්ටෝරු 0.5ක් නිර්මාණ සහ නිර්මාණ නොවන පාසල් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇති අතර ලබා දිය හැකි විකල්ප ආහාර වට්ටෝරු ද ඉදිරිපත් කර තිබීම නිසා පාසල්වලට ආහාර වැඩසටහන සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විධිමත් මාර්ගෝපදේශය ලැබී තිබෙන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

වැඩසටහනේ තිරසර පැවැත්ම උදෙසා ‘ගෙවත්තෙන් පන්තියට’ වැඩසටහන ක්‍රියාවට නංවා ඇත. ලෝක ආහාර වැඩසටහන යටතේ දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක එවැනි වගා සඳහා අනුග්‍රහය ලබාදීමෙන් අනතුරු ව එම ඵලදාව පෝෂණ වැඩසටහන සඳහා ලබාගැනීමට ක්‍රියා කෙරේ. මේ වැඩසටහනට දේශීය ආහාර සැපයුම්කරුවන්ගෙන් ආහාර මිල දී ගන්නා බැවින් සෘජු හා වක්‍ර නව රැකියා උත්පාදනයක් සිදුවීම හා නිෂ්පාදන ආර්ථිකයකට සවිසයක් ලැබීම විශේෂත්වයකි.

මෙහි අදාළ මූල්‍ය පාලනය විනිවිදභාවයකින් යුක්ත ව පත්වාගෙන යෑමේ අඛණ්ඩ යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක වේ. ඊට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ සිට මෙහෙයවීම හා අධීක්ෂණය අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයීය සෞඛ්‍ය හා පෝෂණ ශාඛාව සිදු කරයි.

අභියෝගය

මෙරට දරුවන්ගේ පෝෂණ ගැටලු මතු වීමට හේතුව දිළිඳුකම පමණක් නොවන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරුණකි. දරුවන්ගේ පෝෂණය පිළිබඳ වැඩිහිටියන්ගේ පවත්නා දුර්මත, නොසැලකිලිමත්කම සහ නොදැනුවත්කම ද ඇතැම් විට සංස්කෘතිය ද ඊට හේතු වෙයි. දරුවන්ගේ නිරෝගී බව ඔවුන්ගේ කායික, මානසික යහ පැවැත්ම කෙරෙහි සෘජු ව ම බලපෑමක් ඇති කරයි. එය දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන සාධන මට්ටම කෙරෙහි ද බලපායි. මේ සියල්ල රඳා පවතින්නේ දරුවන් ගන්නා ආහාර මත බව වැඩිහිටියන් අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත් ය.

වර්ෂ 2030 වන විට මිලියන 4.1ක් වන මෙරට සියලු පාසල් දරුවන් සඳහා ආහාර

වේලක් ලබාදීම රජයේ අපේක්ෂාවයි. එහිදී දිගුකාලීන ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සියලු ම ශ්‍රේණිවල පාසල් දරුවන් ආවරණය වන අයුරින් අඛණ්ඩ ව මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන්නේ කෙසේද යන්න මුහුණදෙන අභියෝගයකි. එහිදී වැඩසටහනෙහි තිරසරභාවය කෙරෙහි ජනතාව තුළ මේ සම්බන්ධයෙන් ගොඩනැගෙන විශ්වසනීයත්වය ද හේතු වනු ඇත.

මෙය දෛනික ව ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහනක් බැවින් දිගුකාලීන ව වැඩසටහනෙහි ගුණාත්මකභාවය පවත්වාගෙන යාම සඳහා එය

ළමයකුට තිබෙනවා සංයුක්ත විභවතාවයයි, විසුක්ත විභවතාවයයි ලෙස අවධි දෙකක. අවුරුදු 10ට පෙර කාලය සංයුක්ත විභවතාවය ලෙස හඳුන්වනවා. මේ කාලයේදී දරුවන් තුළ වර්ධනමත වෙනසක් ඇති කළහොත් එය දිගුකාලීන ව පවත්වාගෙන යන්නට පුළුවන්. විශේෂයෙන් ප්‍රාථමික අංශයේ දරුවන්ට ආහාර ලබාදීමට මේ තත්වයන් එක් සාධකයක්.

නිරන්තර අධීක්ෂණයකට ලක්කිරීම ඉතා වැදගත් ය. ඒ සඳහා දැනට සකස් කර ඇති නියාමන යාන්ත්‍රණය විධිමත් ව පවත්වාගෙන යාමත් වැඩසටහන පිළිබඳ පසු විපරම් කිරීමත් වැඩසටහනෙහි සාර්ථකත්වය කෙරෙහි ඉවහල් වනු ඇත

සෛද්ධාන්තික දැනුම ලබා දීමෙන් ඔබ්බට ගිය ප්‍රායෝගික සුහුරු ක්‍රියාකාරකම් ඔස්සේ වෘත්තීය පාදක අධ්‍යාපන වැඩපිළිවෙළක අවශ්‍යතාව කැපී පෙනෙන මෙවැනි යුගයක ඊට රටේ දරු පරපුර කායික හා මානසික සෞඛ්‍යයෙන් සන්නද්ධ කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. එහිදී මානව ප්‍රාග්ධන දර්ශකය ඉහළ නැංවීමට පාසල් ආහාර වැඩසටහන ඔස්සේ ලබා දිය හැකි දායකත්වය දිගුකාලීන ආයෝජනයක් ලෙස සුරක්ෂිත කිරීම බලධාරීන් සතු වගකීමකි.

නියාමනය කිරීමේ විධිමත් යාන්ත්‍රණයක්

පාසල් ආහාර වැඩසටහන මූලින් 100කට අඩු සංඛ්‍යාවක් සිටින පාසල් සහ තෝරාගත් පාසල්වල 1-5 ශ්‍රේණි සිසුන් සඳහා පමණයි. ඒ, පෙරවරු 7.30-8.30 අතර උදෑසන ආහාර වේලක් ලබාදීමෙන් උදෑසන ආහාර වේලක් ලෙසින් මෙය ලබා දෙන්නේ බොහෝ දුරුවන් ආහාර නොගෙන පාසලට පැමිණෙන නිසා. 2023 වර්ෂයේ ප්‍රංශයේ පැරිස් නුවරදී පැවති ලෝක පාසල් ආහාර වැඩසටහනේ ප්‍රථම ගෝලීය සමුළුවේදී එකඟ වූ ආකාරයට 2024 වසරේ සිට මෙරට සියලු පාසල්වල 1-5 ශ්‍රේණිවල දුරුවන් සඳහා මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කෙරෙනවා.

ගංගා දිලහානි
අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ
පාසල් රැහැන් හා පෝෂණ අංශය
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

1-5 ශ්‍රේණි දක්වා සියලු ම සිසුන්ට ආහාර ලබාදීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් අනතුරු ව ක්‍රමික ව ඉදිරියේදී එය 9 ශ්‍රේණිය දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීමට අපේක්ෂිතයි. වර්තමානය වන විට මේ වැඩසටහනෙන් පාසල් 9134ක ළමයින් මිලියන 1.6කට උදෑසන ආහාර වේල ලබා දෙනවා.

පාසල් ආහාර වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමට මේ වර්ෂය සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපාදන ලෙස වෙන් කර ඇත්තේ රුපියල් බිලියන 16.6ක්. වාර්ෂික ව ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව වැඩි කරමින් මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවට ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය උපදෙස් ලබා දී තිබෙනවා. 2023 වර්ෂයේදී ආහාර වේලක මිල තීරණය කර තිබුණේ රුපියල් 85ක් ලෙස. මේ මිල තීරණය කරන්නේ වෙළෙඳපොළේ භාණ්ඩ මිල ගණන් සලකා බලමින් මාස 06කට වරක් රැස්වන කමිටුවකින්. ඒ අනුව මේ වසර මුලදී රැස්වූ කමිටුව ආහාර වේලක මිල රුපියල් 110.00ක් ලෙස තීරණය කළා. මෙලෙස මිල වැඩිවීම නිසාත් ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව වැඩිවීම නිසාත් අමතර වැය බරක් මේ වැඩසටහන වෙනුවෙන් දැරීමට සිදු වුණා.

මේ වැඩසටහනට මූලික වශයෙන් සහයෝගය ලබා දෙන්නේ ලෝක ආහාර වැඩසටහන (WFP) සහ Save the Children යන ආයතන. Save the Children ආයතනය ආහාර වේල සැපයීමට අවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය ලබා දෙන නිසා රුපියල් බිලියන 0.25ක් පමණ මුදලක් ඉතිරි වනවා. ඒ, ආහාර ද්‍රව්‍ය ලබා දුන් විට එක් සිසුවකු වෙනුවෙන් වෙන් කරන මුදලින් ද්‍රව්‍යමය වටිනාකම අඩු වන නිසා. ලෝක ආහාර වැඩසටහන 2023 වසරේ මේ වැඩසටහනට හාල් සහ පරිප්පු වැනි ද්‍රව්‍යාධාර ලබා දුන්නා. මේ වසරේදීත් ඔවුන්ගේ මූල්‍යමය ආධාර අප බලාපොරොත්තු වනවා. පාසල් ආහාර වැඩසටහන සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇති සැපයුම්කරුවන්ට ලෝක ආහාර වැඩසටහන සත්ව ගොවිපොළ, ගෙවතු වගා ඇති කිරීම ආදියට ආධාර ලබාදීම නිසාත් මේ

වැඩසටහන සාර්ථක කර ගැනීමට එය යම් පිටුවහලක් වේවි.

පෝෂණ අරමුදලක් (Nutrition Fund) පිහිටුවීම සඳහාත් අප පාර්ලිමේන්තුවට යෝජනා කර තිබෙනවා. ඒ ඔස්සේ දේශීය විදේශීය ඕනෑ ම පුද්ගලයකුට පාසල් ආහාර වැඩසටහනට මුදල් පරිත්‍යාග කරන්නට පුළුවන් මේ වර්ෂය ඇතුළත එම අරමුදල පිහිටුවා ගැනීම අපේ අරමුණක්.

ප්‍රාථමික ශ්‍රේණි දුරුවන් සඳහා පාසල් ආහාර වේල ලබාදීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ගිවිසුම් සකස් කිරීමේ බලය පවරා ඇත්තේ පාසල් සංවර්ධන සමිතියට. ඒ අනුව දුරුවන්ට ලබාදෙන ආහාර වේල පිළිබඳ වගකීම ඔවුන් වෙත පැවරෙනවා. ආහාරවල

මෙන් ම ආහාර පිළියෙල කරන ස්ථානවල යෝග්‍යතාව, සනීපාරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කර බැලීම මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක විසින් සිදු කළ යුතුයි

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මේ සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කළ වකුලේඛයෙන් වැඩසටහන නියාමනය කිරීමේ විධිමත් යාන්ත්‍රණයක් ද හඳුන්වා දී තිබෙනවා. උදාහරණයක් ලෙස දුරුවන්ට ලබා දීමට ප්‍රථම ආහාරවේල ගුරුවරයා සහ විදුහල්පති පරීක්ෂා කළ යුතුයි. යම් ගැටලුවක් පැන නැගුණහොත් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා දුරුවන්ට දෛනික ව ලබා දෙන ආහාර වේලෙහි එක් පංගුවක් (portion) පාසල් වේලාව අවසන් වන තුරු ම තබා ගැනීම අනිවාර්යයෙන් ම සිදු කළ යුතුයි. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයත් පාසල් වෙත ගොස් මේ වැඩපිළිවෙළ නිරන්තර පරීක්ෂාවකට ලක් කරනවා.

විදේශීය ආයතන සමග එක් ව ඇතැම් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පාසල් දුරුවන්ට ආහාර ලබාදෙන බව පවසමින් මුදල් ආධාර ලබා ගැනීමේ සිදුවීම් වාර්තා වීම කනගාටුවට කරුණක්. ඔවුන් පාසල්වලට ගොස් මාසයක් දෙකක් පමණ මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කර ඒවා නවතා දමනවා. එසේ වුවත් දුරුවන්ගේ ඡායාරූප පෙන්වමින් දිගින් දිගට ම අයථා ලෙස ආධාර ලබාගැනීම නැවතී නැහැ.

එසේ නොවී සද්භාවයෙන් පාසල්වල මේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන පාර්ශ්ව සිටිනවා. පාසලක ආහාර ලබාදීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුයි. ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීමෙන් අනතුරුවයි ඔවුන්ට ඊට අනුමැතිය ලැබෙන්නේ. එහිදී ඒ සම්බන්ධයෙන් වන වකුලේඛයෙහි උපදෙස් ප්‍රකාර ව අනුමත කර ඇති අයුරින් ආහාර ලබා දීම කළ යුතුයි. කෙටි කාලයකට වඩා යම් ප්‍රමාණවත් කාලසීමාවක ආහාර වේලක් ලබාදීමට හැකි අයුරින් සංවිධානය වී අප වෙත එනවා නම් ඒ සඳහා විධිමත් අනුමැතිය ලබාදීමට හැකියාව තිබෙනවා.

පෝෂණය ප්‍රශස්ත ව පවත්වා ගැනීමේ ඉදිරි පියවරක්

වෛද්‍ය ඩබ්ලිව්. එන්. සවිත්තා දිල්හානි
ප්‍රජා සෞඛ්‍ය විශේෂඥ
පෝෂණ අංශය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

වෛද්‍ය ඩය සම්පන්න ආහාර වේලක් සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ව සකස් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික මග පෙන්වීම ලබා දෙමින් පාසල් ආහාර වේල ලබාදීමේ වැඩසටහනට අප මැදිහත් වනවා. දරුවන්ගේ ආහාර වේල සඳහා ලබාදිය යුතු ආහාර වට්ටෝරුව තීරණය කිරීමේදී එහි අන්තර්ගත විය යුතු ආහාර කාණ්ඩ පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම එහිදී ප්‍රමුඛ කාර්යයක්. දරුවකුට සමබල ආහාර වේලක් ලබාදීමේදී ධාන්‍ය හා පියලි ඇට වර්ග, එළවලු, පළා වර්ග, මාළු, බිත්තර, වැනි ආහාර දරුවාගේ ශක්ති අවශ්‍යතාවට ගැලපෙන ආකාරයට නිර්දේශිත ප්‍රමාණවලින් සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ව පිළියෙල කිරීමට අදාළ මාර්ගෝපදේශය සකස් කළේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ මඟපෙන්වීම යටතේ.

විශේෂයෙන් දරුවන්ගේ දෛනික ශක්ති අවශ්‍යතාව පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුයි. පවත්නා සමාජ ආර්ථික වටපිටාව අනුව ඇතැම් විට දරුවන්ට සිය නිවසේදීන් මේ ශක්ති අවශ්‍යතාව සපුරන ආකාරයේ ආහාර වේලක් ලබා ගැනීම අපහසු විය

හැකියි. දරුවකුට අවශ්‍ය වන දෛනික ශක්ති අවශ්‍යතාවෙන් 1/3ක් ලබා දීමට හැකි වන අයුරින් මේ පාසල් ආහාර වේල සැලසුම් කරන්නේ. විශේෂයෙන් අවුරුදු 6-10 අතර ප්‍රාථමික අංශයේ පාසල් දරුවකුගේ දෛනික කැලරි අවශ්‍යතාව කිලෝ කැලරි 1400-1900ක්.

ළමා කාලය දරුවකුගේ කායික හා මානසික ශිෂ්‍ය වර්ධනයක් සිදු වන සංක්‍රාන්ති සමයක්. ළමා වියෙන් යෝවුන් වියට එළඹීම සඳහා මෙන් ම එලදායි අනාගතයක් ගත කිරීම සඳහාත් ළමා වියේදී ඔහුට නිසි පෝෂණය ලැබීම ඉතා වැදගත්. විශේෂයෙන් දරුවන් වැඩිවියට පත්වන විට ඔවුන්ගේ අස්ථි සහ ජේෂ් සිසු වර්ධනයකට ලක් වන නිසා ඔවුන්ට ප්‍රෝටීන්, කැල්සියම්, යකඩ වැනි පෝෂක අවශ්‍ය වන්නේ වැඩි වශයෙන්. ගැහැනු දරුවන්ට ඔසප් වීම ආරම්භ වීම නිසා පිරිමි දරුවන්ට වඩා වැඩිපුර යකඩ සහිත ආහාර ඔවුන්ට ලබා දීම අවශ්‍ය වනවා. ඉතා අඩු වයසින් හෘද රෝග, දියවැඩියාව වැනි බෝ නොවන රෝග වැළඳීමේ ප්‍රවණතාවක් වත්මන් සමාජයේ දක්නට ලැබෙනවා. මේ පිළිබඳවත් අවධානය යොමු විය යුතුයි. ළමා කාලයේ සියලු පෝෂණ අවශ්‍යතා නිසි පරිදි සම්පූර්ණ කළහොත් තරුණ වයසට එළඹීමේදී ඇතිවන පෝෂණ උග්‍රතා මෙන් ම බෝ නොවන රෝග වැළඳීමේ ප්‍රවණතාව අඩු වනවා. මේ නිසා ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල දරුවන්ට සමබල ආහාර වේලක් ලබාදීමේ වැඩපිළිවෙළ ළමා වියේ පෝෂණය ප්‍රශස්ත ව පවත්වා ගැනීමට සාධනීය දායකත්වයක් ලබා දෙන වැඩසටහනක් ලෙස හඳුනාගත හැකියි

දරුවන්ගේ පෝෂණය පිළිබඳ සැලකීමේදී වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක ව අප මන්දපෝෂණය, අධිපෝෂණය සහ ක්ෂුද්‍ර පෝෂක උග්‍රතා ලෙසින් වන විෂම පෝෂණයේ ක්‍රීත්ව පැතිකඩ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනවා. මෙහිදී මන්දපෝෂණයෙහි අවස්ථා 03ක් හඳුනාගත හැකියි. ළමයාගේ

උසට සරිලන බර නොතිබීම හෙවත් කෘෂ බව, වයසට සරිලන උස නොමැතිවීම හෙවත් මිටි බව සහ වයසට සරිලන බර නොමැතිකම හෙවත් අඩු බර යනු එම අවස්ථා තුනයි. මේ තත්ත්ව තුනෙන් ම පෙළෙන පාසල් දරුවන් සිටිනවා. ඔවුන් සියලුදෙනා මන්දපෝෂණ තත්ත්වයෙන් පෙළෙන දරුවන් ලෙසයි හඳුනා ගැනෙන්නේ. දරුවන්ට නිසි පෝෂණ ගුණයෙන් යුතු ආහාර ප්‍රමාණවත් පරිදි නොලැබීමයි ඊට හේතුව.

තව කාණ්ඩයක් සිටිනවා ප්‍රමාණයට වඩා පෝෂණය වැඩිවීම එනම් පිටි, තෙල්, සීනි අධික ආහාර වැඩි වශයෙන් ගැනීම නිසා සහ ශාරීරික ක්‍රියාශීලීත්වය අඩු වීමෙන් අධි බර තත්ත්වයට පත් වූ දරුවන් අයත්. අධිපෝෂණය නිසා ඇතිවන අධිබර සහ ස්ප්‍ර්ලතාව හයානක තත්ත්වයක්. මේ කාණ්ඩයේ දරුවන්ට ඉතා ඉක්මනින් බෝ නොවන රෝග වැළඳීමේ අවදානමක් තිබෙනවා.

අනෙක් කාණ්ඩය වන්නේ අවශ්‍ය A,B,D,E වැනි විටමින් වර්ග සහ කැල්සියම්, යකඩ වැනි ඛනිජ ලවණ ප්‍රමාණවත් තරම් නොලැබීම නිසා ක්ෂුද්‍ර පෝෂක උග්‍රතා තත්ත්වයෙන් පෙළෙන

දරුවන්. මිනිස් සිරුරට අවශ්‍ය මේ ක්ෂුද්‍ර පෝෂක ප්‍රධාන වශයෙන් ලබා ගන්නේ එළවළු සහ පලතුරුවලින්. දරුවන් නිර්දේශිත ප්‍රමාණවලින් එළවළු සහ පලතුරු ආහාරයට නොගැනීම නිසා ක්ෂුද්‍ර පෝෂක උග්‍රතා ඇතිවිය හැකියි. ඉහත කාණ්ඩ තුන ම විෂම පෝෂණ තත්ත්ව ලෙසයි සැලකෙන්නේ.

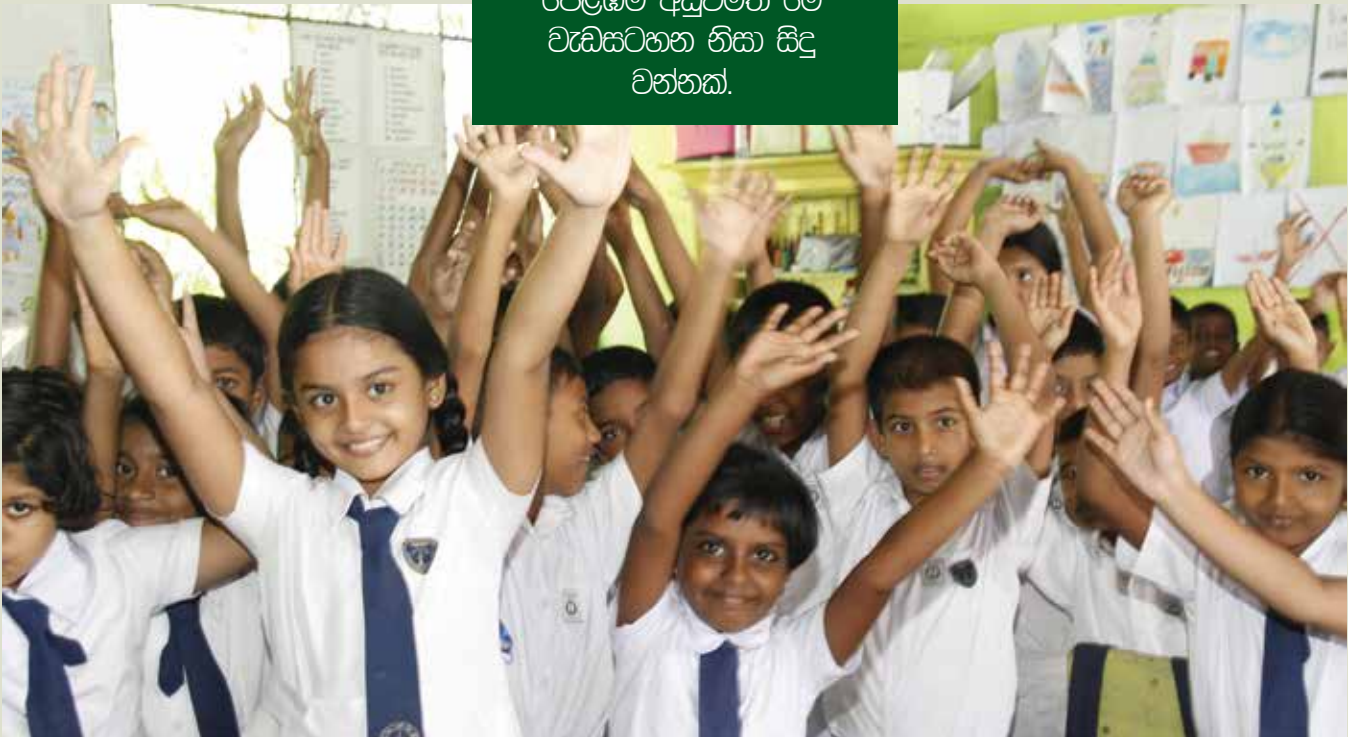
2023 වර්ෂයේ ජාතික පෝෂණ මාසයේ දත්ත අනුව 1,4,7,10 ශ්‍රේණිවල දරුවන් අතර කෘෂභාවය 21%ක්, ස්ප්‍ර්ලතාව 2.7%ක් වශයෙන් පවතින බව හෙළි වුණා. විශේෂයෙන් ප්‍රමාණවත් ආහාර නොගැනීමෙන් දුර්වල ශාරීරික යෝග්‍යතාව සහ මානසික ක්‍රියාකාරීත්වය, ඉගෙනීමට ඇති හැකියාව අඩුවීම, නිතර අසාදන ඇතිවීමේ නැඹුරුව ඉහළයාම, අස්ථි ඝනත්වය අඩුවීම දක්නට

ලැබෙනවා. ප්‍රතිශක්තිකරණය දුර්වල වීම නිසා ඔවුන්ට රෝග සුව වීමට ගත වන්නේ වැඩි කාලයක්. රෝග නිසා සංකුලතා ඇති වීමේ ප්‍රවණතාව වැඩියි. ප්‍රමාණය ඉක්මවා ආහාර ගැනීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිරුරේ හැඩය නැතිවීම, සන්ධිරෝග, මානසික පීඩනය සහ බෝනොවන රෝග අඩු වියසින් ඇතිවීම සිදුවනවා.

පාසල් දරුවන් උදෑසන ආහාරය සඳහා බේකරි නිෂ්පාදන, ගැඹුරු තෙල් බදින ලද ආහාර, පැණි බීම වර්ග වැනි පිටි, සීනි, මේදය අධික සකස් කරන ලද ආහාරයක් ගැනීමට පෙළඹීම අඩුවීමත් මේ වැඩසටහන නිසා සිදු වන්නක්.

උදෑසන අවදිවීමෙන් පසු දවසේ කාර්ය නිසි පරිදි කරගෙන යාමට අවශ්‍ය ශක්තිය, පාසලේ අධ්‍යාපන හා විෂය බාහිර ක්‍රියාකාරකම්, ක්‍රීඩා සඳහා අවශ්‍ය ජවය දරුවන්ට ලැබෙන්නේ උදෑසන ආහාර වේලෙනි. උදෑසන ආහාරය සඳහා සකස් කරන ලද ආහාර, තෙල් සහ පිටි ආහාර වැඩි වශයෙන් ගැනීම හේතුවෙන් පාසල් දරුවන් මන්දපෝෂණ හා අධිපෝෂණ තත්ත්වවලට ගොදුරු වීම වැළැක්වීමට මේ පියවර ඉතා වැදගත්.

පාසල දරුවන් උදෑසන ආහාරය සඳහා බේකරි හිෂපාදන, ගැඹුරු තෙල් බදින ලද ආහාර, පැණි බීම වර්ග වැනි පිටි, සීනි, මේදය අධික සකස් කරන ලද ආහාරයක් ගැනීමට පෙළඹීම අඩුවීමත් මේ වැඩසටහන නිසා සිදු වන්නක්.

වත්මන් ආයෝජනයක්

වෛද්‍ය කලන පීරිස්

ප්‍රධානී
පෝෂණය සහ පාසල් පාදක වැඩසටහන
ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙළ
(ශ්‍රී ලංකා කාර්යාලය)

පාසල් ආහාර වැඩසටහන හුදෙක් සුභ සාධන වැඩපිළිවෙළක් නොව රටේ අනාගත දියුණුව සඳහා කරන වත්මන් ආයෝජනයකි. ලෝක බැංකුව පවා මේ බව පිළිගෙන තිබෙනවා. පාසල් පෝෂණ වැඩසටහන ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල පවා සෑම රටක ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සුදුසු බවට නිර්දේශ කරන්නකි.

ලෝක ආහාර වැඩසටහන (World Food Programme) පාසල් ආහාර වැඩසටහන දකින්නේ ඉතා ඵලදායී වැඩසටහනක් ලෙස. මෙමගින් දරුවන්ගේ කුසගින්නට විසඳුමක් ලැබෙන නිසා ඔවුන්ට අධ්‍යාපනයට තමන්ගේ හිත යොමු කිරීම වඩාත් පහසු වනවා. කුසගින්නේ සිටින විට දරුවන්ට ඊට අවධානය යොමු කිරීම අපහසුයි. ඔවුන්ගේ මතක ශක්තිය අඩුයි. දීර්ඝකාලීන ව මන්ද පෝෂණයට ගොදුරු වනවා. මෙය දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය අඩාල වීමට හේතුවකි. මේ කාරණා බලපෑම් කරන්නේ රටක සංවර්ධනයට.

තවතම හෙළිදරව්වක් වන්නේ ඕනෑම දරුවකුගේ ජීවිතය මුල් දින 8000, එනම් මව්කුස පිළිසිඳ ගත් දා සිට වයස අවුරුදු 21ක් වන තෙක් කාලය ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය සම්බන්ධයෙන් ඉතාමත් වැදගත් බව. ආර්ථික විද්‍යාඥයන් දක්වන්නේ පුද්ගලයකුගේ අනාගතය කෙතරම් ඵලදායී ද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා මානව ප්‍රාග්ධන දර්ශකය (Human Capital Index)

ඉතා වැදගත් බව. යම් රටක ජනතාව කොතරම් ඵලදායී ද යන්න, ඔවුන් සතු දක්ෂතා, සාමාන්‍ය සෞඛ්‍ය මට්ටම, පෝෂණ මට්ටම යනාදී දර්ශක රැසක එකතුවක් ලෙසයි මානව ප්‍රාග්ධන දර්ශකය ගොඩනැගෙන්නේ. මේ දර්ශකයෙහි ගුණාත්මකභාවය වැඩි වීම රටක සංවර්ධනයට සෘජු ව ම බලපෑම් කරනවා. ඒ අනුව පාසල් යන වයසේ දරුවන්ගේ පෝෂණය ඉහළ නැංවීම අධ්‍යාපනය දියුණු කිරීම වෙනුවෙන් වන සුවිසල් ආයෝජනයකි.

ලෝක ආහාර වැඩසටහන 2002 වර්ෂයේ සිට විශේෂයෙන් රජයේ ඉල්ලීම මත උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත් පාසල්වල යම් නියමු ව්‍යාපෘතියක් වශයෙන් දරුවන්ට පාසලේදී ආහාර වේලක් ලබාදීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කළා. ආහාර වේලට අමතර ආහාරයක් ලබාදීමට වඩා පෝෂ්‍යදායී සමබල ආහාර වේලක් දරුවන්ට ලබා දීමයි මේ නියමු ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වුණේ. මේ වැඩසටහනේ සාර්ථකත්වය අනුවයි 2005 වර්ෂයේ සිට රජය තීරණය කළේ මෙවැනි ආහාර වේලක් පාසල් දරුවන්ට ලබා දිය යුතු බව.

ඒ අනුව 2003 සිට 2016 වර්ෂය දක්වා රජය වැඩි පාසල් සංඛ්‍යාවකට උදෑසන ආහාර වේල ලබාදීමට පියවර ගත්තා. ඒ අතරේ ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ දිගින් දිගට ම නියමු ව්‍යාපෘතිය ලෙස තෝරාගත් පාසල්වලට ආහාර වේල ලබා දීම දිගින්

දිගට ම සිදු කළා. 2005 වර්ෂය වන විට පාසල් බහුතරයක් ආවරණය කරනු ලැබුවා රජය විසින්. ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙළක් යම් පාසල් සංඛ්‍යාවකට සෘජු ව ම ආහාර ලබා දුන්නා.

ආහාර වේල සකස් කර ගැනීමට අවශ්‍ය ඵලවළු, සහල්, පරිප්පු, තෙල් වැනි ද්‍රව්‍ය ලෝක ආහාර වැඩසටහන පාසල් සංවර්ධන සමිතියට ලබා දෙනවා. පාසල් සංවර්ධන සමිතියයි දෙමාපියන් ලවා ආහාර වේල පිළියෙල කරවා ගන්නේ. ඊට අමතර ව පාසල්වලට මුළුතැන් ගෙවල් සකස් කර දීමටත් ලෝක ආහාර වැඩසටහන මැදිහත් වී තිබෙනවා.

එහෙත් ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙළේ ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ දිගින් දිගට ම මේ ආකාරයට ආහාර වේල ලබාදීම නෙවෙයි. ඔවුන්ගේ අවසාන අරමුණ වන්නේ ළමයින්ට ආහාර වේලක් ලබාදීමට හැකි වන ලෙස රජයේ හැකියාව වර්ධනය

කිරීම. ඒ අනුව 2016 වර්ෂය වන විට පාසල් දරුවන්ට ආහාර වේලක් ලබාදීමේ වැඩසටහන පාසල්වල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම සම්පූර්ණයෙන් රජය භාර ගත්තා. රජය විසින් අනුමත කරන ලද ආහාර වට්ටෝරුවක් අනුව පාසල්වල මේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම ඒ අනුවයි සිදු කෙරුණේ. එහිදීත් වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වුණේ තෝරා ගත් පාසල්වල ප්‍රාථමික අංශයේ ශ්‍රේණිවල දරුවන් සඳහා පමණයි.

මුලින් ම ආහාර ලබාදීමේ වැඩසටහන පාසල් විවේක කාලයේදී ක්‍රියාත්මක වුවත් ලෝක ආහාර වැඩසටහන 2015දී සිදු කළ සමීක්ෂණයකින් හෙළිදරව් වුණේ බොහෝ දරුවන් පාසලට පැමිණෙන්නේ සිය උදෑසන ආහාර වේල ලබා නොගෙන බව. ඒ නිසා ම උදෑසන රැස්වීම්වලදී දරුවන්ට ක්ලාන්තය සැදෙන බවත් දරුවන් පළමු කාල පරිච්ඡේදය උදාසීන අයුරින් ගත කරන බවත් මේ සමීක්ෂණයෙන් හෙළිදරව් වුණා. ඉන් අනතුරුවයි මේ වැඩසටහන උදෑසන ආහාර වේල ලබා දීම ලෙසින් වෙනස් වුණේ.

පාසල් ආහාර වේලක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් රටේ ආර්ථිකයට කඩිනමින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභයකුත් තිබෙනවා. දරුවන්ගේ ආහාර වේල සකස් කිරීමට අවශ්‍ය එළවලු හා අනෙකුත් ආහාර ද්‍රව්‍ය එම ප්‍රදේශයේ ම කුඩා කර්මාන්ත හිමියකුට සැපයීමට හැකි නම් එම ප්‍රදේශයේ කුඩා පරිමාණ ගොවියන්ට, කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තකරුවන්ට හා කුඩා පරිමාණ සත්ත්ව ගොවිපොළ හිමියන්ට මේ වැඩසටහන නිසා ප්‍රතිලාභයක් ලැබෙනවා. එහිදී ඔවුන්ට ලැබෙන්නේ සුරක්ෂිත වෙළෙඳපොළක්. ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙළ විසින් පාසල සහ සැපයුම්කරුවන් අතර මේ සබඳතාව ශක්තිමත් ලෙස ගොඩනැගීමට මැදිහත් වන අතර ම කුඩා පරිමාණ ගොවියන් ශක්තිමත් කිරීමත් කරනු ලබනවා. එවිට ආහාර වැඩසටහනට ගුණාත්මක මට්ටමේ නැවුම් බිත්තර, එළවලු, පලතුරු යනාදිය සපයා ගැනීමට හැකියාව ලැබීමෙන් දෙපාර්ශ්වයට ම ලැබෙන්නේ ප්‍රතිලාභ. මෙලෙස ප්‍රදේශයෙන් ම ආහාර සකස් කිරීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමෙන්

දරුවකුගේ ආහාර වේලක් සඳහා වෙන්කර ඇති රුපියල් 110ක මිලට උපරිම සාධාරණයක් ඉටු කළ හැකි බවයි අපේ විශ්වාසය.

පාසල ආහාර වේලක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් රටේ ආර්ථිකයට කඩිනමින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභයකුත් තිබෙනවා. දරුවන්ගේ ආහාර වේල සකස් කිරීමට අවශ්‍ය එළවලු හා අනෙකුත් ආහාර ද්‍රව්‍ය එම ප්‍රදේශයේ ම කුඩා කර්මාන්ත හිමියකුට සැපයීමට හැකි නම් එම ප්‍රදේශයේ කුඩා පරිමාණ ගොවියන්ට, කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තකරුවන්ට හා කුඩා පරිමාණ සත්ත්ව ගොවිපොළ හිමියන්ට මේ වැඩසටහන නිසා ප්‍රතිලාභයක් ලැබෙනවා.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ආහාරය ලෙස ගැනෙන බත්වලින් ප්‍රධාන වශයෙන් ලැබෙන්නේ ශක්තිය සහ ප්‍රෝටීන කුඩා ප්‍රමාණයක්. ඒ නිසා බත් සමබල ආහාර වේලක් වීමට නම් සියලුම පෝෂ්‍ය පදාර්ථ සපුරන ආකාරයෙන් එය සකස් කරගත යුතුයි. යකඩ වැනි ඛනිජ ලවණ, ප්‍රෝටීන පෝෂ්‍ය පදාර්ථ සපුරන ආහාර වේලක අඩංගු නිසා එය මිල අධිකයි. ඇතැම් සංස්කෘතික හේතු නිසා මෙන් ම එම මිල අධික වීම නිසා මස් වර්ග, මාලු වර්ග සෑම අයකුට ම ආහාරය සඳහා සපයා ගැනීම අපහසුයි.

මීට විසඳුමක් ලෙසයි බත්වලට සෙසු පෝෂණ පදාර්ථ එකතු කරගන්න පුළුවන් නම් වඩා වැදගත් බව අප නිරීක්ෂණය කළේ. ස්වාභාවික ව සහල්වල යකඩ අඩංගු වන්නේ නැහැ. එහෙත් සහල්වල පෙනුම හෝ වර්ණය හෝ රසය හෝ වෙනසක් නොවන ආකාරයට යකඩවලින් සබලකරණය කළහොත් 20%කින් මිල අඩු කරගන්න පුළුවන්. විශේෂයෙන් ඇමරිකාව, යුරෝපය, ඉන්දියාව වැනි රටවල් සහල් සබලකරණය කරනවා. එවිට සමබල ආහාර වේලක මිල 20%කින් අඩු කර ගැනීමට පුළුවන්. මේ නිසා පාසල් ආහාර වේල ලබාදීමේදී සාමාන්‍ය සහල් වෙනුවට සබලකරණය කරන ලද සහල් භාවිත කිරීම සඳහා රජයට අවශ්‍ය තාක්ෂණික හා මූල්‍ය සහය අප ලබා දෙනවා. දරුවන්ගේ මතකය සහ තර්ක බුද්ධිය සඳහා යකඩ අත්‍යවශ්‍ය පෝෂකයක්. දරුවන්ගේ මතකය දුර්වල වීම ගණනය වැනි විෂය කෙරෙහි දුර්වල වීමට බලපානවා. පාසලෙන් ලබාදෙන ආහාර වේලෙහි යකඩ ප්‍රමාණය වැඩියි.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය පාසල් පෝෂණ වැඩසටහන සමීප ව අධීක්ෂණය කිරීමත් එයින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා කරගත හැකි ද? යන්න ඇගයීමේ පද්ධතියක් සකස් කරන්නත් ලෝක ආහාර වැඩපිළිවෙළ සහය වෙනවා. පාසල්වල ලබාදෙන ආහාර වේලේ තිබෙන සනීපාරක්ෂකභාවය සහ ආහාරවල ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය තාක්ෂණික පුහුණුවීම් අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය බලධාරීන් වෙත ලබාදීමත් අපේ කාර්යයක්.

අනුන් නොදැක තමන් දකිමු

මෙ වර රාජ්‍ය වෙසක් උත්සවය පැවැත්වෙන්නේ මාතලේ ධර්මරාජ පිරිවෙන් විහාරය මූලිකවයි. ඒ, “අත්තනෝ ව අවෙක්ඛෙය්‍ය කතානි අකතානි ච” යන බුදු වදන පෙරදැරිවයි. අනුන් කළ දේ නොව තමන් කළ දේ ගැන විමසිලිමත් වෙමු යන්න ඉන් ගම්‍ය වේ.

මාතලේ ධර්මරාජ පිරිවෙන්ට අමතර ව උකුවෙල කෝන් රජ මහා විහාරය, අනුරුද්ධ අරණ, කළේපිටිය පුරාණ විහාරය, පුරිප්ප්විලවිල විහාරය, ශ්‍රී ධර්ම වන්දනාරාමය හා මිල්ලවාන ශ්‍රී සුන්දරාරාමය යන විහාර පුදබිම් ද ඒ හා කේන්ද්‍රීය ව ජාතික වෙසක් සැමරුමට එක් වෙයි. භාණකවරුන් විසින් රැකගෙන ආ සම්බුද්ධ දේශනාව ත්‍රිපිටකාගත ව ග්‍රන්ථාරූඪ කළ මාතලේ අලු විහාරය පිහිටි නගරය කේන්ද්‍ර ව වෙසක් උළෙල පැවැත්වීම ඓතිහාසික සන්ධිස්ථානයකි.

පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ මහාචාර්ය අග්ගමහා පණ්ඩිත පූජ්‍ය මුවඇටගම ඤාණානන්ද හිමියන් පැහැදිලි කරන ආකාරයට සම්බුදු තෙමඟුල ම වෙසක් දිනයට වැදගත් වුවත් බුද්ධත්වය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් ය. ලොව සියලු මනුෂ්‍යයන් ගත් විට එය සුවිශේෂ වන අතිශය උදාර අවබෝධයයි. සත්තීය බෝධි

පාක්ෂක ධර්ම හා දස පාරමිතාවලින් එය අර්ථවත් වේ. සාමාන්‍ය ජනතාවට එකවර අවබෝධ කර ගත නොහැකි වුවත් මෙහි ගැඹුරු ආධ්‍යාත්මික හරය වනුයේ එයයි. ජනයා තේරුම් ගත යුත්තේ ද මෙයයි. “අත්තනෝ ව අවෙක්ඛෙය්‍ය කතානි අකතානි ච” යන බුදු වදන මහාචාර්ය අග්ගමහා පණ්ඩිත පූජ්‍ය මුවඇටගම ඤාණානන්ද හිමියන් පැහැදිලි කළේ මෙලෙසයි.

බුදුන් වහන්සේ සතර බ්‍රහ්ම විහරණයෙන් පැහැදිලි කරන්නේ සාමාන්‍ය ලෝකයේ ඕනෑ ම මනුෂ්‍යයකු පුහුණු කර ගත යුතු තත්ත්වයක්. මෙන්තා, කරුණා, මුදිතා, උපෙක්ඛා යන ධර්ම මනුෂ්‍යයන්ට පමණක් නොව ලෝකයේ ම ජීවී පද්ධතියට ම පැතිරවිය යුත්තක්. නිදසුනක් ලෙස ගහකොළ සතා සිව්පාවා ආරක්ෂා කරන සමාජයක මේ දහම පවතින බව ප්‍රායෝගික ව පෙන්වා දෙනවා. එම ධර්මය පිළිපැදීමෙන් මේ ජෛව මොඩලය ආරක්ෂා වන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කර ගත යුත්තක්.

පුද්ගලයා තමා විසින් කළ යුතු දේ ගැන වඩාත් අවධානය යොමු කළ යුත්තේ ඒ අනුවයි. ජාතික වෙසක් උළෙල මෙවර තේමාව වන “අන් අය කළ දේ ගැන නොව තමා කළ දේ ගැන සැලකිලිමත් වන්න” යන්න ඉන් අවධාරණය

පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ මහාචාර්ය අග්ගමහා පණ්ඩිත පූජ්‍ය මුවඇටගම ඤාණානන්ද හිමි

වනවා. ඒ නිසා සෑම අයකු ම තමා තමා වශයෙන් යම් කිසි ආධ්‍යාත්මික නැඹුරුවකට ලක්වීම අතිශය වැදගත්. තමා ම නුවණින් සිතා බලා ක්‍රියා කිරීම සමාජයේ සාමූහික වර්ධාව යහපත් වීමට හේතුවක්.

යම් අයකු තුළ සතර බ්‍රහ්ම විචරණ පිහිටියේ නම් එම පුද්ගලයාට පාරමිතා ධර්ම සපුරා ගැනීමට අපහසු වන්නේ නැහැ. ජලය අපවිත්‍ර කරන විට මේ ජලය අපවිත්‍ර වීමෙන් මුළු සත්ත්ව ලෝකයට ම එයින් හානියක් වන බව, යමෙක් සිතන්නේ නම් එම පුද්ගලයා එය සිදු නොකිරීම ම ඉහත ගුණ ධර්ම ප්‍රකට කිරීමක්. මේ මාතව ධර්ම ගුණ පෙරදැරි බුද්ධ දේශනාවේ ධර්ම කොටස

ප්‍රගුණ කිරීමෙන් කුඩා දරුවාගේ සිට මහල්ලා දක්වා ම එය ප්‍රබල ව වර්ධනය කර ගන්නට පුළුවන්.

අපේ වර්ෂාව කෙතරම් ජෛව පද්ධතියට බලපාන්නේ ද යන්න මේ දිනවල ලෝකය ම උණුසුම් වීමෙන් පැහැදිලි වනවා. මානව ධර්මතා ගිලිහී ගොස් අප සොබා දහම, පරිසරය කෘර ලෙස විනාශ කිරීමේ අතිටු ප්‍රතිඵල වන්නේ ගෝලීය උණුසුම ඉහළ යාමයි.

නිරතුරු ව පාරමිතා ගුණධර්ම වඩවන තරමට අපේ දිවි ගමන යහපත්. අප දානය උතුම් ලෙස සලකන්නේ නම් එය මිනිසාටත් සතුන්ටත් එක සේ පොදුවේ දීම වැදගත් බව සිතා බැලිය යුතුයි. හිංසනය නොමැති සමාජය සිල්වත්. පොහෝ දින සිල් සමාදන් වීමට කෙනකු පන්සලට නොගියත් එම පුද්ගලයා කායික ව මානසික ව වැරදි වැඩ නොකර සිටී නම් ඔහු තුළ සිල්වත් බව ගොඩ නැගෙනවා. අප කෙනකු දෙස වැරදියට පවා බලන්නේ නම් එයින් ප්‍රකට කරනුයේ අප තුළ සීලය නොමැති බවයි.

අන්තර්මටත් අප පුරුදුවිය යුතුයි. 'තෙක්බම්ම' යනුවෙන් ධර්මයේ දක්වනුයේ ගිහි සැපවල ඇලීමෙන් වැළකීම. වෙසක් සතියේවත් මස් මාංශයෙන් තොර ව ආහාර ගැනීමට, මත්පැන් හෝ මත්ද්‍රව්‍යයෙන් මුළුමනින් ම බැහැර ව සිටීමට අප ධර්මයවන්න වන්නේ නම් ඉන් ප්‍රකට වන්නේ තේක්බම්මයයි.

ජන්ද, විත්ත, විරිය, විමංස යන ධර්මතා සලකා බැලීමත් මෙහිදී ඉතා වටිනාවා.

කිසි විටෙක් අනුනට හිංසා දෙන, අනුනට බාධාකාරී වන, කරදර වන කිසිදු කාර්යයක නිරත නොවීමෙනුත් මේ අදහස ඉටු වන බව පෙනෙනවා. ඕනෑ ම රටක නීතියක් බල ගැන්විය යුතුයි. වැරදි කරන අයට ලබාදෙන දඬුවම් ඒ වැරද්ද යළි නොකිරීමට කරවන අවබෝධාත්මක අනුබලයක්. මහමඟට කැළි කසළ දැමීම වරදක්. නමුත් එය නුවණින් දැක ඉන් වන සමාජමය අයහපත අවබෝධ කරගෙන එවැනි වැරදිවලින් බැහැරවීම ධර්මාවබෝධයේ යෙදීමයි. තමා මෙන් ම අන් අය ගැනත් සිතා වැරදිවල නොයෙදීම සත් පුරුෂ ගුණයක්. මෙය සනාතන ධර්මයේ සුවිශේෂත්වයයි.

අප ධාර්මික මානවීය ගුණදම් පිරුණු මිනිසුන් ලෙස ක්‍රියා කිරීම ම සමාජයට කරන මහගු මෙහෙවරක්. ඒ නිසා ධර්මය අර්ථවත් ව භාවිත කිරීම වැදගත්. ඇතැම් හික්සුන් වහන්සේලා ජනතාවට (ශ්‍රාවකයන්හට) බණ දේශනා කරන්නේ විහිළවට මෙන්, ඔවුන්ට සිතාසීමට. නමුත් ධර්මය ඵලෙස සුළුවෙන් ලඝුකොට දැක්වීම මහා අනර්ථකාරීවූත් අභාග්‍යසම්පන්නවූත් දෙයක් බව බොහෝ දෙනා දැනගත යුතුයි.

'ක්ෂාන්තිය' වැනි ධර්මතාවලින් අපට අන් අයගේ දුර්වලතා ඉවසීමට ශක්තිය ලබා දෙනවා. තම නිවසේදීත් කාර්යාලයේදීත් මිනිසුන් අන් අය හා ගැටෙන්නේනම් එය එකිනෙකා නුරුස්සන සමාජ ක්‍රමයක්. අප වහා ඉන් බැහැර විය යුතුයි. අන් අයගේ දුර්වලතා සාධනීය ව ඉවසමින් වඩා යහපත් දේ කිරීමට නැඹුරුවීම වැදගත්. හැකි සෑම විට ප්‍රතිපත්තිගරුක ව ක්‍රියා කිරීමත්

සත්‍යගරුක වීමත් අවශ්‍යයි. වංචාව පිටු දැක ධර්මයවන්න ව කළ යුතු දේ කිරීමයි වැදගත්.

අප වටා ඇති දේ අපත් අන් අයත් වෙනුවෙන් ආරක්ෂා කර ගත යුතු අතර හැකි සෑම විටක ම මානව යහපත උදා කළ යුතුයි. මහා මහින්ද මහරහතුන් ලක් රජ වූ කීස්ස කුමරුට කීවේ මහ රජ ඔබ මේ භූමියේ භාරකරු මිස අයිතිකරු නොවන බවයි. ඉන් අපට බොහෝ දේ ප්‍රත්‍යක්ෂ කර ගත හැකියි. කැපවීමෙන්, උනන්දුවෙන්, සත්‍යවාදී ව ක්‍රියා කිරීමත් අන් අයට යහපත පිණිස ම ක්‍රියා කිරීමත් අවශ්‍යයි.

උපේක්ෂාවෙන් යුක්ත වීම ද ඉතා ම වැදගත් වන්නේ කිසිම අපේක්ෂාවකින් තොර ව අප අන් අය වෙත කැපවීම නිසා. හැඟීම් (Emotion) මෙන් ම ආකල්ප (Attitudes) ද අප විසින් වර්ධනය කර ගත යුත්තේ මේ මානව සමාජයේ යහපත වෙනුවෙන්. තමා මෙන් ම අන් අය වෙත ද කළ හැකි උතුම් වෙහෙවර සැලකීමෙන්.

වෙසක් උළෙල වෙනුවෙන් මුදල් උපයා ගැනීම් නොකරන තරමට එහි වටිනාකම වැඩි වනවා. ආමිෂමය පූජාව කිරීම යහපත් නමුත් එය ආදායම් උපයා ගැනීමේ මාර්ග බවට පත් කර නොගැනීම බෞද්ධයන් ලෙස අප ප්‍රගුණ කළ යුතු සාරධර්මයක්. නුවණින් විමසා බලා ප්‍රතිපත්තිමය පූජාවල නිරත වන තරමට අපට වෙසක් සඳ එළිය වඩාත් ශෝභමාන ව දැනෙනු ඇති.

කම්කරු පන්තියේ පරිණාමය පුළුල් ව අධ්‍යයනයට ලක්වී නැහැ

‘ජාතීය’ තාක්ෂණ සහයෝගීතා දිනය’ සඳහා පුළුල් වශයෙන් ‘මැයි දිනය’ භාවිත වනවා. මෙවැනි දිනයක් නම් කෙරුණේ සාම්ප්‍රදායික සමාජ ක්‍රමය බිඳ වැටී නූතන සමාජයේ බිහිවීම ආරම්භ වීම නිසා. එය මූලික ලෙස යුරෝපය කේන්ද්‍ර කරගෙන සිදු වූවක්. ජනගහනය වර්ධනය වීම මෙන් ම කාර්මික විප්ලවය, යුරෝපා රටවල සමාජ විප්ලව ඇතිවීමත් සමග අලුත් පන්තියක් කරළියට පැමිණියා. ඔවුන් හැඳින්වූයේ නාගරිකයා නැතහොත් නගරයේ ජීවත්වන්නා යන අර්ථය සහිත ව. නාගරික වෙළෙඳ පන්තිය ලෙස හැඳින් වූ ඔවුන් පසුකාලීන ව ධනේශ්වර සමාජය ලෙස සැලකුණා.

මහාචාර්ය
විශුධර වීරසිංහ
ජනමාධ්‍ය අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජාලි මණ්ඩපය
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

ධනවාදී සමාජය සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වූ අවධියේදී වැඩි වශයෙන් මිනිස් ශ්‍රමය අවශ්‍ය වූණා. එකල ජනතාව ගෘහස්ථ හා හස්ත කර්මාන්තවල නිරත වී තිබෙනවා. නාගරික ව විශාල වශයෙන් කර්මාන්ත ශාලා බිහි වීමත් සමග ඒ සඳහා ශ්‍රමය ලබා ගැනීමට සිදුවූයේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ගොවි ජනතාවගෙන්. කෘෂිකාර්මික හා ගොවිතැන්වල නිරත වූ ඔවුන් ඉන්පසුව කර්මාන්තශාලාවල සේවයට පැමිණ තිබෙනවා. මේ පිරිස නෙරපා හැරීමත් සමග ගොවියන් වෙත ම පන්තියක් බවට පත්වුණා. ඔවුන්ට ඉඩම් හෝ නිෂ්පාදන මාධ්‍යයක් තිබුණේ නැහැ. එම පිරිසයි කම්කරු ප්‍රජාව ලෙස හඳුන්වා තිබෙන්නේ. ධනවාදයේ වර්ධනයට සමගාමී ව බිහි වූ අලුත් ම පන්තිය එයයි. මේ කාලයේ මිනිස් ශ්‍රමය නොහොත් වැඩ දිනය පැය 10, 12, 14, 16, 16, 18 වශයෙන් පැවතුණා. කාන්තාවන් හා ළමා ශ්‍රමය ද වූයේ පැය 12ක්. ධනවාදයේ වර්ධනය සමග අවශ්‍ය වූයේ ද දැවැන්ත ශ්‍රමයක්.

වර්ෂ 1886දී පැය 08ක වැඩ කාලය මුල්කරගෙන භාමිපුතාලාට විරුද්ධ ව ප්‍රායෝගික ව උද්ඝෝෂණ සහ වැඩවර්ජන ආරම්භ කෙරුණා. කම්කරු දිනය න්‍යායික ව නිර්මාණය වූයේ ඒ සමග. සමුපකාර ව්‍යාපාරයේ පියා ලෙස හැඳින්වෙන රොබට් ඕවන් වර්ෂ 1810දී වැඩ කරන පැය ගණන 10 දක්වා අඩු කිරීමට පියවර ගත්තා. ඔහු

තමන්ගේ කර්මාන්තශාලාවලට පැය 10ක කාලය හඳුන්වා දුන් අතර ම එය සූත්‍රයක් ලෙසටත් ඉදිරිපත් වුණා. ඒ, දවසට පැය 08ක් වැඩ කිරීමට, පැය 08ක් නිදා ගැනීමට සහ පැය 08ක් විනෝදයට ආදී ලෙස. එය මුල්වරට යුරෝපයේ පිළිගැනීමට ලක් වුණා. කම්කරු සංවිධාන ඔස්සේ වෘත්තීය සංගම් වර්ධනය වීමත් ඉන් අනතුරු ව සිදුවුණා. 18 වැනි ශතවර්ෂය මැද භාගයේ සිට වෘත්තීය සමිති සමාජ දේශපාලන ජීවිතයට එකතු වූ අතර 19 වැනි ශතවර්ෂය වන විට කම්කරු පන්ති ව්‍යාපාරය ලොව ව්‍යාප්ත වුණා

කම්කරු පන්තිය පිළිබඳ අදහසක් පැරණි සමාජයේ ද පැවතුණා. ජලේටෝ පවා සමාජය පන්තිවලට බෙදා තිබුණා.. ඒ, පාලකයන් හා ශ්‍රමිකයන් ආදී ලෙස. සමාජය පන්තිවලට බෙදීමේදී කාල් මාක්ස් පිළිබඳ අවධානය යොමු වූවන් ඊට පෙර සිට ම පන්ති ගැන විවිධ අදහස් මතු ව තිබුණා. කාල් මාක්ස්ගේ වැදගත්කම වන්නේ පන්තිය මානව සමාජ සංවර්ධනයේ යම් අවධියකට සම්බන්ධ කිරීම. ‘පන්ති බිහිවීමේ කොන්දේසි නැති වූ විට පන්ති නැති වී යයි’ යන අදහස ද ඔහු ලබා දුන්නා.

පන්තිය පිළිබඳ නිශ්චිත නිර්වචනයක් තිබුණේ නැහැ. එහෙත් දේශපාලනික දාර්ශනිකයකු වන ටී. අයි. ලෙනින් පන්තිය පිළිබඳ නිර්වචනයක් ඉදිරිපත් කළා. පන්තියක් යනු නිශ්චිත ඓතිහාසික සමාජ නිෂ්පාදන පද්ධතියක් ලෙස ඔවුන් දරන ස්ථානය කුමක්ද? නිෂ්පාදන මාධ්‍යයට ඔවුන්ගේ සම්බන්ධතාව කුමක්ද? සමාජ ශ්‍රම සංවිධානවල ඔවුන් දරන භූමිකාව කුමක්ද? ජාතික වශයෙන් ඔවුන් අත්පත් කරගන්නා ප්‍රමාණය හා ආකාරය ආදී වශයෙන්. මේ ලක්ෂණ හතර අනුව පන්තියක් නිර්වචනය කළා.

වර්තමාන සමාජය ගත් විට මෙය සංකීර්ණ වී තිබෙනවා. ඇමරිකාවේ ධනවාදී කණ්ඩායම 1%ක් වන අතර අනෙක් පිරිස සිටින්නේ ඉහළ මධ්‍යම පාන්තිකයන් 15%ක්, පහළ මධ්‍යම පාන්තිකයන් 30%ක්, කම්කරු ප්‍රජාව 30%ක්, දිළිඳු කම්කරු පාන්තිකයන් 13%ක් හා පහළ ම පිරිස 12%ක් වශයෙන්.

මාක්ස්ට අනුව කම්කරු පන්තිය යනු තමන්ට ජීවිතය පවත්වාගෙන යාම සඳහා වෙනත් කිසිදු මාර්ගයක් නැති තමන්ගේ ශ්‍රමය පමණක් තිබෙන මිනිස් කොට්ඨාසයයි. මේ ශ්‍රමය ධනපතින් මිලදීගෙන ඔවුන්ට යම් වැටුපක් ගෙවන අතර එම වැටුපෙන් කම්කරු ප්‍රජාව ජීවනෝපාය සකසා ගන්නවා. ධනවාදී සමාජයේ මාක්ස් අර්ථකථනය පැවතුණේ එවැනි තත්ත්වයක. එම කාලයේ කායික ශ්‍රමය වැඩි වශයෙන් තිබුණත් අද වන විට කායික ශ්‍රමය පමණක් භාවිත වන්නේ නැහැ. 18 වැනි ශතවර්ෂය වන විට ධනවාදයට විශාල ශ්‍රමයක් අවශ්‍ය වූයේ නැහැ. යන්ත්‍ර සූත්‍ර වර්ධනය වීම, වෙළෙඳ නිෂ්පාදන ස්වයංක්‍රීය වීමට පටන් ගැනීම ආදිය මත කම්කරුවන්ගේ ශ්‍රමය ආදියේ අවශ්‍යතාව නැතිවුණා. කම්කරුවාගේ තත්ත්වය වෙනස් වන්නට පටන් ගත්තා.

පොදුවේ මාක්ස් නිර්වචනයට අනුව නිෂ්පාදන මාධ්‍යයක් සඳහා ශ්‍රමය අලෙවි කරන පිරිස් ලෝකයේ සිටිනවා. කෝටි 800ක් පමණ වන වත්මන් ජනගහනයෙන් කෝටි 400ක් පමණ කම්කරු ජනතාව. කම්කරු පරිණාමයේදී අතීත කම්කරුවා

එලෙස ම වර්තමානයේ දැක ගන්නට බැහැ. මාක්ස් දුටුවේ කාර්මික අවධියේ කම්කරුවා. එහි විශේෂත්වය වුණේ කාර්මික යුගයේ කම්කරු පන්තිය වර්ධනය වීම මෙන් ම කායික ශ්‍රමයට ප්‍රමුඛත්වය හිමි වීම. වැඩ දිනය දීර්ඝ දිනයක් වුණා. කම්කරු පන්තිය එදා අනිත් පන්තිවලින් කැපී පෙනුණා.

වර්තමානයේ සිටි වැනි කාර්මික විප්ලවය සිදුවෙමින් තිබෙනවා. සමාජ ව්‍යුහය වෙනස් වීම, පන්තිවල සමාජ භූමිකා වෙනස් වීම, ඒ අනුව ධනපති පන්ති භූමිකාව වෙනස් වීම දක්නට පුළුවන්. කම්කරු පන්ති විකාශයේ ද කායික කම්කරුවා වෙනුවට ලෝකයේ යම් ප්‍රවණතාවක් මතු වී තිබෙනවා. එනම් ඒකීය අඛණ්ඩ කම්කරු පන්තියක් වෙනුවට බණ්ඩනය වූ කම්කරු පන්තියක් දැක ගත හැකියි. මේ වන විට බිහි වී තිබෙන්නේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල විවිධ අන්‍යෝන්‍ය සමග වැඩ කරන ජනතාව සිටින යුගයක්. ඥානය පදනම් කරගත් ශ්‍රමිකයන් බිහිවී තිබෙනවා. ඔවුන් ජීවත්වන්නේ මානසික ශ්‍රමයෙන්. ලොව වර්ධනය වන ඩිජිටල් තාක්ෂණය නිසා සංඛ්‍යාංක නාමික ලෙස හඳුන්වන කම්කරු විශේෂයක් බිහි වී තිබෙනවා. එවැනි පිරිස් වර්ධනය වී තිබෙන්නේ අන්තර්ජාලයේ විවිධ වේදිකා පදනම් කරගෙන. නිදහස් මාධ්‍යවේදීන් වැනි නිදහස් සේවකයන් දස ලක්ෂ 160ක් පමණ ලොව සිටිනවා. ඔවුන් වෙනත් ගති ලක්ෂණ ඇති පිරිසක්. ඒ අනුව මාක්ස් හඳුන්වා දුන් කම්කරුවන් වර්තමානයේ සිටිනවා මෙන් ම එවැනි කම්කරුවන් වර්තමානයේ නොමැත යන අදහස ලබා දිය හැකියි.

වත්මන් කම්කරුවා ක්‍රියා කරන්නේ කායික, මානසික හා බුද්ධිමය වශයෙන්. කොවිඩ් ව්‍යසනය පැවති කාලයේ ලෝක කම්කරු ජනගහනයෙන් සිට 80%ක් පමණ සිටියේ නිවාසවල. ඔවුන් බොහෝ විට වැඩ කළේ නිවසේ සිට. ඩිජිටල් යුගයේ කම්කරුවාගේ ශ්‍රමය කාර්මික යුගයේ පැවති කායික මට්ටමේ සිට දුරස්ථ බුද්ධිමය ජාලගත මාදලියකට ගමන් කර තිබෙනවා. කෘත්‍රීම බුද්ධියෙන් ද එවැනි වෙනසක් කර තිබෙනවා. ගෝලීය ධනෝත්පාදන පන්ති බිහිවීම ආදිය ගැන අධ්‍යයනය සිදු වී ඇතත් මෙලෙස ශ්‍රමික භූමිකාව වෙනස්

වීම හා කම්කරු පන්තියේ පරිණාමය පුළුල් ව අධ්‍යයනයට ලක්වී නැහැ.

මාක්ස්ගේ ධනෝත්පාදන පන්ති ගති ලක්ෂණ ඉක්මවා ගොස් ලොව දැවැන්ත වෙනස්කම් රැසක් සිදු ව ඇති පසුබිමක කම්කරු පන්තියේ භූමිකාව හා වැදගත්කම, සමාජ දේශපාලන ආර්ථික ක්‍රියාවලියට ඔවුන් ලබා දුන් දායකත්වය වෙනස් වී තිබෙනවා. තාක්ෂණික හා විද්‍යාත්මක වර්ධනය නිසා විද්‍යාව හා තාක්ෂණය පත් ව තිබෙන්නේ නිෂ්පාදන බලවේගයක් බවට. ඒ නිසා මෙතෙක් නිෂ්පාදන බලවේගය තුළ ක්‍රියා කළ කම්කරුවාගේ කායික හා මානසික ශ්‍රමය ඉන් විතැන් වී තිබෙනවා. ස්වයංක්‍රීයකරණය, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට කෘත්‍රීම බුද්ධිය එක්වීම ආදිය එහිදී දැක ගන්නට පුළුවන්. මේ හේතුවෙන් කම්කරු පන්තියේ දැවැන්ත බලය විසිරී ගොස් අසංවිධානාත්මක තත්ත්වයකට

ශ්‍රී ලංකාවේ ද පවතින්නේ වෘත්තීය සංගම් අතර එකිනෙකට පරස්පර වන තත්ත්වයක්. කම්කරුවා ක්‍රියා කරන්නේ ද විවිධ දේශපාලන සංවිධාන සමග එක් ව. ආරම්භ යුගයේ කම්කරු දිනයේ තිබූ අයිතීන්, සම කොන්දේසි ලිහිල් කිරීම්, සුභ සාධනය ආදියට වඩා වර්තමානයේ දේශපාලන පක්ෂවල පටු දේශපාලනික වූ මතවලට එම දිනය අනුගත වීමේ ප්‍රවණතාවක් දැකගත හැකියි. ශ්‍රී ලංකාවේ මැයි දිනයත් වර්ෂ 1978න් පමණ පසුව ප්‍රාරම්භක අර්ථය වෙනස් වී, ජාතික සංස්කෘතික මංගල්‍යයක් බවට පරිවර්තනය වී තිබෙනවා. එය දේශපාලන බලය ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් බවට පත් ව තිබෙනවා.

සංඛ්‍යාත්මක ව ධනපති පන්තිය සීමිත වී තිබෙනවා මෙන් ම වර්තමානයේ නිෂ්පාදනයට වඩා වැදගත් වී තිබෙන්නේ පරිභෝජනය. එවිට කම්කරුවන් අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ. යුරෝපීය රටවල කම්කරු පන්තිය පැහැදිලි ව අඩු වෙමින් පවතිනවා. ඊට හේතුව වන්නේ මේ දශකය වන විට යුරෝපයේ බොහෝ රටවල කර්මාන්ත සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ස්ථානගත වීම. චීනය, ඉන්දියාව වැනි රටවලට ඔවුන් පැමිණ තිබෙනවා. එවිට චීනය, ඉන්දියාව, ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවල කම්කරු පන්තිය සංඛ්‍යාත්මක ව වැඩිවනවා. සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කම්කරු පන්තිය වර්ධනය වී තිබෙන්නේ 80%කින්. මෙලෙස එම රටවල කම්කරුවන්ගේ පිරිස ඉහළ යාම නිසා සංවර්ධිත රටවල නිෂ්පාදනය අඩුවනවා. දෙවැනි ලෝක යුද්ධය වන විට ඇමරිකාව ලෝක නිෂ්පාදනයෙන් 49%ක් නිෂ්පාදනය කළා. එය අද අඩුවී තිබෙන්නේ 14% දක්වා. චීනය, වර්තමානයේ ඇමරිකාවේ ප්‍රමාණයට නිෂ්පාදන සිදු කරනවා.

එය පත් ව තිබෙනවා. වෘත්තීය සමිති ව්‍යාපාරය ද ඒ ආකාරයෙන් ම වෙනස් වී ඇති ආකාරය දැකගත හැකියි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ද පවතින්නේ වෘත්තීය සංගම් අතර එකිනෙකට පරස්පර වන තත්ත්වයක්. කම්කරුවා ක්‍රියා කරන්නේ

ද විවිධ දේශපාලන සංවිධාන සමග එක් ව. ආරම්භ යුගයේ කම්කරු දිනයේ තිබූ අයිතීන්, සම කොන්දේසි ලිහිල් කිරීම්, සුභ සාධනය ආදියට වඩා වර්තමානයේ දේශපාලන පක්ෂවල පටු දේශපාලනික වූ මතවලට එම දිනය අනුගත වීමේ ප්‍රවණතාවක් දැකගත හැකියි. ශ්‍රී ලංකාවේ මැයි දිනයත් වර්ෂ 1978න් පමණ පසුව ප්‍රාරම්භක අර්ථය වෙනස් වී, ජාතික සංස්කෘතික මංගල්‍යයක් බවට පරිවර්තනය වී තිබෙනවා. එය දේශපාලන බලය ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් බවට පත් ව තිබෙනවා.

සංඛ්‍යාත්මක ව ධනපති පන්තිය සීමිත වී තිබෙනවා මෙන් ම වර්තමානයේ නිෂ්පාදනයට වඩා වැදගත් වී තිබෙන්නේ පරිභෝජනය. එවිට කම්කරුවන් අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ. යුරෝපීය රටවල කම්කරු පන්තිය පැහැදිලි ව අඩු වෙමින් පවතිනවා. ඊට හේතුව වන්නේ මේ දශකය වන විට යුරෝපයේ බොහෝ රටවල කර්මාන්ත සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ස්ථානගත වීම. චීනය, ඉන්දියාව වැනි රටවලට ඔවුන් පැමිණ තිබෙනවා. එවිට චීනය, ඉන්දියාව, ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවල කම්කරු පන්තිය සංඛ්‍යාත්මක ව වැඩිවනවා. සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කම්කරු පන්තිය වර්ධනය වී තිබෙන්නේ 80%කින්. මෙලෙස එම රටවල කම්කරුවන්ගේ පිරිස ඉහළ යාම නිසා සංවර්ධිත රටවල නිෂ්පාදනය අඩුවනවා. දෙවැනි ලෝක යුද්ධය වන විට ඇමරිකාව ලෝක නිෂ්පාදනයෙන් 49%ක් නිෂ්පාදනය කළා. එය අද අඩුවී තිබෙන්නේ 14% දක්වා. චීනය, වර්තමානයේ ඇමරිකාවේ ප්‍රමාණයට නිෂ්පාදන සිදු කරනවා.

මෙලෙස නිෂ්පාදන සමාජයක සිට බටහිර රටවල් පරිභෝජනීය සමාජයකට පැමිණ තිබෙන විට කම්කරු පන්තියේ විකාශය ද වෙනස් වී තිබෙනවා. සමස්ත සමාජ ක්‍රියාවලියට කම්කරු පන්තිය කළ බලපෑම අද වන විට අඩුවී තිබෙන අතර ම නිෂ්පාදන සමාජ හා දේශපාලන ක්‍රියාවලියෙන් බැහැර ව පරිභෝජන සමාජයක කොටසක් බවටයි ඔවුන් පත් ව තිබෙන්නේ.

වත්දහ මාරසිංහ

ලොව ප්‍රබලතම විෂය

පද්ධතික කලාපය සන්නිවේදනයයි

දැනට ගෝලීය සමාජ ක්‍රමවේදයෙහි සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පදනම් ව ගොඩනැගෙන තොරතුරු පද්ධතිකකරණයෙන් තොරතුරු යුගයක් (Information era) නිර්මාණය කොට තිබේ. එහි ඩිජිටල් හෙවත් සංඛ්‍යාංකික වර්ධනය සහ තාක්ෂණික ප්‍රවේශයෙන් පශ්චාද් විද්‍යුත් සන්නිවේදන ලෝකයකට මිනිසා ව සම්ප්‍රේෂණය කරමින් සිටින බවත් පැහැදිලි කොටගත හැකි වේ. ලොව ප්‍රබලතම විෂය පද්ධතික කලාපය සන්නිවේදනයයි. එයින් විද්‍යුත් කිසිදු ප්‍රවේශයක් අපට හඳුනාගත නොහැකි ය. එහි සංකීර්ණ ස්වරූප පමණක් නොව මානව සමාජ ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි කාර්යක්ෂමතා පද්ධතිකකරණයෙහි මූලය එයයි. ඒ බව පැහැදිලි වන විට ඒ පිළිබඳ සාම්ප්‍රදායික විචාර ප්‍රවේශ ප්‍රමාණවත් නොවන බව පැහැදිලි වේ. සන්නිවේදනය ලෝකයේ ප්‍රබල වන බවත් එය පදනම් ව මිනිසකුගේ සහ සමස්ත සමාජයෙහි නිර්මාණකරණය ගොඩනැගෙන බවත් පැහැදිලි වන විට එහි ක්‍රමවේදීය බව මානව සමාජ සංවර්ධනයෙහි අත්‍යවශ්‍ය මූලික නියමයක් බවට පත්වන ආකාරයත් අපට හඳුනාගත හැකි වේ.

ලෝකය යනු ජන ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි සහ ඔවුන්ගේ කාර්යක්ෂමතාවෙහි ප්‍රතිඵල වේ. සාම්ප්‍රදායික සන්නිවේදනයට වඩා අද්‍යයනයෙහි තාක්ෂණික ආයෝජනික බව එහි පදනම්කොට ගෙන ඇත. ඒ මත තොරතුරු තාක්ෂණික සමාජ සංවිධානයෙහි ජාල ස්වරූපයක් නිර්මාණය කොට ඇති බවත් ඒ අනුව ඉතිහාසයෙහි තොරතුරු සමාජය (Information society) ජාලගත සමාජයක් (Network society) දක්වා ප්‍රවර්ධනය වී ඇති බවත් හඳුනා ගත හැකි වේ. මේ ජාලගතකරණය තොරතුරු බහුත්වකරණයක් පමණක් නොව ජාලේශ්වර ස්වරූපයක් මෙන් ම සංස්කෘතික weරාජ්‍යවාදී (Cultural imperialism) ප්‍රවේශයක් ද නිර්මාණයකොට ඇත. තොරතුරු මතවාදීකරණයෙහි නව දිශානුගත ස්වරූපයක් ගොඩනගා ඇති බවත් පැහැදිලි කරගත හැකි වේ. ඒ අනුව

මහාචාර්ය
ධර්මකීර්ති ශ්‍රී රත්න
ජනමාධ්‍ය අධ්‍යයන අංශය
ශ්‍රීභාලි මණ්ඩපය
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

සමාජය විප්ලවීය පරිවර්තනයකට තිරණතර වින්තනයෙහි නියම මූලික වන බවත් සන්නිවේදනයට ප්‍රබල කාර්යභාරයක් පැවරෙන බවත් පැහැදිලි ය. දෘෂ්ටියෙහි පදනම සහ මතවාදයෙහි ස්වරූප යනු කාලපතික වින්තනයෙහි ප්‍රවේශ වේ. එය මුද්ධියට පමණක් ගොඩනැගිය නොහැකි ය. සන්නිවේදනයෙහි ප්‍රබල කෘතයාත්මක බව එහි ගොඩනැගවෙන බව පැහැදිලි වන විට සන්නිවේදනය යන්න සරල නොවන ස්වරූප ගොඩනංවන්නක් වන බවත් මානව සමාජ කළමනාකරණයෙහි පමණක් නොව අනාගත සංවර්ධන නියම ගොඩනගන ප්‍රබලතම ප්‍රවේශය සහ උරුමය හා සන්නිවේදනය සමගාමී වන බවත් දැකිය හැකි ය.

සන්නිවේදනය තාක්ෂණික වලින හා සමගාමී ප්‍රවර්ධන ගොඩනගා ගෙන ඇත. ආර්ථිකයෙහි දිශානුගතික බව සන්නිවේදනයෙහි වෙනසට ද බලපා ඇති බවත් තොරතුරු නිෂ්පාදනය බෙදා හැරීම සහ පරිභෝජනයෙහි ස්වරූප වෙනස් කොට ඇති බවත් පැහැදිලි වේ.

සන්නිවේදනයෙහි තාක්ෂණික සහ සංකීර්ණ ස්වරූප හේතුවෙන් දේශජ වර්යාත්මක තත්ත්ව වේගයෙන් වෙනස් වේ. මේ ජාල සංකීර්ණ පද්ධතික ස්වරූපයෙන් සන්නිවේදනයෙහි පමණක් නොව ආර්ථිකයෙහි, බලයෙහි සහ දේශපාලන ආදියෙහි ද ගොඩනැගෙන ගෝලීය දේශජකරණය (Localization of the global) සරල නොවේ. එවැනි පසුබිමක පශ්චාද් නූතනවාදී ස්වරූප සමාජ අභ්‍යන්තරීකරණය දක්වා ගමන් කරයි. එමඟින් පවතින සහ එළැඹෙන ප්‍රවේශ ඔස්සේ ප්‍රබල දුරස්ථ බවක් ගොඩනැගෙන බවත් පැහැදිලි වේ. මෙයින් සංක්‍රාන්තික ප්‍රවේශයකට මිනිසා තල්ලුකරන බවත් එය සරල නොවන බවත් ඒ ඔස්සේ දේශජ මතවාදී ස්වරූප මන්දගාමී වන බව සහ ක්ෂණික, සංකීර්ණ තත්ත්ව දේශජ වර්යාත්මක කලාපවල ගොඩනැංවෙන බවත් පැහැදිලි කර ගත හැකි ය.

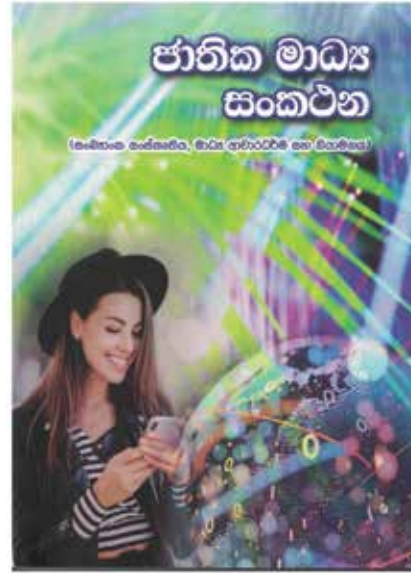
සන්නිවේදනය කේෂීය ව ඉතිහාසයෙහි පරාවර්තනවලටත් වඩා සමාජ වෙනසෙහි ප්‍රබල පරිවර්තන ගොඩනැගී ඇති බවත් එහි නියම ඔස්සේ අවබෝධ කරගත හැකි වේ. භාෂාත්මක බව කේන්ද්‍රගත වන සංඥා සහ සංකේත ප්‍රබල ලෙස එය තාක්ෂණික ප්‍රවේශ කේන්ද්‍රීය ව වෙනස් වී ඇත. ඒ අනුව සන්නිවේදනයෙහි වුව ස්වාභාවික නියමයටත් වඩා කෘත්‍රිම ප්‍රවේශ මිනිසා හා සම්බන්ධ වේ. එහි ප්‍රතිඵල ලෙස වින්තන සහ ශ්‍රම කාරණාවෙහිදී වර්යාත්මක සහ වින්තන වෙනස්කම් නිර්මාණය වී ඇත. සන්නිවේදනඥයාට මෙය නිවැරදි ව තේරුම් ගැනීමට ප්‍රබල බුද්ධිමය ධාරිතාවක් තිබිය යුතු වේ. බුද්ධිය නිරන්තරයෙන් ම භාෂාත්මක බව සහ සන්නිවේදනය කේන්ද්‍රීය ගොඩනැගෙන්නකි. ඒ අනුව වින්තනයෙහි ධාරිතාව යනු

සන්නිවේදනයෙහි ප්‍රතිඵලයකි. සමාජය විචල්වීය පරිවර්තනයකට නිරන්තර වින්තනයෙහි නියම මූලික වන බවත් සන්නිවේදනයට ප්‍රබල කාර්යභාරයක් පැවරෙන බවත් පැහැදිලි ය. දෘෂ්ටියෙහි පදනම සහ මතවාදයෙහි ස්වරූප යනු කාල්පනික වින්තනයෙහි ප්‍රවේශ වේ. එය බුද්ධියට පමණක් ගොඩනැගිය නොහැකි ය. සන්නිවේදනයෙහි ප්‍රබල කෘත්‍යාත්මක බව එහි ගොඩනැංවෙන බව පැහැදිලි වන විට සන්නිවේදනය යන්න සරල නොවන ස්වරූප ගොඩනංවන්නක් වන බවත් මානව සමාජ කළමනාකරණයෙහි පමණක් නොව අනාගත සංවර්ධන නියම ගොඩනගන ප්‍රබලතම ප්‍රවේශය සහ උරුමය හා සන්නිවේදනය සමගාමී වන බවත් දැකිය හැකි ය.

ඉතිහාසයටත් වඩා අද්‍යතනයෙහි සන්නිවේදනාත්මක සහ සන්නිවේද්‍ය ස්වරූප සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතික, ශික්ෂණමය, අධ්‍යාපනික සහ රාජ්‍ය ආදී ප්‍රවේශ සඳහා ප්‍රබල බලපෑමක් සිදු කරයි. වර්තමාන සමාජයෙහි සියලු කරුණු සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය හා අනුකලනය වී ඇත. එය පුද්ගලයාගේ සියලු සබඳතා සඳහා බලපෑම් එල්ල කරයි. මාධ්‍ය සංස්කෘතිය තව ද සරල නොවන්නේ මිනිසා එහි ඉදිරියෙහි නවතා ගනිමින්, එහි ස්වරූප ඔස්සේ මානව මනස සැලසුම් කරමින් (Programing of the mind) හසුරුවන බැවිනි. මේ අනුව සන්නිවේදනාත්මක සහ සන්නිවේද්‍ය පැතිකඩ අතරින් ප්‍රශස්ත සබඳතා ගොඩනගමින් සමාජ වටිනාකම් නිර්මාණය කළ යුතු බවත් ඒ ඔස්සේ නිර්මාණශීලීත්වය සඳහා ප්‍රබල බලපෑමක් සිදු කළ හැකි බවත් හඳුනා ගත හැකි ය. සන්නිවේදනය නිරන්තර තමා ඉදිරියේ සිටින අනෙකුත් පුද්ගලයා සහ භෞතික පදාර්ථ සමග අර්ථවත් වේ. එම සබඳතාවලට පොදු සංවේද්‍යතාවක් ඇති කළ හැකි ය. එය විවාරීය ප්‍රවේශ සඳහා සහ ගැඹුරු සංවේද්‍යතා කාරණාවලින් ගොඩනැගිය හැකි ය. විවාරීය ලෝකය නිර්මාණාත්මක ප්‍රවේශ සඳහා හේතු වන බවත් පැහැදිලි කර ගත හැකි කාරණයකි. මිනිසා නිරන්තර ස්වාභාවික ලෝකයට වඩා නිර්මාණය කරගන්නා ලෝකයක ජීවත් වන අතර ඒ ඔස්සේ නිර්මාණය කරගත් වර්යාත්මක ලෝකයක් ගොඩනංවයි.

සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය පිළිබඳ ප්‍රබල වගකීම් සෑම ආයතනයක් ම සතු වන අතර එම වගකීම් ආයතනික දියුණුව පමණක් නොව සමස්ත සමාජ

ක්‍රමවේදයෙහි දියුණුවට ද හේතු වේ. මේ අනුව ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව ප්‍රබල සහ සැලකිය යුතු වැඩසටහන් දියත් කරමින්, සමාජයේ සන්නිවේදන සංස්කෘතියෙහි දියුණුව සහ ප්‍රමාණාත්මක බව සංවර්ධනාත්මක නියමයට එකතු

සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය පිළිබඳ ප්‍රබල වගකීම් සෑම ආයතනයක් ම සතු වන අතර එම වගකීම් ආයතනික දියුණුව පමණක් නොව සමස්ත සමාජ ක්‍රමවේදයෙහි දියුණුවට ද හේතු වේ. මේ අනුව ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව ප්‍රබල සහ සැලකිය යුතු වැඩසටහන් දියත් කරමින්, සමාජයේ සන්නිවේදන සංස්කෘතියෙහි දියුණුව සහ ප්‍රමාණාත්මක බව සංවර්ධනාත්මක නියමයට එකතු කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් නිරන්තර කාර්ය සැලසුම් කිරීම ඇගයීමට සහ ප්‍රශංසාවට ලක් විය යුතු ය. ඒ, සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය මානව ලෝකයේ ප්‍රබල වන බැවිනි.

කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් නිරන්තර කාර්ය සැලසුම් කිරීම ඇගයීමට සහ ප්‍රශංසාවට ලක් විය යුතු ය. ඒ, සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය මානව ලෝකයේ ප්‍රබල වන බැවිනි.

රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ සම්බන්ධීකරණයෙන් ක්‍රියාත්මක පාසල් මාධ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන සහ කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයෙහි ශ්‍රීපාලි මණ්ඩපයෙහි ජනමාධ්‍ය අධ්‍යයන අංශය සමග අත්සන් තැබූ අවබෝධතා ගිවිසුම ආදිය ජාතිකමය වශයෙන් ආරම්භ කර තිබෙන ව්‍යාපෘති වේ. එමගින් මාධ්‍ය, සන්නිවේදනය සහ එහි සාක්ෂරතා නියමය පමණක් නොව සන්නිවේදනය සමාජ සංවර්ධනයට උපයෝගී කරගත හැකි කෘත්‍යාත්මක ප්‍රවේශ ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ හැකියාව පාසල් පද්ධතික කලාප මෙන් ම ජාතික සංවර්ධනය කේන්ද්‍රීය ව ද ගොඩ නැගිය හැකි බව පැහැදිලි ය.

සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය ව අන්තර්ජාතික සමුළු පැවැත්වීමට සැලසුම් කිරීම ද විශේෂ කරුණක් වන්නේ මෙහි කෘත්‍යතාව ප්‍රබල කර ගැනීමේ හැකියාව කේන්ද්‍රීය ව ය. අද්‍යතනයෙහි ජාතික සංකල්පයට තනි ව හෝ හුදෙකලාව ගොඩනැගිය නොහැකි ය. ගෝලීය සමාජ ක්‍රමවේදයක එහි බලපෑම් ජාතික රාජ්‍යවලට ප්‍රබල වී ඇති පසුබිමක අන්තර්ජාතික සමුළු සහ සම්මන්ත්‍රණ අතිශය වැදගත් වන බව පැහැදිලි වන කරුණකි.

එසේ ම රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව ජාතිකමය වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන 'ජාතික මාධ්‍ය සංකථන' කෘති මාලාව මානව ද්‍රව්‍ය සංස්කරණය කිරීමෙහි ජාතික වගකීමක් ගොඩනගා ඇත. ඒ පිළිබඳ පුළුල් කතිකාවක් ගොඩ නගමින් ශාස්ත්‍රාලයීය දැනුම් ලෝකය පුළුල් කිරීම සඳහා පමණක් නොව එය ප්‍රජා සන්නක කිරීමේ කාර්යයෙහි ප්‍රබල භූමිකාවක් බවට ද පරිවර්තනය කර ගැනීමෙන් සමස්ත මාධ්‍යයේ සමාජ කාරණාව ද ප්‍රබල වේ. සමාජයෙහි ආයතනික ව්‍යුහීය කාර්යභාරය මැනවින් තේරුම් ගෙන තිබීම සහ එය සංවර්ධන නියමවලට අදාළ ජාතික මාධ්‍ය ක්‍රමවේද සැකසීමෙන් එහි ගැඹුරු පාදක දක්වා විඥනික පෙළඹවීම් ගොඩනැගීම මෙහි ප්‍රබල උපයෝගීතා කෘත්‍ය බවට පත් වී තිබේ.

ඔපන්හයිමර්

තුසිත ජයසුන්දර

ඩොල්බි ශ්‍රවණාගාරයේදී උත්කර්ෂවත් අන්දමින් පැවැත්වූ 96 වැනි ඔස්කාර් සිනමා සම්මාන උළෙලේදී 'ඔපන්හයිමර්' හොඳම සිනමාපටය, හොඳම අධ්‍යක්ෂ, හොඳම ප්‍රධාන නළුවා, හොඳම සහාය නළුවා ඇතුළු පළමු පෙළ සම්මාන 07කින් ම පිදුම් ලබන්නේ එය උක්ත බිහිසුණු අත්දැකීම දෙස සුලබ ඇසකින් නොබලන සිනමාපටයක් ය යන කියැවීම ද සමගිනි. මේ තවත් මුල් පෙළේ සිනමා සම්මාන උළෙල ගණනාවකදී ම ලද සම්මාන ආදියට අමතර ව ය.

'ඔපන්හයිමර්' මෙසේ හිමි කරගත් සම්මාන හේතුවෙන් එහි දැක්ම හා අරමුණ විෂය කර ගත් කතිකා සඳහා ලැබී ඇති අවකාශය සුළුපටු නොවේ. 2023 වසරේදී සිරිලක සිනමාශාලා ගණනාවක ම 'ඔපන්හයිමර්' ප්‍රදර්ශනය වූයේ සැලකිය යුතු ප්‍රේක්ෂක

අතර වන බව

වාර්තා වේ. දේපළ විනාශය ද අතිමහත් බව අදාළ ඡායාරූප වාර්තා වෙතින් සනාථ කර ගත හැකියි. අවාසනාවන්ත ම ප්‍රතිඵලය වන්නේ වසර බොහෝ ගණනක් ගත වන තුරු ම මෙහි අනිටු ඵල සෞඛ්‍ය ගැටලු සේ ඉස්මතු වීම ය. මේ මතකය වන්මන් ලෝකය ද සලිත කරන වග නොරහසකි.

ජපාන දේශය කරා පමණක් නොව සමස්ත ලොව කරා ම යළි නොඑළැඹිය යුතු මෙබඳු සිදුවීම් සිනමාව ඔස්සේ නිරූපණයට පියවර ගන්නා අවස්ථා බොහෝ ය. මෙහි නවතම අවස්ථාව වනුයේ කෘතහස්ත අමරිකානු සිනමාකරු ක්‍රිස්ටෝපර් නොලාන්ගේ 'ඔපන්හයිමර්' සිනමාපටයයි. පසුගිය වසරේ ජූලි මසදී මහජන ප්‍රදර්ශනයට

෧෧

වුණු සියවසේ සිදු වූ බිහිසුණු ම මිනිස් ක්‍රියාකාරකම කුමක්දැයි යන පැනයට ලැබෙන සුලබ ම පිළිතුරක් වන්නේ ජපානයේ හිරෝෂිමා හා නාගසාකි යන නගර ද්විත්වය ඉලක්ක කරගෙන ඇමරිකානු ආරක්ෂක හමුදා විසින් එල්ල කරන ලද පරමාණු බෝම්බ ප්‍රහාරයයි. කුප්‍රකට දෙවන ලෝක සංග්‍රාමයට තිත තැබීම සංකේතවත් කෙරෙන මේ අමිහිරි සිදුවීම වාර්තා වන්නේ අදින් වසර 79කට පෙරාතුව ය. 1945 වසරේ අගෝස්තු මස 06 දා හිරෝෂිමා නගරයටත් ඉන් තෙදිනකට පසු නාගසාකි නගරයත් එල්ල කළ මේ පරමාණු බෝම්බ ප්‍රහාරයෙන් දිවි අහිමි වූ ජපානවාසීන් සංඛ්‍යාව 129,000-226,000ත්

සහභාගිත්වයක් සහිත ව ය. 'ඔපන්හයිමර්' ධාවන කාලය හෝරා 03කි. උද්වේගකර යුද ගැටුම් සහිත ක්‍රාසය හා හිතිය ජනනය කරන ප්‍රවේගවත් රූප රචනයකින් 'ඔපන්හයිමර්' සමන්විත නොවේ. මෙහි එන මන්දගාමී ගලා යාම නිරනුමාන ව ම වෙහෙසකර වූවකි. මෙය නිමා කරන්නේ කෙසේදැයි කියා නොදන්නා ප්‍රේක්ෂකයකු නොමැති තරම් ය. එහෙත් පෙර සඳහන් කළ පරිදි ම 'ඔපන්හයිමර්' සිරිලක සේ ම ලොව ආකර්ෂණීය සිනමාපටයක් වන්නේ පොදු ප්‍රේක්ෂක රසවින්දනයේ දිග පළල පිළිබඳ සාකච්ඡාවකට ද ඉඩ හසර පාදා දෙමිනි.

මෙහි ලා ගෙන එන්නේ

ඔහු පියවර ගෙන තිබේ. සිනමාව විෂයෙහි ඔහු සතු වැටහීම අන්තර්ජාතික වශයෙන් ගෙන හැර පෑ අවස්ථා ගණනාවකි.

'ඔපන්හයිමර්'හි එන ඇමරිකානු භෞතික විද්‍යාඥ ජේ.රොබට් ඕපන්හයිමර් හඳුනා ගත හැක්කේ අතිශය විවාදාත්මක අයකු සේ ය. පළමු ව ඔහු ව හඳුනා ගැනෙන්නේ හිරෝෂිමා හා නාගසාකි නගර සුන්දර්ශ්‍ය ලී කළ පරමාණු බෝම්බයේ මහමොළකරු වශයෙනි. මේ නිසා ම ඔහු ජර්මානු ආඥාදායක ඇඩොල්ෆ් හිට්ලර් වැනි ජන නාශක භූමිකාවක් ලෙස හඳුන්වාදීමට ද පුළුවන. ජපාන යුද කර්ජනය නවතාලීමේ අවියෙන් ඔහු

කළ මේ කාර්යය දෙස හුදු එක පාර්ශ්වීය පිළිවෙතකින් ම කරුණු සංග්‍රහ කිරීම නිරවද්‍ය නොවන බව කිව යුතු ය. මෙයින් අදහස් කෙරෙන්නේ රොබට් ඔපන්හයිමර් සාකලයෙන් ම මානව විරෝධීන්ගේ ලැයිස්තුවට එක් කළ යුතු අයකු සේ හඳුන්වාදීම විවාදාත්මක වන්නේ ය යන්න ය. බෝම්බ ප්‍රහාරයෙන් ජපානය පාලනය නොකෙළේ නම් ලෝකයේ හැඩය වෙනස් වී මෙයට වඩා හයංකර වන්නට ද ඉඩ තිබිණි. එහෙත් හිරෝෂිමා හා නාගසාකි පන්නයේ සමූලඝාතන කිසිවිටෙකත් අනුමත කළ හැකි නොවේ.

සිනමාකරු නොලාන් දිගින් දිගට ම වෙහෙස වන්නේ ඔපන්හයිමර් නැමැති විවාදාත්මක භූමිකාවේ ඇතුළාන්තය සිනමානුරූපී ව හසුකර ගන්නටයි. මේ ඔස්සේ දෘශ්‍යමාන අදම්වූවකුගේ අඳුරු හා සැඟවුණු පෙදෙස් පිළිබඳ විවරණයක හරවත් බව පෙන්වා දෙන්නටයි. එසේ ම ඔහු කිසිදු විටෙක ඔපන්හයිමර් විසූක්ත විශිෂ්ටයකු සේ උත්කර්ෂයට නංවනු පිණිස වැර නොදැරූ වග ද සඳහන් කළ යුතු ම ය.

රොබට් ඔපන්හයිමර්ගේ භූමිකාව විනිශ්චයේදී සිනමාකරු සිව් ආකාරයකින් ක්‍රියා කරන අන්දම පෙනී යයි. ඒ, පළමු ව කෘතහස්ත භෞතික විද්‍යාඥයකු බවට පත්වනු පිණිස ඔපන්හයිමර් දක්වන කැපවීම හා උනන්දුව විදහා දැක්වීමෙනි. දෙවැනි ව හිරෝෂිමා හා නාගසාකි ප්‍රහාර ද්විත්වයෙන් අනතුරු ව ඔහු ප්‍රකට කරන ප්‍රතිචාර පෙන්වා දීමෙනි. මේ ප්‍රතිචාර සංකීර්ණ අවස්ථා ගමා කරන බව ද ඔහු කියා සිටී. තෙවැනි ව ඔහුගේ විවාහය හා ස්ත්‍රී සබඳතා නිරූපණයෙනි. සිව් වැනි ව ඔහුගේ දේශපාලන වර්ගය පිළිබඳ කරුණු සටහන් කිරීමෙනි.

ඔපන්හයිමර් සිය අධ්‍යයන කාර්යය සඳහා ජර්මානු දේශය බලා ද යයි. පරමාණු බෝම්බය නිපදවීමට අදාළ ජර්මානු වැයම් ගැන යමක් සඳහන් කරන්නට මෙයට සමගාමී ව සිනමාකරු නොලාන් පසුබට නොවන සෙයකි. දැඩි වෙහෙස නිසා ඔපන්හයිමර් රෝගී වන බව ද කියැවේ. කීර්තිමත් විද්‍යාඥ ඇල්බර්ට් අයින්ස්ටයින් සමග ද ඔහු සාකච්ඡා කරයි.

බෝම්බ ප්‍රහාරයෙන් අනතුරු ව දන හැකි වූ විනාශය දෙස විකල්ප ඇසකින් බලන්නට ඔහු සූදානම් නොවූවා ම නොවේ. එහෙත් ඊට බාධා පමුණුවන රාජ්‍ය හා ජන බලපෑම් සම්බන්ධයෙන් සිනමාකරු නොලාන් සිටියේ සවිඥානක ව ය. එක්තරා සමයක රොබට් ඔපන්හයිමර් ඇමරිකානු වීරයෙකි. ජපානයට අදම්වූවෙකි.

ඔහුගේ නිල බිරිය හා නොනිල බිරිය සිනමාපටය වෙත සැලකිය යුතු බලපෑමක් කරන බව පෙනේ. ඔවුන් දෙදෙනාට ම කොමියුනිස්ට් දේශපාලන සබඳතා තිබිණි. සිනමාකරු මෙකරුණ සනිටුහන් කරන්නේ සැබැවින් ම ඔපන්හයිමර් භූමිකාව ගැඹුරෙන් කියවනු සඳහා ම ය.

ඔපන්හයිමර් ව ප්‍රශ්න කරන්නට ඇමරිකානු බලධාරීන් විටෙක තීන්දු කරන්නේත් දේශපාලන හේතු ද සමගිනි. සිනමාකරු නොලාන්ගේ මේ දැවැන්ත සිනමාපටයේ බර දරා සිටින පළමුවැන්නකු වන්නේ ඔපන්හයිමර්ගේ සංකීර්ණ හා විවාදාත්මක භූමිකාව සිනමානුරූපී විලාසයකින් ප්‍රතිර්මාණය කළ සිලියන් මර්පිය ය. නොලාන් තරමට ම ඔහු ද ලොව සිනමා ප්‍රේක්ෂක කණ්ඩායම්වල ඇගයීමට හා ගෞරවයට පාත්‍ර වූ බව සඳහන් කළ යුත්තකි.

'ඔපන්හයිමර්' අරභයා වන පශ්චාත් විමසුමක් ම නොවේ. ලොව බිහිසුණු අවි ගැටුම් රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික මට්ටමෙන් ම සිදුවන වපසරියක එබන්දක ශෝචනීය බව සේ ම තාර්කික බව කියැවෙන මෙබඳු සිනමාපට පිළිබඳ විමසුම අද මෙන් ම හෙටට ද වලංගු වෙයි.

ක්‍රිස්ටෝපර් නොලාන් 'ඔපන්හයිමර්' නිර්මාණය කරන්නේ වර්තමාන මාදිලියේ සිනමාපටයක් ලෙසිනි. මෙවැනි විටෙක සත්‍ය කරුණු ද ඒවා නිෂේධනය නොවන විග්‍රහයක ද ඇති වැදගත්කම ලඝු නොකිරීමට

දරුවන් අතට සරු පොතක්

නුවන් කුමාර කටුගම්පෙ

ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන අවධියේ පසුවන එනම් වයස අවුරුදු 12ට අඩු දරුවන් කියවීමට (Reading) පෙළඹවීමෙන් ජීවිත කාලයේ ම පවත්වා ගත හැකි කියවීම් ලැයිස්තුවක් ඔවුන්ට ඇති වේ. පොතපත කියවීමෙන් දරුවන් අත්දැකීම්වලින්, බුද්ධියෙන්, භාෂා කුසලතාවෙන්, සමාජමය දැනුමෙන් සහ යහපත් ආකල්පවලින් පෝෂණය වේ. පෝෂිත දරුවකු සමාජගත කිරීම ඉලක්කය ලෙසත් ගුණාත්මක පොතක් දරුවන් අතට පත්කිරීම මූලික අපේක්ෂාව ලෙසත් ගෙන අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන උපදේශක මණ්ඩලය සහ Room to Read - Sri Lanka ආයතනය එක් ව ලමා කෘති පිළිබඳ ජාතික සමුළුව (NCCB-National Consortium for Children Books) ක්‍රියාත්මක කරයි. වර්ෂ පහක (2024-2028) ව්‍යාපෘතියක් වන මෙහි තේමාව 'ප්‍රමිතිගත හොඳ පොතක්' යන්න ය. විෂය දැනුමට කේන්ද්‍රගත වන දරුවා අමතර කියවීම් පොත්වලට යොමු කරවීමත් මෙරට ළමා පොත් ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රය විධිමත් සහ ප්‍රමිතිගත කිරීමට නිසි ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීමත් මෙහි මූලික අරමුණු අතර වේ. මෙයට සමගාමී ව මිසේ, දකුණු ආසියානු ගුරු සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේදී පුහුණු වැඩසටහන් මාලාවක් ක්‍රියාත්මක වේ.

අධ්‍යාපන ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන උපදේශක මණ්ඩලයේ ලේකම් ගීතානි සුබසිංහ ප්‍රකාශ කළේ දරුවන්ගේ හදවත පෝෂණය කිරීම ඔස්සේ සහකම්පන ගුණය සහිත දරුවකු සමාජගත කිරීම මේ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වන බව ය. ඊට ගැලපෙන උපක්‍රම වන්නේ කියවීම් හුරුව ප්‍රවර්ධනය කරවීමත් විනෝදාංශයක් සහ රසවින්දන මාධ්‍යයක් ලෙස පොත් කියවීමට දරුවන් පෙළඹවීමත් බව ප්‍රකාශ කළ ඇය: "මේ සමුළුව සඳහා ප්‍රධාන මෙහෙයුම් කමිටුවක් ස්ථාපනය කර තිබෙනවා. ඒ යටතේ අනු කමිටු හතරක් පත් කර එම කමිටුවල අධීක්ෂණයෙන් ප්‍රධාන විෂය ක්ෂේත්‍ර හතරක් ඔස්සේ පුහුණු වැඩසටහන් සහ ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග දියත් කරන්නටයි බලාපොරොත්තුව. මේ ක්‍රියාත්මක වීම සිදුවන්නේ තිලකා ජයසුන්දර, අමාත්‍යාංශ ලේකම්තුමයගේ සුර්ණ අධීක්ෂණය යටතේ."

අනුකමිටු හතර නියෝජනය කරන්නේ පොත් රචනාකරණය (Writing), සිතුවම්කරණය (Illustrating), සංස්කරණය (Editing) සහ පිරිසැලසුම්කරණය (Designing) යන අංශ ය. සෑම අනුකමිටුවක් ම සභාපතිවරයකු යටතේ සාමාජිකයන් පස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. ළමා පොත්

රචකයන් (Writers), සංස්කාරකවරුන් (Editors), සිතුවම් නිර්මාණ ශිල්පීන් (Illustrators) සහ පිරිසැලසුම්කරණ ශිල්පීන් (Designers) මෙමගින් පුහුණු කෙරේ. 2024 වර්ෂය වෙන්කර ඇත්තේ ළමා පිංතූර කතන්දර පොත් (Picture Books) වෙනුවෙනි. 2025 වර්ෂයේදී ප්‍රබන්ධ නොවන පොත් (Non-Fictions), 2026 වර්ෂයේදී පුවරු පොත් (Board Books) සහ 2027 වර්ෂයේදී පරිච්ඡේද පොත් (Chapter Books) පිළිබඳ කාර්යාවලි නිම කිරීමට අමාත්‍යාංශය අපේක්ෂා කරයි. මේ ව්‍යාපෘතියේ අවසන් අදියර ලෙස 2028 වර්ෂයේදී පුහුණුලාභීන්ගේ දායකත්වයෙන් අන්තර්ජාතික ළමා සාහිත්‍ය නිර්ණායකවලට ගැලපෙන වඩාත් ප්‍රමිතිගත ආදර්ශ පොත් පෙළක් මුද්‍රණය කර සියලු ම වයස් කාණ්ඩවල දරුවන් අතට පත් කෙරේ. එසේ ම සමුළුවට සමගාමී ව එබඳු පොත් ඇතුළත් ජාතික මට්ටමේ ප්‍රදර්ශනයක් පැවැත්වීම අපේක්ෂාවයි.

දරුවන්ගේ කියවීමේ රුචිය වර්ධනය වන ක්‍රියාකාරකම් පාසල් පද්ධතියේ බහුල කළ යුතු බව පැවසූ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ හිටපු අතිරේක ලේකම් (පාසල් කටයුතු) නීලමනී මලවිආරච්චි, ප්‍රාථමික පංතිවලදී

පොත් කියවීමට හුරු නොවන දරුවන් යොවුන් වියට පැමිණි පසු ද පොත් කියවීමට මැලි වන බවත් පොතක් යනු දරුවාට අතට ගත් සැණින් සකුටු හිතෙන දෙයක් බවට පත්කිරීම අනිවාර්යයෙන් සිදුවිය යුත්තක් බවත් මෙවැනි ව්‍යාපෘති ඊට දායක කර ගත හැකි බවත් පැවසුවා ය.

කතාවස්තු සටහනකට (Plot Diagram) සහ සැලසුම් සටහනකට (Sketch) අනුගතවන පරිදි ගෙනෙන, දරුවාට සමීප එහෙත් අපූර්ව අත්දැකීම් ලැබෙන පිංතූර කතාන්දරයකින් ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ නිමාවකින් යුත් පොතක් නිර්මාණය කළ හැකි ය. එවැනි පොත්වලින් දරුවා කියවීමට පෙළඹවීමත් අවරගණයේ පොත්වලට සමාජයේ ඇති ඉඩකඩ අහුරාලීමේ හැකියාවත් පවතී.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම් (පාසල් කටයුතු) උදාරා දික්කුඹුරු පැවසූයේ මේ වැඩසටහන ඉතා විධිමත් ව සැලසුම් කළේ දරුවන්ට වඩාත් ප්‍රිය උපදවන සුළු ප්‍රමිතිගත පොතක් පිරිනැමීමට ශිල්පීය පාර්ශ්ව විධිමත් ආකාරයට බලගැන්වීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් නිසා බව ය.

ලෝකයේ දියුණු රටවල අනෙකුත් සාහිත්‍ය ශාන්තවලට වඩා ළමයින් වෙනුවෙන් ලියැවෙන පොත්වලට දක්වන අවධානය වැඩි බවත් ශ්‍රී ලංකාවේ ද එවැනි තත්ත්වයක් ඇති කිරීමට මේ වැඩසටහන උපයෝගී කර ගත හැකි බවත් Room to Read ආයතනයේ පුහුණු උපදේශිකා මානෙල් වික්‍රමසිංහ ප්‍රකාශ කළා ය.

ධනාත්මක සහ සම්බන්ධතා, නිර්මාණශීලීත්වය, ගැටුම් නිරාකරණය, තමා පිළිබඳ යථාවබෝධය, අභියෝග

හඳුනාගැනීම සහ ජය ගැනීම, චිත්තවේග (Imotions) සහ හැසිරීම් (Behaviour) කළමනාකරණය, අත්‍යයන්ගේ චිත්තවේග හඳුනා ගැනීම වැනි වර්ධනය වූ විශිෂ්ට කුසලතා කරා සාමාන්‍ය දරුවකු ඔසවා තැබීමට ප්‍රමිතිගත කතාන්දර පොතකින් දිරි සපයයි. සමාජ හා චිත්තවේගී ඉගෙනුම (Social and Imotional Learning) සහිත පිරිසුන් දරුවකු නිර්මාණය වීමට එබඳු පොතකින් ලැබෙන තල්ලුව කරුණු පහක් යටතේ සාකච්ඡා කළ හැකි බව පැවසූ උපදේශිකා මානෙල් වික්‍රමසිංහ, එම කරුණු පහ වන්නේ ස්වයං අවබෝධය (Self Awareness), ස්වයං කළමනාකරණය (SelfManagement), සමාජ දැනුවත්භාවය (Social Awareness), සබඳතා හැකියාව (Relationship Skills) සහ වගකීම්සහගත තීරණ ගැනීම (Reasonable Desision Making) බව පැහැදිලි කළා ය.

පුහුණු උපදේශකවරුන් වන ඉන්දික ගනේගොඩ සහ දිනේෂ් රණසිංහ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් ආශ්‍රයෙන් පෙන්වා දුන්නේ ලොව පිළිගත් ආකෘති අනුව සහ මනෝවිද්‍යාත්මක සංකල්ප මෙන් ම ළමා පොත් ක්ෂේත්‍රයේ නූතන ලෝක ප්‍රවණතා ද හඳුනාගෙන ළමයින් උදෙසා ලිවීම කළ යුතු බව ය. ලිංග හේදය මෙන් ම ජාති, ආගම්, වර්ණ, ඇති-නැති, කැත-ලස්සන වැනි සමාජයේ මිනිස් සබඳතාවලට හානිකර වන හේදකාරී සංකල්ප ළමා පොතකින් සාකච්ඡා නොවිය යුතු බව සහ මලානික නොවන ප්‍රබල වර්ත අන්තර්ගත වීම, ළමා මනසට උචිත සංකල්ප භාවිතය, සෘජු අවවාද හා උපදේශවලින් තොර ව ළමයාට ස්වයං විචාරයෙන් ආකල්ප සාධනයට මාවන විවර කර ගතහැකි ආකාරයට ලියා තිබීම යන කරුණු හොඳ ළමා පොතක අනිවාර්ය ලක්ෂණ බව ද ඔවුහු පැහැදිලි කළහ.

පින්තූර කතාන්දර කලාව පාසලේ ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල ඉගෙනුම ලබන දරුවන්ට නාහිගත වන බව පෙන්වා දෙන අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන) අවිනි බාලපට්ටුගේ පැවසුවේ ක්‍රියාකාරකම්පාදක වැඩවල සිට

සැලසුම්පාදක අසුන්ගත වැඩ දක්වා දරුවා වෙතස් වන්නේ මේ වයස් කාණ්ඩයේදී බව ය. අදහස් දැක් වූ ඇය: “අද පවතින විශාලතම ගැටලුව වන්නේ ළමා කතා රචකයන් මේ වයස් කාණ්ඩය හරිහැටි අවබෝධ කර නොගැනීම. ඒ නිසා හොඳ ළමා කතාන්දර පොතක් දරුවන් අතට පත්වන්නේ කලාතුරකින්. මේ වයසේ දරුවන්ගේ මොළයේ නියුරෝන ඉතා වේගයෙන් සුසර වනවා. අත්දැකීම් හා අත්හදාබැලීම්වලට ඉතා කැමති ඔවුන්ගේ කුතුහලය, ප්‍රශ්න කිරීම සහ පරිකල්පනය උපරිමයි. භාෂාවේ අලුත් වචන සහ ව්‍යවහාර විධි හුරුවීමට කැමතියි. ලේඛකයා මේ තත්ත්වය අවබෝධ කර ගැනීම අනිවාර්යයි.”

ළමා කතාන්දර පොතක භාෂාව භාවිතයේදී ලේඛකයා දැඩි ව වගකීම්සහගත විය යුතු ය. භාෂාව සරල වීමත් එය සියයට සියයක් ම නිවැරදි වීමත් අකුරුවල හැඩය මෙන් ම ප්‍රමාණය ද අදළ වයස් කාණ්ඩයේ දරුවන්ට උචිත වීමත් අත්‍යවශ්‍ය ය. පොත ළමයාට වඩාත් ආකර්ෂණීය වන්නට නම් කතාවේ දෘෂ්ඨිකෝණය ගැන සැලකිලිමත් වීම ද වැදගත් ය.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂිකා (නියාමන හා කාර්යසාධන සමාලෝචන) ප්‍රශීතිකා ජයසේකර සහ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස් (අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන) ඉඳුනිල් පියරත්න භාෂාවේ වැදගත්කම සාකච්ඡාවට බඳුන් කළහ. ගද්‍ය සහ පද්‍ය ආකෘති දෙකෙන් ම පින්තූර කතාන්දර පොත් නිර්මාණය කෙරෙන බව ද සම්මත භාෂා ක්‍රමයක් භාවිත කිරීම යෝග්‍ය වන බව ද ඔවුහු පෙන්වා දුන්හ. ඔවුන්ට අනුව පොතක් ප්‍රකාශනයට පෙර ශබ්ද නගා කියවීමෙන් (Loud Reading) දරුවන්ගේ අදහස් දැන ගැනීමත් භාෂා ඥානය සහ සාහිත්‍ය දැනුම ඇති ප්‍රාමාණිකයකු ලවා භාෂාවේ නිරවද්‍යභාවය තහවුරු කර ගැනීමත් ඉතා වැදගත් ය. විත්‍ර සහ පෙළ අතර සමබරතාවත් සහසම්බන්ධයත් පවත්වාගැනීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. ව්‍යාකරණය, අක්ෂර වින්‍යාසය, පද බෙදීම, භාෂා රටා සහ අලංකරණ, විරාම ලකුණු, උපමා-රූපක යනාදී භාෂා අන්‍යන්‍යා ආරක්ෂා

පින්තූර කතාන්දර ශබ්දනගා කියවීම

ලේඛක පුහුණුව - ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්

ලේඛක පුහුණුව - දේශන

කර ගැනීම ද අනිවාර්ය වන්නේ මේ වයස් කාණ්ඩයේ දරුවන් පොත්වල තිබෙන බොහෝ දේ මතකයේ රඳවා ගන්නා නිසා ය.

කතාන්තරයක් සංස්කරණය කිරීම ද ප්‍රමිතිගත පොතක් එළිදැක්වීමට අත්‍යවශ්‍ය ය. ඊට සුදුසුකම්ලත් සංස්කාරකයකුගේ සේවය අවශ්‍ය ය. පොතක් යනු කුමක්ද?, ලේඛකයා, චිත්‍ර ශිල්පියා, ප්‍රකාශකයා, ඉලක්කගත පාඨකයා යනු කවුද?, ලේඛනය, සිතුවම්කරණය, භාෂාව, ප්‍රකාශනය, වෙළෙඳපොළ තත්ත්වය, පාඨක කලකයේ මනෝවිද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා යනු මොනවාද? යන්න පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුමක් සංස්කාරකට ද තිබිය යුතු ය.

ලේඛකයා, ප්‍රකාශකයා හා පාඨකයා සම්බන්ධ කරන පුරුක වන්නේ සංස්කාරක බවත් ඔහු හෝ ඇය භාෂා ඥානයෙන් පමණක් නොව භාෂා සංවේදිතාවෙන් ද පොහොසත් විය යුතු බවත් ළමා කතාන්තර පොතක සංස්කරණ කාර්යය පිළිබඳ අදහස් දැක්වූ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ මහාචාර්ය රත්නසිරි අරංගල පැහැදිලි කළේ ය. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ පෙළේ ප්‍රකාශන ආයතනවල පවා තවමත් පොත් සංස්කාරකවරුන්ගේ සේවය වෘත්තීයමයභාවයකින් ලබා නොගැනීම අඩුවක් බවත් ඔහු පෙන්වා දුන්නේ ය. ඔහු: “පොතක රචකයාගේ අභිලාෂය හඳුනාගැනීමට කරම් සංස්කාරක පරිණත විය යුතු යි. ලේඛකයාගේ

කැමැත්ත ඇති ව සංස්කරණය සිදු කිරීමට දක්ෂ විය යුතුයි. සංකීර්ණ බව හොඳ සාහිත්‍ය කෘතියක මූලික අවශ්‍යතාවක්. එහෙත් සංස්කරණය යනු සංකීර්ණ කිරීම නොවෙයි. අතිශයින් විස්තාරිත බවත් අතිශයින් සංකීර්ණ බවත් යන දෙක ම දෝෂ සහගතයි. ඒ නිසා සංස්කාරක වගබලා ගත යුත්තේ දරුවාට කතාවේ අදහස සම්ප්‍රේෂණය වීමට අත්‍යවශ්‍ය වන සංඛ්‍යාව පමණක් පොතේ ඉතිරි කර ගැනීමටයි. එමගින් පොතේ අනුලත් කතාන්තරය දරුවාගේ ග්‍රහණයට සහ ධාරණයට පහසු මංපැදීමයි සංස්කාරක අතින් සිදුවිය යුත්තේ.”

පිංතූර කතාන්තර පොතකදී චිත්‍ර සහිත අභාෂීය ප්‍රකාශනයේ ප්‍රබලතාව පෙළ සහිත භාෂීය ප්‍රකාශනයේ ප්‍රබලතාව සමග නිවැරදි මාත්‍රාවට සංයෝග කිරීමට ද සංස්කාරකට හැකියාව තිබිය යුතු ය. මේ වෘත්තීන් බලගන්වන්නට දරන උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලය විය යුත්තේ වඩාත් ප්‍රමිතිගත හොඳ පොතක් සමාජගත වීම ය. එහිදී ලේඛකයා, චිත්‍ර ශිල්පියා, සංස්කාරකවරයා, කවර නිර්මාණ සහ පිටු සැලසුම් ශිල්පියා යන අයට ද පැවරෙන්නේ එක සේ වැදගත් කාර්යභාරයකි.

පොතේ මුද්‍රණ සැලසුම (Design for Print) නිර්මාණය කිරීම සිය ප්‍රධාන කාර්යය බව පැවසූ ප්‍රවීණ නිර්මාණ අධ්‍යක්ෂ, සැලසුම් ශිල්පී දිනිදු සිරිවර්ධන පැවසුවේ පොතක් වෙළෙඳ භාණ්ඩයක් (Concumer Product) බව සහ කවරයේ

නිමාවන් පිටු සැලසුමත් කොතරම් වැදගත් ද? යන්න ඉස්මතු වන්නේ මෙතැනදී යන්නයි. ඔහුට අනුව ප්‍රකාශනය යන්න වෙළෙඳමය (Marketing) සහ ආර්ථිකමය (Economical) සාධකයක් වන අතර සැලසුම් ශිල්පියා සිදු කරන්නේ විවිධ හැඩතල, පිංතූර සහ මුද්‍රණය (Typography) යන අංග තුන පැහැළි තලයක තබා සමකරණයකට (Equation) ලක් කර එයින් යම් සන්නිවේදනයක් සිදු කිරීම ය. ඔහු: “දියුණු රටවල ළමා පොතක කවරයට සුවිශේෂ තැනක් ලබා දෙනවා. මෙය සාහිත්‍යමය (Literary) ක්‍රියාවලියක් වූණත් එය ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලියක් (Industrial) ද වනවා. පොතක කවරය ළමාකමටත් පොතේ අන්තර්ගතයටත් කතා නායකයාටත් සැලසුම් ශිල්පීය ප්‍රතිපත්තිවලටත් පොතේ ප්‍රමාණයට සහ හැඩයටත් ඒකාත්මික ව ගැළපිය යුතුයි. පොත ඇතුළත මෙන් ම කවරයේ ද වර්ණ පරාසය (Color Range), වර්ණ අගය (Color Value), වර්ණ ඝනත්වය (Color Density) වැනි මුද්‍රණාලීය තාක්ෂණික අවශ්‍යතා ද සපිරිය යුතුයි. එවිට ගැනුම්කරු සහ පාඨකයා ආකර්ශනය කර ගැනීමට සමත් කවරයක් සහ පිටු සැලසුමක් සහිත පොතක් සමාජගත වේවි.”

මෙසේ වගකිවයුතු සහ දිගු ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නිර්මාණය වී මුද්‍රණයෙන් නිකුත් වන ළමා පිංතූර කතන්තර පොතක් දරුවාට රැගෙන දීමේදී තිබිය යුතු වගකීම කොතරම් බැරැරුම්දැයි ගුරුවර, මව්පිය, වැඩිහිටි පාර්ශ්ව අවබෝධ කර ගැනීම වටී. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය පෞද්ගලික අංශයේ ද සහයෝගය ලබාගෙන මේ දියත් කරන වැඩසටහන ප්‍රශස්ථ අනාගත ආයෝජනයකි.

ජායාරූප - Room to Read

හව් ආපන්දු සංස්කෘතියක්

අභිල විරසිංහ

මා ඊතු මාසයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති ෆිෆා සිව්කොන් පාපන්දු සුහද තරගාවලියේදී 2-0ක් ලෙස භූතානය පරාජය කරමින් දිගු කලකට පසු තරගාවලිය ජය ගැනීමට මෙරට පාපන්දු ක්‍රීඩකයෝ සමත් වූහ. 2026 ලෝක කුසලාන පාපන්දු තරගාවලියට සුදුසුකම් අහිමි වූ කණ්ඩායම් අතර කලාපීය මට්ටමින් ප්‍රථම වරට ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ෆිෆා ජාත්‍යන්තර සුහද තරගාවලිය පැවැත්වූයේ මධ්‍යම අප්‍රිකාව, පැපුවා නිව්ගිනියාව, භූතානය හා ශ්‍රී ලංකාව යන රටවල් හතරේ සහභාගිත්වයෙනි.

මෙහිදී තරග දෙකකට සහභාගි වූ ශ්‍රී ලංකාව, පැපුවා නිව්ගිනියා කණ්ඩායම සමඟ පැවති තරගය 0-0 ලෙස ජය පරාජයෙන් තොර ව නිමා කර ගැනීමට සමත් වූ අතර මේ තරගයේදී ද මෙරට ක්‍රීඩකයන්ගේ දස්කම් කැපී පෙනිණි. මෙහි විශේෂත්වය තරගාවලිය නියෝජනය කළ අනෙක් රටවල් තුන ම ජගත් පාපන්දු සම්මේලනයේ රටවල් වර්ගීකරණයට අනුව ජගත් පාපන්දු පිටියේ සිටින රටවල් 210 අතරින් ශ්‍රී ලංකාවට වඩා ඉදිරියෙන් සිටීම ය. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාව 204 ලෙස වර්ගීකරණය වී සිටින අතර භූතානය අංක 185, පැපුවා නිව්ගිනියාව 166, මධ්‍යම අප්‍රිකාව 128 යන ස්ථානවල පසුවෙයි.

සුහද තරගාවලියක් ලෙස පැවති මේ තරගාවලියේ විශේෂත්වය වන්නේ තරග වැදුණු රටවල් හතර අතරින් රටකට තරග දෙකක් හිමි වී තිබීම ය. මෙහි පළමු වැනි ස්ථානය තමන්

ශ්‍රී ලංකාව මෙවර භූතානය පරාජය කළේ 2013 වසරෙන් පසුව වීම ද විශේෂත්වයකි. ඉන්පසු 2015 වසරේදී 2018 ජගත් ආපන්දු ශූරතා සුදුසුකම් ලැබීමේ වටයේදී ශ්‍රී ලංකාව පරාජය කිරීමට භූතානය සමත් විය. ඒ වනවිට භූතානය අන්තර්ජාතික ශ්‍රේණිගතවීම්වල අංක 209 ස්ථානයේ සිටි අතර ශ්‍රී ලංකාව පසු වූවේ 173 ස්ථානයේ ය.

සහභාගි වූ තරග දෙක ම ජයගත් මධ්‍යම අප්‍රිකා කණ්ඩායම හිමි කර ගත් අතර තරගයක් ජයගෙන, තරගයක් ජය පරාජයෙන් තොර ව අවසන් කරගත් ශ්‍රී ලංකාවට දෙවැනි ස්ථානය හිමි විය. ශ්‍රී ලංකාව ලැබූ මේ ජයග්‍රහණය ගැන දෙසතියට අදහස් දක් වූ කණ්ඩායමේ නායක සුජාන් පෙරේරා; "කණ්ඩායමේ සියල්ලන් ම කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් එක් ව ක්‍රීඩා කළා. වසර තුනකට පසුවයි අප මේ ජයග්‍රහණයක් අත්කර ගත්තේ, මීට පෙර රෙස්කෝස් පිටියේ ම 2021 අවුරුද්දේදී අප බංග්ලාදේශය පැරැද්දවා සිව්කොන් තරගාවලියේදී. එහිදී අප අවසන් තරගය දක්වා පැමිණියා, අවසානයේදී දඬුවම් පහර අවස්ථාවේ සි ශේල්ෂ් කණ්ඩායම ඉදිරියේ අප පරාජය වුණා."

ශ්‍රී ලංකාව මෙවර භූතානය පරාජය කළේ 2013 වසරෙන් පසුව වීම ද විශේෂත්වයකි. ඉන්පසු 2015 වසරේදී 2018 ජගත් පාපන්දු ශූරතා සුදුසුකම් ලැබීමේ වටයේදී ශ්‍රී ලංකාව පරාජය කිරීමට භූතානය සමත් විය. ඒ වනවිට භූතානය අන්තර්ජාතික ශ්‍රේණිගතවීම්වල අංක 209 ස්ථානයේ සිටි අතර ශ්‍රී ලංකාව පසු වූවේ 173 ස්ථානයේ ය.

මෙවර තරගාවලියේ තවත් විශේෂත්වයක් වන්නේ ද්විත්ව පුරවැසි තත්ත්වය හිමි ක්‍රීඩකයන් ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම නියෝජනය කිරීම ය. මේ අතරින් එංගලන්ත-ශ්‍රී ලංකා ද්විත්ව පුරවැසි ඩිලෝන් ද සිල්වා හා

ඕස්ට්‍රේලියා-ශ්‍රී ලංකා ද්විත්ව පුරවැසි ඔලිම්පික් ජේම්ස් කෙලාට් භූතාන්‍ය සමග පැවති තරගයේදී ශ්‍රී ලංකාව වාර්තා කළ ගෝල් දෙක ලබා ගැනීම විශේෂත්වයකි. මේ සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වන ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායමේ නායක සුජාන් පෙරේරා; “කලින් අපට විදෙස් ක්‍රීඩකයන් සිටියේ 04ක් පමණයි. මෙවර ගෙනා ක්‍රීඩකයන් 14 දෙනාගෙන් 09ක් කණ්ඩායම නියෝජනය කළා. විදෙස් ක්‍රීඩකයන් අපට ශක්තියක්. ඔවුන්ගේ අත්දැකීම් සහ දැනුම වටිනාවා. තරුණ ක්‍රීඩකයන් වැඩි පිරිසක් සිටින නිසා එම සම්මිශ්‍රණය එදෙසී වේවි. අප තව ම සිටින්නේ ලෝක තත්ත්වයේ අංක 205 ස්ථානයේ. විදෙස් ක්‍රීඩකයන්ගෙන් තරග ජයග්‍රහණය කරන්න පුළුවන් වුණොත් එම ස්ථානයෙන් ඉහළට යන්න පුළුවන්.

මෙවර තරගාවලියේ තවත් විශේෂත්වයක් වන්නේ ද්විත්ව පුරවැසි තත්ත්වය හිමි ක්‍රීඩකයන් ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම නියෝජනය කිරීම ය. මේ අතරින් එංගලන්ත-ශ්‍රී ලංකා ද්විත්ව පුරවැසි ඩිලෝන් ද සිල්වා හා ඕස්ට්‍රේලියා-ශ්‍රී ලංකා ද්විත්ව පුරවැසි ඔලිම්පික් ජේම්ස් කෙලාට් භූතාන්‍ය සමග පැවති තරගයේදී ශ්‍රී ලංකාව වාර්තා කළ ගෝල් දෙක ලබා ගැනීම විශේෂත්වයකි.

කණ්ඩායමේ කළමනාකාර හිරාන් රත්නායක දක්වන්නේ මෙවැනි අදහසකි. ඔහු; “විදෙස් රටවල ක්‍රීඩා සමාජ මට්ටමෙන් ක්‍රීඩා කරන, මෙරට සම්භවයක් ඇති දක්ෂ ක්‍රීඩකයන් මෙවර කණ්ඩායමට එක් කිරීම අලුත් ව්‍යාපෘතියක්. පාපන්දු සම්මේලනය මෙය ආරම්භ කළේ 2022 වසරේ වුණත් පසුගිය කාලයේ එල්ල වී තිබූ ජගත් තහනම නිසා මෙය සම්පූර්ණයෙන් ම ක්‍රියාත්මක කළේ මෙවර තරගාවලියේදී. විශේෂයෙන් කටාර් රාජ්‍යයේ ඇස්පයර් ඇකඩමි ආයතනය මේ සදහා මග

පෙන්වීම කළා. අපට වඩා විදෙස් ක්‍රීඩකයන් සොයා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ට හොඳ අවබෝධයක් තිබෙනවා.

මේ වනවිට ලෝක වර්ගීකරණ මට්ටමේ අංක 204 ස්ථානයේ රැඳී සිටින ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම ඉන් ඉදිරියට ගෙන ඒම පිළිබඳ අදහස් දක්වන ඔහු; “පාපන්දු සම්මේලනයේ සභාපති ජස්වර් උමාර් මහතාගේ මූලික සංකල්පයක් තමයි මේ වසරේ ජගත් වර්ගීකරණයේ 200 සීමාවෙන් 190 ගණන්වලට හෝ අඩු තරම්ත් 199ටවත් පැමිණීම. මීට පෙර අප කටාර් වැනි මැදපෙරදිග රටවලින් ඉල්ලා සිටියේ මුදල් ආධාර වුණත් මෙවර සභාපතිතුමා කටාර් රාජ්‍යයෙන් ඉල්ලා සිටියේ තාක්ෂණික සහය.” මෙරට පාපන්දු ක්‍රීඩකයකු ලෙස වසර ගණනක් ක්‍රීඩා කළ මොහොමඩ් ෆසාල් පාපන්දු ක්‍රීඩාවට සමුදීමත් මෙවර තරගාවලියේ සුවිශේෂ කරුණකි.

ඉංග්‍රීසි යටත්විජිත සමයේ පටන් මෙහි ජනප්‍රිය ව පැවති පාපන්දු ක්‍රීඩාව පාලනය සඳහා පාලක මණ්ඩලයක් ලෙස ලංකා පාපන්දු සම්මේලනය (Ceylon Football Association) බිහි වන්නේ 1939 වසරේ ය. 1972 ලංකාව ජනරජයක් වීමෙන් පසු එය ශ්‍රී ලංකා පාපන්දු සම්මේලනය (Sri Lanka Football Federation) ලෙස හැඳින්වෙයි. 1952 වසරේ ජගත් පාපන්දු සම්මේලනයේ සාමාජිකත්වය ලබාගත් ශ්‍රී ලංකාව තම ජගත් පාපන්දු ඉතිහාසයේ ලැබූ විශිෂ්ට ජයග්‍රහණය වන්නේ 1995 සාග් රත් කුසලාන ශූරයන් වීම ය. 2006 වසරේ ආසියාතික පාපන්දු සම්මේලන අභියෝගනා අනුශූරතාව දිනාගැනීම ද තවත් විශේෂ ජයග්‍රහණකි. තවමත් තම පාපන්දු ඉතිහාසයේ ශ්‍රී ලංකාවට ජගත් පාපන්දු ශූරතාව නියෝජනය කිරීමේ අවස්ථාව ලැබී නොමැති අතර සුදුසුකම් ලබා ගැනීමේ වටයෙන් පමණක් දැනට සැහීමට පත්වීමට සිදු ව තිබේ.

තරඬවිය සම්මාන රාත්‍රිය

කාංචනා සිරිවර්ධන

වෛල සිනමාවේ මහා කලා මංගල්‍යය ලෙස සැලකෙන සරසවිය සිනමා සම්මාන උළෙල 2024 මාර්තු 28 දින කොළඹ බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී අති උත්කර්ෂවත් අයුරින් පැවැත්විණි. 35 වැනි වරට සරසවිය පුවත්පත පවත්වනු ලැබූ මේ සම්මාන රාත්‍රියේ ප්‍රධාන ආරාධිතයා ලෙස ආචාර්ය මාලනී ෆොන්සේකා සහභාගි වූවා ය.

සම්මාන පිරිනැමුණේ 2019 වසරේ සහ 2020 වසරේ තිරගත වූ සිනමාපට වෙනුවෙනි. එහිදී පිරිනැමුණු සම්මාන ගණන 64කි. ඒ අතර 2019 වසරේ හොඳ ම නළුවා ලෙස බිමල් ජයකොඩි ද හොඳම නිළිය ලෙස සමාධි ලක්සිරි ද සම්මානයට පාත්‍ර විය. ජනප්‍රියම නළුවා සහ නිළිය ලෙස සම්මාන හිමි කරගත්තේ උද්දික ප්‍රේමරත්න සහ සෙනාලි ෆොන්සේකා ය. එම වසරේ හොඳම සිනමාකර්ෂණය විනුපටය ලෙස 'විජයබා කොල්ලය'ට සම්මාන හිමි විය.

2020දී තිරගත වූ සිනමාපට වෙනුවෙන් සම්මාන පිරිනැමීමේදී 'ද නිවුස් ජේපර්'

විනුපටය නිෂ්පාදනය වෙනුවෙන් අමාත්‍ය ආචාර්ය බන්දුල ගුණවර්ධන සම්මාන හිමි කරගත් අතර එම වසරේ හොඳම විනුපටයට හිමි සම්මානය දිනාගත්තේ ද 'ද නිවුස් ජේපර්' සිනමාපටයයි. හොඳම නළුවා සහ නිළිය ලෙස කුමාර තිරිමාදුරන් නීටා ප්‍රනාන්දුත් සම්මානයට පාත්‍ර විය. 'සුනාමි', වසරේ ජනප්‍රිය ම විනුපටය ලෙස සම්මාන හිමිකර ගත් අතර ජනප්‍රිය ම නළුවා, නිළිය ලෙස සම්මාන ලබාගත්තේ කලණ ගුණසේකර සහ දිනක්මි ප්‍රියසාද් ය. ශතදි ප්‍රියසාද් ලක්ෂ ජනප්‍රිය නිළිය වශයෙන් ද හේමාල් රණසිංහ ලක්ෂ ජනප්‍රිය නළුවා වශයෙන් ද අභිෂේක ලැබී ය.

ආචාර්ය ලෙස්ටර් ජේම්ස් පිරිස් අනුස්මරණ රණනිසර සම්මානය හිමිවූයේ සතිෂ්වන්ද්‍ර එදිරිසිංහටයි. රණපාල බෝධිනාගොඩ අනුස්මරණ සාහිත්‍ය සම්මානය සිරිකහවල හිමිකර ගත් අතර ජැක්සන් ඇන්තනී වෙනුවෙන් උත්තමාචාර්යක් ද පිරිනැමීම මේ සම්මාන උළෙලේ විශේෂත්වයක් විය.

දෙසනිය පුවත් සඟරාව
 රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයක්
www.dgi.gov.lk www.news.lk

 Department of Government Information
news.lk
 GFU Sri Lanka

Rs. 100/-

පුවත් සඟරාවක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කර ඇත